

เวทีระดมสมองครั้งที่ ๔

“หลักสูตรฐานสมรรถนะระดับประถมศึกษา ออกแบบการเรียนรู้อย่างไร
ให้นักเรียนมีความสุข”

วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๔

“เขาต้องทำด้วยตัวเอง เขาต้องได้ร่วมมือกับการเรียนรู้ด้วย และสิ่งที่เขาเรียนรู้นั้นต้องเป็นสิ่งที่มีความหมายกับเขา
เองไม่สูงเกินไป เป็นสิ่งที่เขาใช้ในชีวิตประจำวันจริงๆ”

“การปรับเปลี่ยนวิธีการสอน จะเห็นรอยยิ้มนักเรียนมีความสุขสนุกสนานเขาสามารถทำสิ่งต่างๆที่ไม่เคยให้ทำ”

“พอได้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เป็นแบบ Active Learning พบว่านักเรียนได้กลับมาใช้ชีวิตชีวาอีกครั้งหนึ่ง
นักเรียนรู้สึกดีขึ้น หน้าตาก็เปลี่ยนไปมีรอยยิ้มมีความสุข และตื่นเต้นทุกครั้งที่มีครูมีอะไรมาตั้งไว้น่าห้อง”

อธิการบดี สถาบันอาศรมศิลป์ (รองศาสตราจารย์ ประภาภัทร นิยม)

๑. โรงเรียนรุ่งอรุณให้นักเรียนเรียนจากเรื่องจริงถ้าเด็กเล็กๆ เรียนจริงในบ้าน ในโรงเรียนพอโตขึ้นเขาก็ไปเรียนเรื่องจริงที่รอบๆตัวไกลออกไปแล้วก็ให้สัมผัสกับทั้งปัญหาทั้งคุณค่าในสิ่งต่างๆรอบตัวก็เป็นการออกแบบหลักสูตรที่ใช้บูรณาการรวมทั้งการเรียนวิชาหลักก็ควบคู่กันไป
๒. การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เมื่อเราดำเนินการในการเรียนการสอนแบบนั้นมาแล้วก็เรียกว่านำไปสู่สมรรถนะของผู้เรียนได้ไม่ยากซึ่งคาดว่าโรงเรียนหลายๆโรงเรียนในประเทศไทยก็ได้จัดการเรียนการสอนที่เป็น Active Learning อยู่หลายแห่งแล้วเป็นจำนวนมาก เพราะฉะนั้นการปรับเข้ามามีการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะก็ไม่น่าจะเป็นเรื่องแปลกใหม่มากเกินไปโรงเรียนที่ใช้วัตรกรรมต่างๆ ก็ยังมีความเป็นไปได้มากขึ้น
๓. การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ
 - ๓.๑. ปรับ Mind set ของโรงเรียนให้เป็นการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ เริ่มตั้งแต่ผู้อำนวยการตั้งแต่ครูตั้งแต่ตัวหลักสูตรเองที่ไปถึงมือครูแล้วก็เป็นการเรียนการสอนเป็นเรื่องของการวัดประเมินผลเป็นเรื่องของเรียกว่าการให้จัดสรรพื้นที่การเรียนรู้ที่เหมาะสม อันนี้ก็เป็นจุดที่เรียกว่าถ้าเปลี่ยนทั้งระบบได้ก็จะดำเนินไปเป็นวงจรที่เป็นไปโดยอัตโนมัติได้
 - ๓.๒. ศึกษาสมรรถนะแต่ละสมรรถนะซึ่งมีคำนิยามที่ชัดเจน ได้แก่ การจัดการตนเองที่ การคิดขั้นสูง การสื่อสาร การรวมพลังทำงานเป็นทีม การพลเมืองเข้มแข็ง และการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน เพราะฉะนั้นโรงเรียนก็ต้องทำความเข้าใจเป็นเบื้องต้นก่อน
 - ๓.๓. ภายในสมรรถนะหลักแล้วยังประกอบไปด้วยระดับของการกับความก้าวหน้าของเด็ก ๑๐ ระดับด้วยกัน ซึ่งก็ต้องดูว่าเป็นอย่างไรบ้าง การจำแนกเป็นสมรรถนะเฉพาะเป็นอย่างไรบ้าง และต้องพิจารณาโครงสร้างเวลาเรียน โรงเรียนจะต้องหันกลับมาดูว่าอย่างช่วงชั้นที่ ๑ ถ้าเรียนในกรอบใหม่ไม่เกิน ๘๐๐ ชั่วโมงหลายๆโรงเรียนอาจต้องปรับเพราะว่าเดิมอาจจะไม่ใช่แค่นี้ จากโครงสร้างเวลาเรียนก็จะเห็นว่า เป็นไปตามรายสาระวิชา ๗ สาระวิชาด้วยกันแต่ละวิชาซึ่งตรงนี้ก็จำเป็นมากที่ต้องมาศึกษาว่าใน ๗ สาระวิชาก็มีหน้าตาอาจจะคล้ายๆเดิมอยู่บ้างเช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ศิลปะ สุขศึกษา พลศึกษาอันนี้จะคล้ายๆหน้าตาคล้ายๆเดิม แต่ศิลปะ สุขศึกษา พลศึกษา ประวัติศาสตร์ หน้าทีพลเมืองและศีลธรรมแล้วก็วิทยาศาสตร์และระบบธรรมชาติ กำหนดไว้ว่าให้มีสัดส่วนการเรียนที่เป็นการเรียนแบบบูรณาการ หลายโรงเรียนก็ทำอยู่บ้างแล้ว ก็กำหนดเอาไว้ว่าจัดส่วนน่าจะเป็นที่เปอร์เซ็นต์โรงเรียนต้องนำไปทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาของตนเองเพื่อกำหนดให้ชัดเจนว่าจะใช้เวลาเรียนให้มีความสำคัญมากน้อยนะกับเรื่องใดมากที่สุด พิจารณาว่าสอดคล้องกับบริบทแล้วก็ตอบความต้องการที่ชัดเจนของท้องถิ่น จังหวัดหรือเปล่า นี่ก็คือสิ่งที่โรงเรียนต้องไปพิจารณา ดังนั้นโรงเรียนอาจจะต้องตอบโจทย์ระดับชาติ สมรรถนะ และ บริบทของท้องถิ่น แล้วกำหนดออกมาว่าเป็น Concept ของโรงเรียนเพื่อจะเน้นสัดส่วนได้ถูกต้อง บางโรงเรียน เทคโนโลยี ระบบทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมภูมิปัญญา การท่องเที่ยว
 - ๓.๔. เมื่อโรงเรียนรู้แน่ชัดหรือว่าตนเองต้องการอะไร นำมาจัดสัดส่วนของการใช้เวลาก็จะชัดเจนขึ้นก็จะไปจัดตารางสอนได้ชัดเจนขึ้นในช่วงชั้นที่ ๑ หลังจากนั้นโรงเรียนก็จะเข้าไปสู่แบบฟอร์มหรือว่ารูปแบบหน้าของการจะอยู่ตรงดำเนินการตามคู่มือที่สำนักวิชาการได้ยกร่างเอาไว้ให้โดย ดำเนินการในการบริหาร

จัดการในหลักสูตร ได้แก่การพิจารณา ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับสาระการเรียนรู้ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของช่วงชั้น ตัวอย่างสถานการณ์ กิจกรรมเครื่องมือที่ใช้สำหรับนักเรียน ทางโรงเรียนสามารถที่จะไปเลือกใช้หรือเปล่าให้เหมาะสมกับบริบทของตัวเองได้

- ๓.๕. แผนการเรียนการสอนก็จะเริ่มต้นตั้งแต่ว่าสมรรถนะหลักคืออะไร สมรรถนะย่อยคืออะไร เมื่อได้แผนนี้แล้วก็จะสมรรถนะเขาก็จะมีพฤติกรรมบ่งชี้ โดยเรียงลำดับมาว่าในขั้นเริ่มต้นของพฤติกรรมบ่งชี้เส้นแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่คุ้นเคยจากประสบการณ์เดิมแล้วก็วิเคราะห์แยกแยะข้อมูลเพื่อให้เข้าใจถึงองค์ประกอบย่อย เพราะมาระดับกำลังพัฒนาแก้ปัญหาโดยการสืบค้นด้วยตัวเองหรือมีครูคอยให้คำแนะนำและก็เข้าใจปัญหา ประเด็นสำคัญสถานการณ์ที่พบ เริ่มมากระจายออกมาใช้ใหม่ว่าจะสมรรถนะที่อยู่ทางซ้ายมือมาเป็นพฤติกรรมบ่งชี้แนะนำอะไรซึ่งพฤติกรรมบ่งชี้จะเห็นว่าไปสู่สมรรถนะแน่นอน หลังจากนั้นเขาก็จะนำเอามาออกแบบในตารางข้างล่างซึ่งจะลงมากระจายลงมาสู่ จุดประสงค์ ทำให้ระบุชัดขึ้นว่าในเรื่องของการออกแบบทดลอง เรื่องของอะไรละที่เขา กำลังทำเรื่องของปลูกเห็ดเพาะเห็ดใช้ไหมคุณนายเขาก็ก็จะเอามากระจายเพื่อที่จะให้เกิดพฤติกรรมบ่งชี้ขึ้นแล้วก็มาในช่องตรงกลางก็เป็นเรื่องของกระบวนการเรียนรู้ว่าตั้งแต่ขั้นนำเข้าไปจนกระทั่งถึงขั้นปฏิบัติการแล้วก็ขั้นที่เด็กต้องมีการทำงานนะมีงานที่ต้องไปทำเองแล้วก็การประเมินในช่องขวาสุดในเขาก็จะระบุว่าเราประเมินตัวไหนบ้าง อันนี้ก็เป็นตัวอย่างหนึ่งของโรงเรียนที่ได้เอาไปกระจายลงไปใน LINE แผนการสอนย่อย
- ๓.๖. โรงเรียนรุ่งอรุณก็เป็นอีกวิธีเขียนเป็นหน่วยวิทยาศาสตร์ธรรมชาติของป ๑ จะก็เรื่องของใบไม้แห้งเป็นเรื่องการเล่นในธรรมชาติหรือว่ามี ๔ ตอนก็ตอนที่ ๑/๔ นี่คือใบไม้แห้งมี ๕ คาบนำสมรรถนะหลักแล้วก็ลงมาเป็นสมรรถนะเฉพาะแล้วก็มีพฤติกรรมบ่งชี้ในการพัฒนาสมรรถนะหลักที่ ๖ และการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการแล้วก็ดึงเอาผลลัพธ์การเรียนรู้ของช่วงชั้นนี้เข้ามาวาง แล้วก็มีสมรรถนะเฉพาะไล่ลงมาว่ามีสมรรถนะเฉพาะอะไรบ้าง ๑ ๒ ๓ ๔ แล้วก็กระจายลงมาเป็นพฤติกรรมบ่งชี้
- ๓.๗. ในแผนการสอนเขาก็จะค่อยๆไล่เรียงลงมาตั้งแต่ไม่ให้หลุดเลยต้องมี KAS มีเองอยู่ทั้งหมดมีรวมกันอันนี้ก็จะไปตามที่เราจะอะไรและแนวทางหรือแนวคิดตั้งแต่ของ OECD ด้วยซ้ำที่มีรวมกันเป็นเกลียวไม่แยกกันระหว่าง KSA ในกรณีที่โรงเรียนท่านเริ่มทำระบุจุดประสงค์แบบที่แยก KSA มาแล้วนี่ก็ว่าไม่ยากในการที่จะเอามาประเมินในตัวพฤติกรรมบ่งชี้ต่างๆ
- ๓.๘. แผนก็จะระบุสิ่งเหล่านี้เสร็จแล้วเขาก็จะมาทำตัวกระบวนการเรียนการสอนให้ทำอย่างไรถึงจะให้เกิดตามทีระบุในจุดประสงค์ซึ่งเป็นพฤติกรรมบ่งชี้ออกมาแล้วก็จะมาระบุในแต่ละขั้นแต่ละครั้งแล้วก็ข้างขวามือสุดในช่องขวามือก็จะเป็นการระบุว่าใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้อะไรเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาด้วยงานชิ้นไหนในขั้นตอนที่หรือเครื่องมือบันทึกอื่นๆการถ่ายคลิบบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนตามสภาพจริงอันนี้ก็เรียกว่าครูต้องระบุให้ตรงกับขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นนี้ก็จะรับประกันได้ว่าจะเกิดสมรรถนะกับผู้เรียนการสอนลักษณะนี้จะพาไปให้เกิดสมรรถนะแก่ผู้เรียน
- ๓.๙. การประเมินเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาไม่ได้ถึงขั้นตัดสินผลการเรียน ในระยะต้นๆประเมินจากสภาพจริงอันนี้ถามว่าเอาอะไรมาใส่ไว้ในแบบประเมินผลที่บ้างก็จะใส่ตั้งแต่ผลลัพธ์การเรียนรู้มีอยู่มีอยู่ก็ระดับ เช่น ๓ ระดับ คือ ๑ ๒ ๓ ก็เป็นเหมือนนั่งร้านที่เขาจะต้องค่อยๆไต่ขึ้นมาที่เป็นสมรรถนะสูงสุดแล้วก็พฤติกรรมบ่งชี้ระหว่างทางมีอะไรบ้าง ก็ระบุไว้ในแบบประเมินผลจุดเด่นของแบบก็คือเป็นการประเมินผลรายบุคคล ๑ แผ่นมีต่อ ๑ คน นักเรียนเองผู้ปกครองเองก็สามารถที่จะดูเหมือนแผนที่ว่าเด็ก

ผ่านการเรียนอะไรแล้ว หมายความว่าสิ่งที่เกิดพฤติกรรมที่จะไปเกิดสมรรถนะของเขาคืออะไร ซึ่งก็ล้อมาจากพฤติกรรมบ่งชี้ตัวเองแล้วก็มีมาเป็นการบันทึกการเรียนรู้ แล้วก็ฝึกแบ็กของครูว่าครูมีการสะท้อนต่อตำแหน่งการเรียนรู้เพื่อที่จะตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน แล้วการเสริมพฤติกรรมเชิงบวกเพื่อให้เห็นว่าเด็กแต่ละคนยังติดขัดอะไร หรือเขาไปได้ไกลกว่านี้ ครูก็จะมีเสริมพฤติกรรมเชิงบวก เมื่อเด็กได้รับการเพิ่มเติมหรือปรับแล้วก็จะบันทึกร่องรอยการเรียนรู้ใหม่ ก็จะเกิดวงจรการพัฒนาขึ้นเพราะนั้นก็เท่ากับว่าเราทำให้การประเมินผลเป็นการพัฒนาเด็กช่วยช่วยในการที่เด็กจะพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง และรู้หมายความว่าตนเองด้วยว่าเดินไปทางไหน ทั้งหมดนี้ก็คือสิ่งที่เกิดขึ้นที่โรงเรียน ซึ่งครูหรือผู้บริหารจะต้องมีการทำงานเป็นทีมด้วยกัน แล้วก็สร้างโรดแมปการออกแบบแผนการเรียนการสอนของแต่ละระดับชั้นแต่ละสาระให้ครบถ้วน ดังนั้น PLC จะเข้ามามีความสำคัญมากๆ ที่ต้องทำงานด้วยกัน แล้วก็มาสะท้อนผลการทำงานมาแลกเปลี่ยนกันคุณครูก็จะเรียนรู้ได้เร็วขึ้นเท่าที่เราทำมาเราจะให้คุณครูนี้แลกเปลี่ยนเอาเอาแผนการเรียนรู้นี้แหละมาคุยแลกเปลี่ยนกันเลยซึ่งทำให้เข้าใจได้ชัดเจนมากขึ้นแล้วก็ไปถึงเด็กได้เร็วที่สุดอันนี้ก็จะถึงตัวผู้เรียนได้เร็วที่สุด สำหรับโรงเรียนที่ยังไม่เคยได้รับการอบรมจำเป็นต้องต้องมีการอบรมให้เข้าใจไม่เช่นนั้นจะใช้คู่มือไปต่อไม่ถูก ผอ. ต้องเป็นผู้นำทางด้านวิชาการแล้วก็พาคุณครูช่วยกันทำความเข้าใจคู่มือนี้ที่มีความสำคัญมาก

๓.๑๐. การประเมินรายบุคคล คุณครูจะเห็นเด็กทั้งชั้นของตัวเองเลยว่าเป็นยังงัยบ้างแล้วก็เอามาทำการประเมินแบบรวมอีกครั้ง การประเมินความสามารถที่จะส่งต่อจากครูชั้น ๑ ไปชั้น ๒ ไปชั้น ๓ ได้สะสมเป็นเหมือนเป็น portfolio ของเด็กแต่ละคนโดยรวมทั้งสามสามารถเป็น Report Card ให้ผู้ปกครองได้ด้วย

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดตาขัน จังหวัดระยอง (นายวิชัย จันทร์ส่อง)

โรงเรียนวัดตาขันมีการเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบมีการเตรียมความพร้อมเรื่องของการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ มีการเชื่อมโยงจากบริบท คูมตั้งแต่เรื่อง DOE ของชาติ (ต้องการคนใฝ่รู้ สร้างสรรค์นวัตกรรม และ เป็นพลเมืองที่มีความเข้มแข็ง) และมองระดับจังหวัดหลักสูตรท้องถิ่น มาเป็นตัวตั้งในการทำงาน และฐานทุน (บุคลากร สาธารณูปโภค อาคารสถานที่ชุมชน ศาสนา แหล่งเรียนรู้ ต่างๆ วัฒนธรรม ภาพอนาคต (เด็กของเราจบ ๖ จากเราไปเขาจะไปเติบโตเป็นอะไรในจังหวัด) หลังจากนั้น ก็จะมาสร้างเป็นสมรรถนะ และศึกษาประกอบกับสมรรถนะของสภาการศึกษา สพฐ ว่าอันไหนที่สอดคล้องกันใกล้เคียงกันและกำหนดความเป็นตัวตนของเรา และเริ่มเอานิยามมาเป็นตัวตั้งต้น พิจารณาว่าควรจะมีสมรรถนะย่อยหรือว่าเรื่องใดๆที่จะไปถึงสมรรถนะใหญ่ก็เรื่อง แล้วมากระจายเป็นค่าระดับ แล้วนำมาวางโครงสร้างหลักสูตร โดยทำเป็นวิชาพื้นฐาน และหน่วยบูรณาการ

ร่ำพิง หอมระรื่น ครูโรงเรียนวัดตาขัน จังหวัดระยอง

๑. การออกแบบการเรียนการสอนประสบการณ์สอนเราทำให้การที่เราผ่านมายะเยอะสามารถจับจุดนี้แล้วมาไม่มาผสมกันโดยให้ความสอดคล้องเพราะว่าเราอาจจะเห็นมากกว่าคนอื่นเพราะว่าเราสอนมาหลายรุ่นสอนมาหลายปีก็ง่ายต่อการที่จะออกแบบเพียงแต่เราปรับมาเช็ตปรับปรับรู้ของฐานสมรรถนะและกลับมาเชื่อมโยงกันก็ง่าย

๒. การที่เด็กจ้องจอไม่ได้ คุณครูอยู่แต่หน้ากระดานไม่เวิร์คเขาต้องทำด้วยเขาต้องได้ร่วมมือกับการเรียนรู้ด้วยและสิ่งที่เขาเรียนรู้นั้นต้องเป็นสิ่งที่มีความหมายกับเขาเองไม่สูงเกินไป เป็นสิ่งที่เขาใช้ในชีวิตประจำวันจริงๆ ระหว่างที่เขาดำเนินการตามกิจกรรมการเรียนรู้เขาสามารถค้นพบสิ่งที่รู้จากการค้นพบของตัวเองหรือถ้าเขาไม่รู้ก็อาจจะค้นหาอาจจะถามเราจะโยนคำถามกระตุ้นต่อไปเทคนิคที่ครูใช้ทำให้เด็กๆ ได้เรียนรู้ด้วยแล้วก็มีความสุขด้วย
๓. การออกแบบการเรียนรู้โดยต้องเอาสิ่งที่ได้จากการวางแผนร่วมกับผู้อำนวยการ ร่วมกับน้องๆ เามาวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะกับนักเรียน เช่น การเรียนเรื่องการประสมสระเด็กเพิ่งจะได้รู้จักกันใหม่ๆ ต้องออกเสียงไปไม่ถูกพยัญชนะออกเสียงได้แต่เมื่อประสมกับสระไม่ถูกเราก็ให้ฝึกในห้องเรียนแต่มีข้อจำกัดในห้องเรียนออนไลน์จะมีเวลาน้อยแต่สนใจน้อยเราเอาที่เป็นนามธรรมที่เป็นภาพใหญ่ๆ มาให้เด็กฝึกสะกดเอาเองบ้างที่การออกเสียงสดหรือจะซื้อปามาจากออนไลน์มากเอามาใช้เพียงระยะเวลาสั้นๆ แล้วก็กำหนดให้เขาไปฝึกมาแล้วก็ถ่ายคลิปส่งครูมาว่าเด็กสะกดได้ตามที่เราต้องออกเสียงได้ตามพยัญชนะ นั้นหรือไม่ต้องให้เด็กมีส่วนร่วมร่วมกับเรา เด็กนั่งอยู่เฉยไม่ได้ เล่นเกมไม่ได้ ให้เด็กไปหาตัวอย่างคำที่มีสระเอีย มีตัวอย่างในภาพ ครูไม่ได้บอกเขาว่าอยู่ที่ไหนเด็กๆ เข้าไปหาคำว่า ตะขอเด็กจะชอบมาก แล้วก็มีความสุข เมื่อถึงเวลา ชั่วโมงต่อไปวันต่อไปจะมานั่งหน้าจอรอครูแล้ววันนี้ครูจะให้ไปหยาบอะไรอีก ครูจะให้เขียนอะไรอีก ในนิทานคณิตศาสตร์ก็เหมือนกันเราจะต้องบูรณาการทักษะที่ต้องการให้เกิดไปในเรื่องกับที่เราออกแบบการเรียนรู้ในกลุ่มบูรณาการด้วย ยกตัวอย่างเช่น คุณครูรับพันธุ์ผักจากจากโรงเรียน และขอให้พ่อแม่เอาช่วยไปปลูกต่อแล้วก็ให้เขาก็ดูการเจริญเติบโตว่าวันนี้มีอะไรเปลี่ยนแปลงบ้างถ้าเด็กๆ ทำร่วมกับผู้ปกครองก็จะใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยถ่ายรูปแล้วก็เขียนใส่ลงไปอันนี้ครูให้เด็กฝึกการวัดว่าต้นมะละกอดันที่โตขึ้น จากเดิมวัดด้วยไม้บรรทัดก็ให้หาเครื่องมืออุปกรณ์อะไรก็ได้ที่มีขนาดเท่ากันมาเรียงต่อกันเช่น วันนี้เอาไม้ต้นมะละกอไว้และขีดไว้ยาวแค่นี้พรุ่งนี้เข้าไปเข้าได้ก็บอกว่าวันนี้ยาวมีความสูงเท่ากับ ๑๐ หลอด และอีกอาทิตย์นึงก็ให้เขามาทำใหม่เขาจะเห็นการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น บางคนก็ใช้ไปใช้ถ่านไฟฉายมาเรียงต่อกันวัดความสูงของต้นถั่ว อันนี้ก็ทำให้มีความหมายกับตัวเอง ผู้ปกครองเป็นผู้ช่วยอ่านกิจกรรมสร้างพลังอาหารสำหรับเป็นเรื่องจากสถานการณ์ covid พืชผักไปแล้วประกอบกับครูเรียนเรื่องพืชรอบตัวก็ให้เด็กดูก็ดูการเจริญเติบโตขึ้นมีการวาดรูปประกอบด้วยทั้งนี้ทั้งนั้นเมื่อเขาส่งมาคุณครูจะต้องสนใจแล้วมี comment กลับไปให้เขาถ้าไม่มี comment จะโดนทวง สุดท้ายครูให้เขาฝึกทำด้วยตัวเองคือเพาะเมล็ดทานตะวันงอกเพราะเขาได้เรียนรู้เรื่องการงอกเมล็ดมาแล้วว่าต้องใช้ปัจจัยอะไรบ้างเขาได้ฝึกทำด้วยตัวเองโดยที่ครูไม่ได้บอกขั้นตอนให้ร่วมกับผู้ปกครองที่หาข้อมูลไปหาความรู้ขั้นตอนการเพาะจากอินเทอร์เน็ตแล้วก็ให้สอนให้ถ่ายรูปขั้นตอนมาจนกระทั่งเกิดความสำเร็จเป็นต้นทานตะวันงอก เอาไปประกอบอาหารให้เขาแนะนำว่าอาหารที่ได้จากเมล็ดทานตะวันงอกนั้นเขาเอาไปทำอะไรกินบ้างเขารู้สึกอย่างไรสัมผัสเขาในห้องไลน์บางคนก็ทำคลิปมาให้ครูเพื่อนๆ ในห้องเรียนก็ได้ดื่มด้วย อันนี้ก็แสดงทักษะการสื่อสารได้เป็นอย่างดี
๔. ให้เด็กๆ แสดงการทำงานที่บ้านตอนนี้เรื่องการทำงานซึ่งเป็นพื้นฐานของการประกอบอาชีพ ทำเสร็จก็ถ่ายรูปมาให้ดูบอกครูว่าทำอะไรต่อไปคือการเก็บงานที่ให้ไปบอกไปกับผู้ปกครองส่งไปกับผู้ปกครองในแต่ละแผนการเรียนรู้ที่บอกเขาส่งมาเราต้องสนใจเขาให้กำลังใจเขาและก็ชื่นชมนำเอาพฤติกรรมสิ่งที่เขาตอบรับมาไปบันทึกในแบบประเมินสมรรถแล้วก็บันทึกร่องรอยของเขาไว้ว่าวันนี้ทำได้แค่ไหนก็อยู่ในระดับไหนของสมรรถก้านั้นและต่อไปก็จะได้พัฒนาก็ได้ต่อไปอันนี้คือร่องรอยแห่งความสุขมากครูออกแบบการเรียนรู้อย่างไรถึงเด็กทั้งเด็ก

และผู้ปกครองให้มีความร่วมมือแล้วก็จัดการตัวเองตื่นขึ้นมารอยู่ในห้องไลน์หลังจากเจ้าของไลน์ที่ใช้เวลาเล็กน้อยเขาก็ไปทำงานของเขาที่ตกลงกันไว้ส่งภาพมานี่คือความสุขนี่คือความยิ้มแย้มนี่คือความภูมิใจของผู้ปกครองว่าลูกของเขาไปได้ลูกของเขาอ่านได้ลูกของเขาทำเองได้ส่วนเทคโนโลยีนั้นเขาเรียนรู้จากผู้ปกครองนั้นแหละทำให้เขาเกิดความอบอุ่นทำร่วมกับผู้ปกครองแล้วก็เรียนรู้เขาคิดได้ทำเป็นแล้วก็เห็นคุณค่าซึ่งเป็นพื้นฐานของระบบหลักสูตรสมรรถนะซึ่งครูก็ต้องพัฒนาต่อไปอันนี้แค่ ๖ เดือนแรกที่ได้มาเข้ามาสู่กระบวนการนี้ถึงจะได้บอกว่ายังไม่สาย

วิระภัทร ธรรมชาติ โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง

การเข้าสู่การอบรมกับโรงเรียนรุ่งอรุณจัดทำแผนการเรียนรู้ ก็ได้เปลี่ยนวิธีการสอน ที่ว่าด้วยการอธิบาย การบรรยาย การเข้าใจว่าต้องเรียนรู้วันไหนเราต้องขอทำความเข้าใจก่อนว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถ้าจะให้เขามานั่งเรียนวันละ ๕-๖ ชั่วโมงซึ่งแน่นอนว่าเขาทำไม่ได้แต่ถ้าเราปรับเป็นว่าให้เขาลองเล่นเองซีให้เขาเล่นอย่างอิสระ เสรีตามที่เขาอยากเล่น สามารถเล่นได้อย่างสนุกสนานแล้วก็เลยคิดว่าเราจะทำอะไรให้นักเรียนเข้าเรียนแล้วรู้สึกสนุกสนาน ต้องลองเอาหลายๆวิธีมารวมกัน ให้นักเรียนเขาได้ลงมือทำ ให้เข้าไปหาคำตอบด้วยตัวของเขาเองโดยที่ครูไม่ไปยืนรอที่จุดหมายแต่เราเดินร่วมทางกับนักเรียนหา เช่น ถ้าเป็นภาษาไทยจากการอ่านการประสมคำในต่างๆให้เขาเอาคิดว่าอันนี้คืออะไร อันนี้คืออะไร เขาเริ่มมีความคิดแล้ว เขาก็จะสามารถคิดออกมาได้ก็จะมีการแข่งขัน พอมี ๑ คนที่สามารถออกได้ทุกเวลา เราก็ต้องรีบร้อนหาความรู้ขึ้นมา เน้นย้ำให้ในห้องต้องรู้พร้อมกัน รู้ไปด้วยกัน แล้วเราก็อยู่ในเส้นทางนั้น เขาสามารถทำด้วยตัวเอง พอนักเรียนเขารู้และจับจุดได้แล้วก็ให้นักเรียนเข้าและทำกิจกรรมต่างๆที่เขาเป็นคนทำเองเพื่อเป็นการฝึกประสบการณ์แบบนี้เราก็สามารถนำเกมเล่นได้ ในขณะที่นักเรียนเล่นเกมเข้าใจว่าเขาเล่นเกมอยู่แต่เราเป็นครูจะรู้ว่าเขากำลังเรียนอยู่ก็จะได้รับความรู้ความสามารถในการคิดว่าตัวเองเล่นเกมซึ่งเป็นอะไร ซึ่งการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนจะเห็นรอยยิ้มนักเรียนมีความสุขสนุกสนานเขาสามารถทำสิ่งต่างๆที่ไม่เคยให้ทำ สามารถใช้อุปกรณ์ได้หลายอย่าง อันนี้เป็นกิจกรรมเกมที่ว่าให้นักเรียนชั้นป.๑ เคยพานักเรียนเข้าไปเดินดูรอบๆโรงเรียนว่าเห็นอะไรในโรงเรียนบ้าง พาเขารู้ว่ามีลักษณะต้นอย่างไรมีผลอย่างไรดอกมันออกมาเป็นอย่างไรเอามากินได้อย่างไร

นาย ศุภชัย หนูแก่นเพชร โรงเรียนอนุบาล มะนัง จังหวัดสตูล

๑. การทำโครงการฐานวิจัยฐานพลังพัฒนาสวนป่าสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนหมู่ที่ ๗ เป็นโครงการที่เน้นการปฏิบัติ ดังนี้
 - ๑.๑. เริ่มจากเรียนสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเขาเข้าไปหาว่าปัญหาคืออะไร ปัญหาในการเรียนของเขาสิ่งที่เขาสนใจคืออะไร ต่างคนต่างมานำเสนอมาแล้วในการนำเสนอให้สิทธิ์กับทุกๆ คน คำว่าเด็กหลังห้องจะไม่เกิดขึ้น เด็กหลังห้องจะไม่มีในชั่วโมง ทุกคนมีสิทธิ์เท่าเทียมกัน ให้ไปหาเรื่องราวที่ตัวเองสนใจ เมื่อได้เรื่องมาแล้วเขาก็จะไปหาว่าปัญหามันคืออะไร ไปหาสถานที่ ไปเจอปามาเจอในชุมชนซึ่งเป็นที่รกร้าง ถูกบุกรุก เป็นแหล่งมั่วสุมขาดการบริหารจัดการ เป็นผืนป่าที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นปัญหากับสังคมแล้วถามว่า

เด็กพวกนี้ทั้งสิ่งเหล่านี้ได้ไหม คำตอบคือไม่ได้เพราะนั่นคือนั่นคือบ้านเขา วิถีชีวิตคลุกคลี ต้องดิ้นรน ต้องสัมผัสอยู่กับสิ่งพวกนี้ เขาปฏิเสธไม่ได้

- ๑.๒. นักเรียนเริ่มสำรวจ หาข้อมูล โดยเริ่มจากถามคำถาม ผมจะถามเด็กอย่างเดียวทำอะไร เพราะอะไร อย่างไร เขาจะไปตั้งคำถามกันเอง เมื่อตั้งคำถามเสร็จแล้วเขาเอาคำถามเหล่านั้นมาแยกคำถามไหนที่เป็นความรู้ที่เขาหาเองได้ คำถามไหนที่เขาจะต้องไปสัมภาษณ์ สอบถามชาวบ้าน คำถามไหนที่เขาจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติ
- ๑.๓. เริ่มดำเนินการตามขั้นตอนงานฐานวิจัยมี ๑๔ ขั้นตอน ย้ำว่าโครงการงานฐานวิจัยไม่ใช่งานวิจัยแต่เป็นแค่เครื่องมือในการเดินไปเชื่อมโยงกับอีก ๘ สาระเข้ากันโดยผ่านกระบวนการ ๑๔ ขั้นตอน เมื่อได้ข้อมูลแล้ว เขาก็ต้องวางแผนการทำงานและสุดท้ายเขาก็แก้ปัญหาที่เขาเจอแล้วก็ไปสัมภาษณ์ชาวบ้าน แล้วได้สรุปออกมาว่าปัญหาของพื้นที่ตรงนั้นเกิดจากการขาดจิตสำนึกของชุมชนจนไม่เห็นคุณค่าของส่วนรวม โดยคิดหาวิธีทางว่าทำอย่างไรที่จะให้ได้มาซึ่งการดูแลรักษา คือ ไปสร้างจิตสำนึกสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นกับพื้นที่ตรงนั้นให้เขาหวงแหนขึ้นมา สุดท้ายเด็กชุดนี้สามารถตั้งเจ้าคณะจังหวัดเป็นคณะกรรมการฝ่ายสงฆ์ ในการบวชป่า ตั้งนายอำเภอเป็นประธานฝ่ายฆราวาส ท่านนายอำเภอก็มาปลูกป่าเองติดป้ายเอง โครงการงานฐานวิจัยตรงที่ที่บวชป่าได้ป่าคืนมาก็จริงทุกวันนี้ชาวบ้านเขาก็รักหวงแหน แต่ว่าถามว่านั่นคือดอกผล แต่ถามว่าเด็กชุดนี้ได้อะไร ตัวแรกที่ได้คือการทำงานเป็นทีมทุกคนมีสิทธิ ทุกคนทำตามภาระหน้าที่ของตนเอง ทุกคนตามทำตามความสามารถของตนเอง เด็กหลังห้องที่พูดถึง คือเด็กชุดที่นำลงสู่การปฏิบัติธรรมได้ต้นไม้ ก็เป็นเด็กชุดนี้ ทุกคนมีคุณค่าในตัวของเขา
- ๑.๔. สำรวจครั้งที่ ๒ เด็กได้เรียนรู้จริงได้เห็นของจริงลงพื้นที่จริงเขาจะต้องจัดการกับตัวเขาเองจะต้องเตรียมอะไรในการลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูล รับผิดชอบตัวเองจะไม่เป็นภาระกับคนอื่นแต่ในขณะเดียวกันก็ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หลังจากเขาได้ข้อมูลแล้วเขาเอาข้อมูลนั้นอย่างที่เขาพูดไปเมื่อกี้ว่ามาตั้งคำถามแล้วก็ลงสัมภาษณ์ชาวบ้านเขาลงไปจริงๆตรงนี้ใจเด็กบ้านๆไม่เหมือนเด็กในกรุงเด็กบ้านๆจะกลัวกลัวเรื่องของ การสื่อสารมากแต่พอมีกิจกรรมครั้งนี้เด็กจะต้องฝึกถาม ก่อน เมื่อได้ข้อมูลแล้วเขาเอาข้อมูลเหล่านั้นมาใส่มาคิดทบทวนสิ่งที่ได้มาคือความคิดที่ในการแก้ปัญหาซึ่งไม่มีใครสอนนะเขาจะต้องถือว่ามันเป็น ความคิดที่อยู่ในขั้นที่สูงขึ้นจากภาวะปกติหลังจากทำมาได้สักระยะได้รับการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ใจดี สยามกัมมาจลให้ตั้งค้มา ๓๐,๐๐๐ เพื่อดำเนินกิจการที่พูดถึงคราวนี้ก็ไปเอางานที่เขาทำเขาหาไปนำเสนอเพื่อให้ได้งบประมาณมา นั่นคือสิ่งที่เขาได้มาคือการแสดงออก การอยู่ร่วมกันในสังคม คือสิ่งที่เขาได้มา หลังจากได้งบประมาณมาแล้วเขาเก็บข้อมูลแล้วข้อมูลเหล่านี้ทำเลยไม่ได้เพราะพื้นที่ตรงนั้นไม่ใช่ของนักเรียนแต่เป็นของชุมชนนักเรียนเป็นแค่ส่วนหนึ่งของชุมชนนั้นไม่มีสิทธิ์ตัดสินใจ
- ๑.๕. นักเรียนก็จะต้องเอาข้อมูลที่ได้ไปหา ไปให้ ไปบอก ไปขอความรู้เพิ่มเติมและไปขอผลการตัดสินใจจากชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ตรงนั้นว่าเขามีความเห็นว่าเขาจะดำเนินการอย่างไรเพราะว่าเด็กก็ทำโครงการเสร็จแล้วชุมชนต้องคืนกลับไปยังชุมชน เด็กไม่ได้อยู่เฝ้าตลอด ดังนั้นชุมชนจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ตัดสินใจแต่เด็กเป็นผู้กระตุ้นให้เริ่มดำเนินการ พอเขาไปค้นข้อมูลการตอบรับดีมากทุกคนให้ความร่วมมือ สิ่งที่มีคนถูกฝังมากับตัวเด็กโดยที่เด็กไม่รู้ก็คือการรักบ้านเกิดของหรือที่ใช้คำว่าอยู่ในสมรรถนะของการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งต่อไปในอนาคต

นางสาวจิตรภรณ์ อุปราช โรงเรียนบ้านชำโพธิ์ จังหวัดศรีสะเกษ

๑. ในระดับประถมศึกษาให้นักเรียนควรที่จะได้รับการเรียนรู้โดยที่เขาได้มีประสบการณ์ตรงเพื่อที่เขาจะได้รับความรู้อย่างแท้จริง ทางโรงเรียนก็มีการเปลี่ยนแปลงโดยมีการปรับหลักสูตรต่างๆเพื่อนำนวัตกรรมเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนได้ทดลองการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning มีการ PLC กับโค้ชวิชาการ แล้วก็คณะครูที่โรงเรียน พัฒนาหลักสูตรเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ แล้วได้จัดทำแผนแบบโอเล่ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานรวมให้เข้ากับบริบทของผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนใน ๓ ด้าน แล้วก็หาว่าผู้เรียนมีการเปลี่ยนอย่างไรบ้าง นักเรียนจะได้รู้สึกว่าเขาไม่ได้เรียนวิชาการหนักมากซึ่งได้ทำกิจกรรมที่มีการผ่อนคลายมากกว่าอยู่ในห้องเรียนและได้ออกมาสูดอากาศข้างนอก เช่นกิจกรรมการทำส้มตำ การแปรรูปมะยมทอง การทำสบู่ นักเรียนได้ลงมือทำด้วยตนเองแล้วก็ได้สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตด้วยตัวเอง ซึ่งการทำพวงมาลัยดอกสะแบง กระถางในวันลอยกระทงหา ทำให้การเป็นครูสอนแบบใหม่แตกต่างจากแบบเดิมที่นักเรียนเราไม่ค่อยมีชีวิตชีวาอยู่ในห้องเรียนนั่งจดตามที่ครูบอกคุณครูก็เป็นผู้พูดหรือหน้าห้องเรียน นักเรียนบางคนก็นั่งหลับหรือไม่ก็ขอไปเข้าห้องน้ำนานถึง ๑๐ นาที ไม่มีอะไรน่าตื่นเต้นซึ่งบรรยากาศในห้องเรียนไม่มีอะไรน่าสนใจ พอได้รับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เป็นแบบ Active Learning พบว่านักเรียนได้กลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้งหนึ่ง นักเรียนรู้สึกดีขึ้น หน้าตาก็เปลี่ยนไปมีรอยยิ้มมีความสุข และตื่นเต้นทุกครั้งที่คุณครูมีอะไรมาตั้งไว้หน้าห้องปุ๊บจะสนใจจะวันนี้ครูจะพาทำอะไร ครั้งต่อไปจะได้ทำอะไร นักเรียนมีสิทธิ์เสนอว่าเขาอยากเรียนรู้เรื่องอะไรแล้วเขาก็จะได้เป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ด้วยตัวเอง นักเรียนก็จะตื่นเต้นสนุกสนานได้วางแผนให้คิดและลงมือทำมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนคำถามตลอดครูก็เปลี่ยนบทบาทจากพูดหน้าห้องเรียนได้เป็นผู้ชื่นชมผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่มแล้วก็ป้อนคำถามเข้าไปให้แต่ละกลุ่มเพื่อให้เขาได้มีจุดประกายความคิดให้เขาเกิดประเด็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง สร้างความสงสัยให้แก่นักเรียน ให้สามารถหาคำตอบด้วยตนเองผ่านการลองผิดลองถูก มีมีนักเรียนหลายคนนำน้ำยาล้างจานไปต่อยอดทำเองที่บ้านได้โดยที่เขาไม่ต้องไปซื้อที่ห้างสรรพสินค้าเลยก็ได้ประหยัดเงินมาก เพราะทำน้ำยาล้างจานด้วยตนเองทำให้เขามีความภาคภูมิใจในตัวเองและทำให้เกิดทักษะเกิดสมรรถนะและก็เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ต่อยอดได้ นักเรียนกล้าพูด กล้าคิด กล้าคุย มีความสนุกสนาน ได้เล่นปนเรียน มีความสุขส่งผลไปยังผู้ปกครองมีความสุข แล้วผู้บริหารก็มีความสุข

สรุปสาระสำคัญ

เวทีระดมสมอง ครั้งที่ ๒

“หลักสูตรการศึกษาแบบไหน ช่วยเด็กไทยค้นพบเป้าหมายและศักยภาพของตนเอง”

วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔

“ถ้าเราจับเด็กที่อยากเรียนกับครูที่อยากสอนอยู่แล้วมาเจอกันผมว่าห้องเรียนมันจะมีความสุขมาก ๆ”

“เด็กต้องสนุกก่อน เขาถึงจะรู้ว่าอันไหนสนุกที่สุดแล้วเขาถึงชอบ”

“การเสริมสร้างพลังใจเด็กในพื้นที่ปลอดภัยทางใจ ผู้ใหญ่ใส่ใจรับฟังแล้วพอเขาทำแล้วล้มเหลวผิดพลาดเราเสริมสร้างพลังใจให้เขา เด็กจะค้นหาตัวเองเจออย่างมีขอบเขต”

อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ดร.กวินทร์เกียรติ นนธ์พละ)

๑. ปรัชญาการศึกษาคือสร้างที่คนเก่งคนดีให้คนมีสุขภาพพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์หรือที่เรียกว่าเก่งดีมีสุขที่เราพูดกันมาตลอด แล้วที่สำคัญก็คือชั้น ป ๑ - ม ๖ ชั้น ม ๔-๕-๖ ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จำเป็นจะต้องเรียนรู้สิ่งต่างๆเหล่านี้ไปพร้อมๆกันหรือเปล่าหรือเปล่า หรือไม่ หรือบางเรื่องอาจจะไปเรียนตอน ป ๓ หรือบางเรื่องอาจจะไปเรียนตอน ป ๔
๒. หลักสูตร ๕๑ พบว่ามันมีตัวชี้วัดมากมาย ครูก็บ่นมาก มีตัวชี้วัดมีอะไรต่างๆเข้าใจว่าเป็นหลายร้อยหลายพันตัว ทำให้ครูเองต้องวิ่งตามกรอบของหลักสูตรนั่นก็คือ คิดว่าทำอย่างไรจะสอนให้ได้ครบตามตัวชี้วัดหรือมาตรฐานต่างๆที่บางเรื่องบางอย่างเด็กยังไม่มีความพร้อมที่จะผ่านจุดนั้นแต่ก็จำเป็นต้องข้ามไปเพื่อให้ตามไปยังจุดอื่นที่ทำให้หลักสูตรเก่าที่คิดว่าจะไม่ต้อบโจทยรวมทั้งประเด็นเกี่ยวกับวิวัฒนาการการหรือความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการซึ่งมันก็มีความสลับซับซ้อนมีความเปลี่ยนแปลงเป็นไปในทางที่แตกต่างกันทั้งในความยุ่งยากซับซ้อนที่มากขึ้นทางสังคม ทางวิทยาการความรู้ เด็กๆ ที่จะต้อง ผ่านการเตรียมความพร้อมจึงต้องได้รับการเตรียมความพร้อมเพื่อทั้งวันนี้และวันพรุ่งนี้ หมายความว่า เรียนวันนี้เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และเพื่อเตรียมตัวในอนาคตที่พร้อมจะปรับตัวเองเข้าสู่สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปหรือวิทยาการที่เจริญก้าวหน้า
๓. ในความเห็นของผมในมิติด้านหลักสูตรการเรียนการสอนสมรรถนะมันควรจะแปลว่าความสามารถโดยรวมของนักเรียน ของผู้เรียนหรือผู้ที่กำลังศึกษาหรือผู้ที่จบการศึกษาไปแล้วที่สามารถแสดงพฤติกรรมในด้านต่างๆออกมาได้โดยสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นก็อาศัยความรู้ที่เขามีอยู่ทักษะและก็เจตคติรวมทั้งคุณลักษณะที่ได้รับการเรียนรู้และฝึกฝนมาอย่างดีนี่คือคำว่าสมรรถนะจึงเป็นสิ่งที่จับต้องได้เป็นสิ่งที่มองเห็นได้สัมผัสได้ วัดได้ ความเป็นคนมีทักษะความเป็นคนมีเจตคติที่ถูกต้องเหมาะสม
๔. เวลานี้หลักสูตรฐานสมรรถนะยังไม่ได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการ อยู่ระหว่างการศึกษาวิจัยทดลองใช้รับฟังความเห็นรับฟังข้อเสนอแนะ
๕. หลักสูตร ๕๑ ไม่สะท้อนความจริงเด็กเอาความรู้ไปใช้ได้ไม่ครบถ้วนไม่สมบูรณ์หรือเรียกว่าคิดไม่เป็นแก้ปัญหาไม่เป็น สำนวนโบราณเรียกว่ามีความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด เรียนรู้ทุกอย่างพอไปเจอสถานการณ์บางอย่างเด็กไม่สามารถจะแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ ไม่เพียงแต่ปัญหาให้โจทย์ในห้องเรียน ปัญหาจริงในชีวิต
๖. เราดำหนิมาตลอดว่าเด็กไทยคิดไม่เป็น สิ่งเหล่านี้สิ่งหนึ่งที่เราจะเปลี่ยนเราจะพยายามเปลี่ยนวิธีเรียนจาก Passive Learning เป็น Active Learning ก็คงจะพูดกันง่าย ๆ ว่ามันหมายถึงสิ่งที่เด็กถูกกระทำมากกว่าเป็นผู้กระทำเอง แปลว่าว่าครูบอก ครูสอน ครูสั่ง ครูมอบ ครูจัดการประมาณนี้ แต่ถ้าเปลี่ยนใหม่เป็น Active

Learning มันก็แปลว่าครูร่วมกับเด็ก หรือเด็กร่วมกับครูเป็นผู้กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนขึ้นมาเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน

๗. ต้องเปลี่ยนวิธีการวัดประเมินผล ถ้ามีการวัดและประเมินผลอย่างเดิม หลักสูตรฐานสมรรถนะไม่เกิดแน่นอน ไม่ว่าจะเป็นตัวโครงสร้างตัวเนื้อหาดีอย่างไร มีกิจกรรมการเรียนเป็น Active Learning ถ้าประเมินผลแบบเดิม โรงเรียนก็จะเป็นตัวโน้มเอียงให้ครูสอนแบบเดิม นี่คือตัวอันตรายสุด ที่จะทำให้หลักสูตรฐานสมรรถนะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ดังนั้นเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ ๓ ข้อ คือ

๗.๑. ต้องเปลี่ยนเครื่องมือวัดและประเมินผลใหม่

๗.๒. ต้องเปลี่ยนวิธีการวัดและประเมินผลใหม่

๗.๓. ต้องยึดหลักทฤษฎีเพราะเด็กเกิดมาแตกต่างกัน ความเก่ง ความสามารถ ความถนัด ความชอบ

๘. ความรู้ที่เด็กจะต้องเรียน มี ๒ ส่วน

๘.๑. ส่วนที่ ๑ เป็นส่วนที่เด็กทุกคนต้องเรียนเหมือนกัน

๘.๒. ส่วนที่ ๒ ที่เด็กต้องเรียนต่างกัน เพราะเขาชอบต่างกัน สำหรับเครื่องมือเครื่องมือวัดประเมินผลที่ผ่านมา เราใช้ข้อสอบวัดความเก่งความดีของเด็กมาตลอดวัดความรู้ เอาข้อสอบวัด เป็นหลักวิชาการที่ถูกต้อง แต่ต้องลงมือปฏิบัติ ต้องดูของจริง ความดีต้องดูกันยาวๆคุณครูต้องสังเกตไปเรื่อยๆคุณครูคนเดียวไม่พอต้องให้เพื่อนนักเรียนด้วยกันคุณครูประจำชั้นประจำวิชา

๙. เครื่องมือวัดประเมินผล ที่ผ่านมาระบบข้อสอบวัดความเก่งความดีของเด็กมาตลอดวัดความรู้ ความเก่ง ความดีสำหรับความรู้ เอาข้อสอบวัดผมเห็นด้วยเพราะเป็นหลักวิชาการที่ถูกต้อง แต่ถ้าความเก่ง ต้องวัดด้วยเครื่องมือเชิงประจักษ์ คือทำให้เห็นเลย เช่น ประกอบอาหารก็ต้องลงมือปฏิบัติเลย ทำจนสำเร็จ เรียกว่าเรียนรู้สำเร็จ การวัดความเก่งจึงไม่ใช่ข้อสอบแน่นอน สำหรับการวัดความดี ซึ่งไม่อาจวัดด้วยข้อสอบ เพราะเด็กหลายคนสามารถตอบข้อสอบได้ดี แต่ยังไม่ได้ประกันว่าเด็กเหล่านั้นมีพฤติกรรมดีหรือไม่ ความดีความดีต้องดูกันยาวๆดูกันนานๆหนทางพิสูจน์มากาลเวลาพิสูจน์ เครื่องมือการวัดต้องเป็น ซีรีย เป็น Pattern มีความต่อเนื่องเชื่อมโยง เช่น เมื่อ เด็กไปรับประทานอาหารกลางวันที่โรงอาหารเด็กเป็นอย่างไร มีคุณธรรมพื้นฐาน ความมีน้ำใจดูว่าเด็กคนไหนไปถึงก่อนหยิบจานให้เพื่อนไหมหรือไปแย่งเพื่อนไปอยู่ข้างหน้าเพราะตัวโตกว่า ผมว่าเรื่องอย่างนี้คุณครูต้องสังเกตไปเรื่อยๆ คุณครูคนเดียวไม่พอต้องให้เพื่อนนักเรียนด้วยกันคุณครูประจำ ชั้นประจำวิชา และผู้ปกครองด้วย ต้องสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดวัดประเมินผลความเปลี่ยนจากหน้ามือเป็นหลังมือ

ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตบางนา (นายภาศินัย สุนทรวิภาต)

๑. หลักสูตรสมรรถนะจะทำให้เราเจาะลึกลงไปข้างใต้ ไม่ใช่มองเด็กในสิ่งที่เรามองเห็นหรือผิววล ตัวหลักสูตรจะทำให้เราค้นพบ ความถนัด ความสามารถ ความสนใจของเด็ก ซึ่งคุณครูจะได้รู้จักตัวตนเด็กได้อย่างแท้จริง
๒. โรงเรียนสาธิตพัฒนาได้วางหลักสูตรเอาไว้ใน ๕ ประเด็นด้วยกันตั้งแต่ชั้นอนุบาล ประถม มัธยม โครงสร้างหลักสูตรจะสามารถตอบโจทย์หลักสูตรสมรรถนะ หลักสูตรนี้เราเรียกว่าเป็นหลักสูตร Fun Find Focus Fulfillment และFruition คือเด็กตั้งแต่อนุบาลจนถึงชั้น ม ๖ เราทำหลักสูตร เมื่อเด็กเข้าไปเรียน เขาจะต้องค้นหาความชอบความถนัด ถ้าสนใจผ่านกิจกรรมที่มีความสนุก ความสุข สนุกสนาน ทำไมเด็กถึงชอบเล่นเกมมากกว่าเรียนหนังสือเพราะว่าเกมมันสนุกดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เด็กค้นหาความชอบความถนัดต้อง motivated encourage ด้วยความสนุกสนานก่อนที่จะค้นหาตัวเขาพบ ผ่านกิจกรรมที่เป็น Active Learning เป็น activity based Learning
๓. การเรียนเด็กต้องสนุกก่อน เขาถึงจะรู้ว่าอันไหนสนุกที่สุดแล้วเขาถึงชอบ เขาถนัดไหมเขาสนใจไหมเขามีความสุข ที่จะเรียนไหมเด็กตื่นเช้าขึ้นมาต้องบอกว่าพ่อไปโรงเรียนเถอะแม่ไปโรงเรียนอยากจะรีบเรียนเพราะยิ่งเรียนยิ่งสนุกสนานเหลือเกิน ตัวนี้ก็คือคำถามที่จะบอกว่าสนุกมากน้อยแค่ไหน ระดับชั้นเด็กเล็ก ถึงป ๓ ป ๔ เนี่ยพอสนุกแล้วเนี่ยเขาจะเริ่ม Fun กับ Find ขึ้นมาแล้วก็คือเริ่มค้นหาแล้วว่า ความชอบความถนัด ความสนใจผ่านกิจกรรมที่มันสนุกคือวิชาอะไร วิชาไหน เด็กที่จะตอบได้ว่าชอบเรียนวิชานี้มากเลย แต่ก็อาจจะยังมองไม่เห็นว่ามีผลต่อการเรียนในระดับสูงในอาชีพอย่างไร เด็กประถมอาจจะบอกว่าชอบคณิตศาสตร์เพราะสนุก เรียนแล้วทำคะแนนได้ดี ชอบคณิตศาสตร์เพราะว่ามันเป็นวิชาที่แบบมันไม่จำเป็นต้องไปท่อง เด็กเริ่มก็เริ่มค้นหาตัวเองเด็กสามารถค้นหาตัวเองได้ตั้งแต่เด็กชั้นอนุบาลเลย พอเริ่มระดับประถม ป ๓ - ๔ จากการที่สนุกทุกวิชาจะเริ่มมาคิดแล้วว่าวิชาที่มันสนุกสำหรับเขาจริงๆเนี่ยมันคือวิชาใด ผ่านกิจกรรม พอมาถึงชั้นป ๕ ป ๖ เขาจะเป็น Fun Find and Focus เขาจะเริ่มเจาะลึกความชอบไปที่รายวิชานั้น ไปที่กิจกรรมที่เขาทำและความถนัดและความสนใจวิชาบังคับวิชาเลือกต่างๆวิชาใด แต่ทั้งนี้การจัดกระบวนการหลายวิชาเนี่ยจะต้องจัดแบบสมรรถนะ คือ เปลี่ยนความรู้ทักษะ คุณลักษณะ ลงสู่การปฏิบัติเป็น Active Learning นั้นหมายความว่าความรู้ที่เขาจะได้ในวิชาจะต้องบูรณาการให้เกิดเป็นลักษณะของแท้หรือเป็น activity-based หรือเป็น Active Learning คือเด็กได้ลงมือปฏิบัติผ่านรายวิชาพื้นฐานหรือวิชาเลือกที่โรงเรียนจัดหรือวิชาที่นำบุคคลภายนอกเข้ามาสร้างหลักสูตรสถานศึกษา เมื่อผ่านการปฏิบัติแล้ว เขาประสบความสำเร็จด้านใด ดังนั้นเขาจะเจาะหาความลึกความชอบความถนัดความสนใจผ่านกลุ่มวิชาต่างๆที่โรงเรียน แต่เน้นว่าต้องคิดใหม่ หลักสูตรสถานศึกษาต้องคิดแบบ Active Learning ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ พอขึ้นไปหลักสูตรมัธยม คือ ม ๑ ถึง ม ๖ ก็จะเป็น Fun Find Focus and Fulfillment เด็กเริ่มเต็มเต็ม เจาะลึก โรงเรียนต้องจัดคู่ให้กับเด็กเหล่านี้ว่า อะไรคือความถนัดที่เขาค้นพบตัวเอง ตามที่สนใจ สมรรถนะในแต่ละตัวเอาไปบูรณาการในทุกรายวิชาที่เด็กชอบ เด็กสนใจ คือว่าเริ่มเต็มเต็ม

เริ่มเจาะลึก โรงเรียนต้องจัดให้กับเด็กเหล่านี้ ไม่ใช่โฟกัสโรงเรียนไม่สามารถทำให้เขาเรียนได้ ฝึกงานได้ ฝึกปฏิบัติได้ตามที่เขาชอบ ที่เขาสนใจ ต้องเรียนตามแท่งที่หลักสูตรกำหนดเอาไว้ หลักสูตรจะต้องเปลี่ยนคือ เด็กคนไหนถนัดเรื่อง ไต ต้องเจาะลึก ตามศักยภาพผ่านรายวิชาเพิ่มเติม เมื่อถึงตอนสุดท้าย คือ Fruition เมื่อจบไปแล้ว เขาฝันจะมีอาชีพอะไร ก็จะออกดอกออกผลตามที่เขาต้องการ ซึ่งจะเป็นหลักสูตรที่จะนำเขาไปสู่เป้าหมายได้

๔. การบริหารจัดการหลักสูตรในเชิงนโยบายตั้งแต่ระดับกระทรวงศึกษาธิการระดับเขตพื้นที่หรือระดับสถานศึกษาต้องเป็นซัพพอร์ตตั้ง Unit คือต้องส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการได้และให้อิสระในการดำเนินการ ทำไมฟินแลนด์ถึงสามารถทำให้เด็กของเขาประสบความสำเร็จ เพราะมีการซัพพอร์ตหรือการบริหารจัดการที่จะให้เกิดคุณภาพและอิสรภาพมี ๒ คำมีคุณภาพและอิสรภาพ เพื่อที่จะให้โรงเรียนสามารถทำให้เด็กไปสู่เป้าหมายได้
๕. ครูต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพราะเขาจะมีมิติที่มีความแตกต่างกันในหลายๆด้าน เมื่อเด็กเขาารู้ตัวเองแล้วคุณครูต้องนำข้อมูลหรือและข้อมูลให้เด็กเข้าไปสืบค้น แต่บางครั้งเด็กๆอาจจะไม่รู้ว่าจะไปค้นหาที่ไหน อย่างไหนโรงเรียนจะต้องเป็นแหล่งเป็นฟรีเซ็นเตอร์ไม่ใช่เป็น Learning Center เป็นฟรีเซ็นเตอร์ให้กับเด็กๆ เพื่อที่จะหาองค์ความรู้แล้วก็หาบันไดหรือเส้นทางที่จะทำให้เด็กเข้าไปส่งตรงนั้นโดยเขาได้รู้แล้วว่าเขชอบอย่างไรเขาจะมี Profile ครูจะต้องเก็บผลงานต่างๆไม่ใช่ว่าทำตอนที่แอดมิชชันเข้ามาหาวิทยาลัย ตัวนี้เป็นตัวที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ
๖. การจัดการเรียนการสอนการประเมินผล ไม่จำเป็นต้องให้คุณครูประเมินผลอย่างเดียวสถานประกอบการที่เด็กสนใจก็จะเป็นผู้ประเมินผลเขาก็ได้ เด็กอาจจะไปฝึกงานและประเมินผลการจะเป็นส่วนของการประเมินผลเชิงสมรรถนะได้เช่นเดียวกัน

นายร่มเกล้า ช่างน้อย ครูโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม

๑. คำถามที่ว่า เราควรเรียนทุกวิชาไหมเพราะว่าจริงมนุษย์เราไม่ได้มีเวลาเยอะในการที่จะอยู่บนโลกมนุษย์นี้หรือไม่ก็ควรจะใช้เวลาทั้งหมดให้มันคุ้มค่าเพราะว่าผมว่าวิชาบังคับหรือว่าวิชาพื้นฐานก็ยังจำเป็นอยู่แต่ว่าอาจจะลดขนาดของมันลงมาหน่อยอะไรที่มันควรจะเป็นพื้นฐานจริงๆนะเราก็ควรจะทำให้เด็กได้ค้นพบ
๒. โรงเรียนทำให้เด็กค้นพบว่าเขาไม่ชอบวิชาอะไร มากกว่าการค้นพบว่าชอบอะไรเป็นอันนี้ก็ไม่เป็นไรนะถือว่าเป็นการค้นพบว่า
๓. กิจกรรมชุมนุมมันมันไม่ค่อยตอบโจทย์เด็ก อันแรกเลยก็คือชุมนุมที่ครูเปิดเอง แต่ถ้าเกิดคุณครูไม่สามารถสอนได้ก็ทำไม่ได้ แต่เป็นความต้องการเด็ก จะดีขึ้นถ้าเรามีทางเลือกหน่อย สมมุติว่าคุณครูในโรงเรียนเปิดชุมนุมได้ซัก ๖๐ เปอร์เซนต์และของความต้องการเด็กอีก ๔๐% โรงเรียนนี้ต้องมีการบริหารจัดการโดยเอาอาจารย์

นอกหลักสูตรหรือผู้เชี่ยวชาญด้านนั้นมาสอนเช่น อาสาสมัคร การเรียนผ่านออนไลน์เจอศิลปินต่างๆ ทำให้น้องๆได้เจออาชีพใหม่ๆ กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นสิ่งที่สำคัญมากๆ เพื่อให้เขาได้ทดลองทำได้หลายอย่าง

๔. จากการที่พาไปทดลองทำกิจกรรมหลายๆอย่าง แต่ถามว่าพอทำได้หลายอย่างรู้ว่าเราชอบอะไรไม่ชอบอะไร แต่ว่าการที่อยู่โรงเรียนแล้วถูกบังคับให้เรียนวิชาเลือกบังคับ เพราะเขาไม่มีเวลามากพอที่จะไปทำอย่างอื่นผมคิดว่าอันนี้เป็นส่วนสำคัญและจำเป็นอย่างแรก ถ้าเราจับเด็กที่อยากเรียนกับครูที่อยากสอนอยู่แล้วมาเจอกันผมว่าห้องเรียนมันจะมีความสุขมาก ๆ
๕. เรากำลังบังคับให้เด็กมาเรียนในสิ่งที่เขาไม่ได้ต้องการ เป็นห้องเรียนที่น่าเบื่อเพราะว่ามีของเขาความต้องการของเขามันไม่ใช่ มันก็เลยทำให้เรายังเจอสภาพแบบนี้อยู่แต่ถ้าเกิดมองย้อนกลับขึ้นไปสิ่งที่มันซ่อนอยู่คือความไม่ปลอดภัยแล้วก็ความกลัวบางอย่างเกิดขึ้นเราต้องสร้างพื้นที่ปลอดภัยขึ้นมาจริงๆทำให้เขาไม่กลัวที่เขาจะได้เป็นตัวของตัวเองหรือว่าทดลองทำอะไรหลายๆ โรงเรียนต้องเป็นสถานที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนทั้งตัวผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนแล้วก็เด็กๆด้วยเพราะว่าถ้าทุกคนรู้สึกปลอดภัย จะทำให้หลักสูตรฐานสมรรถนะได้มีโอกาสทำให้เด็กค้นพบเป้าหมายได้อย่างจริงจัง การเสริมสร้างพลังใจเด็กในพื้นที่ปลอดภัย ผู้ใหญ่ใส่ใจรับฟังเพราะเขาทำแล้วล้มเหลวผิดพลาดเราเสริมสร้างพลังใจให้เขาอย่างนี้เด็กจะค้นหาตัวเองเจอ

ผู้อำนวยการสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ (แพทย์หญิงดุขฎิ จิงศิริกุลวิทย์)

๑. ปัญหาเรื่องหน้าจอเป็นปัญหาที่พ่อแม่ผู้ปกครองและครูให้ความสนใจคนข้างมาก แล้วก็กันไปได้เหมือนกันที่เวลาที่เด็กบอกว่าอยากรู้จัก อยากค้นหาตัวเองแล้วก็จะบอกว่าเขาค้นพบตัวเองแล้วไง เขาอยากเป็นเกมเมอร์ อยากเป็นยูทูบเบอร์ ตรงนี้เป็นเรื่องของขอบเขตมากกว่าเพราะในการที่จะรู้จักตัวเองหรือค้นหาตัวเองเจอมันต้องการอิสระ เขาต้องต้องมีอิสระและมีพื้นที่ปลอดภัยพอที่เขาจะออกจากกรอบที่พยายามจะคุมก็ไว้แล้วไปมองหาว่าอะไรที่เหมาะสมกับตัวเขา แต่การออกไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีขอบเขตก็ไม่ช่วยให้เด็กค้นหาตัวเองจนถึงบรรลุเป้าหมายได้ คำว่าขอบเขตในที่นี้เป็นสิ่งที่คุณครูและผู้ปกครองอาจจะต้องช่วยกันพิจารณาแล้วคุ้มครองเด็กด้วยเช่นกัน บางครั้งเด็กยังไม่เข้าใจว่าสิ่งนี้ไม่ได้ตอบโจทย์มีเด็กๆบอกว่าเขาค้นพบตัวเองแล้วว่าเขอยากเป็นแฮกเกอร์
๒. เราไม่จำเป็นต้องต้องบังคับหรือห้ามแต่ใช้กระบวนการอย่างที่เราใช้คำว่า Active Learning คือ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้เขารู้จักตัวเอง เราก็แค่ฟังและทำความเข้าใจว่า Game Cracker ในความหมายของเขามันคืออะไร อยากเป็น youtuber หมายถึงอะไร อยากทำเนื้อหาสาระแบบไหน อยาก Crack Game อะไรทำให้ชอบแบบนั้นการที่ผู้ใหญ่เปิดใจรับฟังเด็กจะทำให้เด็กรู้สึกว่พื้นที่ปลอดภัยไว้วางใจและกล้าที่จะเล่าสิ่งที่เขาคิดรู้สึก การกำหนดหรือวางขอบเขตเป็นสิ่งที่พวกเราผู้ใหญ่สามารถที่จะคุยหรือวางแผนร่วมกับเด็กได้ ถ้าหากว่าเด็กจะทำอย่างนั้นจริงๆ อยากชวนให้ใช้วิธีการไม่บังคับ แต่ให้เขาค้นหาคำตอบด้วยตัวเองว่าการเป็น Game

Cracker ที่ประสบความสำเร็จมันต้องการอะไร การเป็นนักกีฬาอีสปอร์ตที่ประสบความสำเร็จ มันต้องการอะไรแล้วเราจำเป็นต้องช่วยให้เขาสามารถแยกออกว่า การเป็นนักกีฬาอีสปอร์ตกับการนั่งเล่นเกมอย่างสนุกสนานมันไม่เหมือนกันเพราะนักกีฬาอีสปอร์ตเองต้องอยู่ภายใต้วินัยของนักกีฬามีระเบียบกติกา มาคุณมีการฝึกฝนอย่างหนัก ศึกษาการประสานงานตาและมือ การสื่อสารกับทีมเป็นแบบนี้เป็นเท่ากับที่เรียกว่าซอฟต์แวร์สกิล ที่อยู่ในหมวดของทักษะจริงๆ

๓. การใส่ใจรับฟังเป็นปัญหาอย่างยิ่งของสังคมไทยตอนนี้ เราเคยไปทำการวิจัยกับเด็กๆทั้งมัธยม มหาวิทยาลัย และวิทยาลัยอาชีวศึกษา พบว่าเด็กๆ เกือบร้อยเปอร์เซ็นต์เขาสนับสนุนหลักสูตรที่อิงสมรรถนะหรือทักษะ เขาคอมเพลน ว่าหลักสูตรเดิมที่ให้แต่นเนื้อหา เขาไม่ต้องการ แต่การที่จะไปอิงหลักสูตรสมรรถนะตรงนี้ ผู้ที่จะไปควรจะมี ๒ ด้านคือวิชาชีพกับวิชาชีพชีวิต หรือทักษะชีวิต เขาอยากให้ผู้ใหญ่ในฟังเขาบ้างว่าเขาอยากเรียนรู้อะไรเขาอยากให้ผู้ใหญ่หรือเข้าใจเขามากขึ้น แล้วเวลาที่เราไปทำกระบวนการกับคุณครูพบว่า ผู้ใหญ่ปัจจุบันในสังคมไทยยังฟังเด็กไม่เป็น แล้วก็มีแนวโน้มที่จะวิพากษ์วิจารณ์หรือบอกหรือห้ามก่อนที่เด็กจะอธิบายหรือเล่าจนหมด ทันทิที่ตนไม่เห็นด้วยมันมีแนวโน้มเข้าไปห้ามหรือเบรคเด็กไว้แล้วทำให้เด็กไม่กล้าที่จะเปิดออกมา เพราะว่าตรงนั้นไม่ปลอดภัย เขาต้องการคำว่าปลอดภัย ซึ่งเป็นฐานสำคัญอย่างยิ่งของการของการพัฒนาคนหมายความว่าสิ่งที่เขาคิดรู้สึกไม่ควรจะถูกตำหนิโดยไม่ยังไม่เข้าใจ
๔. การเสริมสร้างพลังใจเด็กในพื้นที่ปลอดภัยทางใจ ผู้ใหญ่ใส่ใจรับฟังแล้วพอเขาทำแล้วล้มเหลวผิดพลาดเราเสริมสร้างพลังใจให้เขา เด็กจะค้นหาตัวเองเจออย่างมีขอบเขตเขารู้ว่าผู้ใหญ่รักเขาแล้วพื้นที่ที่เขาารู้สึกว่าเราฟังเขาแล้วเราขอว่าอันนี้น่าจะไปลองฝึกกับสมาคมก่อนมัย ว่าเกมมันมีอะไรบ้าง เด็กจะต้องเดินไปกับเรา แต่พื้นที่ที่เราค้านตั้งแต่แรกว่าอันนี้ผิด เราก็กำลังตัวเองอยู่ฝั่งตรงข้ามเขาแล้วเราจะไปร่วมกันสร้างขอบเขตที่หรือขีดจำกัดที่เด็กควรจะเดินในทางที่เหมาะสมได้ยังไงในเมื่อเราเป็นคนฝั่งตรงข้าม

ผู้อำนวยการโรงเรียนแม่คือ จังหวัดเชียงใหม่ (นาย สุริยนต์ สุริโยดอน)

๑. โรงเรียนเป็นแหล่งที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ในการค้นพบตัวเองของนักเรียน มีสิ่งที่เกี่ยวข้อง ๓ อย่างคือ หลักสูตร เวลา และกิจกรรม
๒. เป้าหมายของโรงเรียนที่ ๓ เป้าหมายหลักคือ
 - ๒.๑. ช่วงชั้นที่ ๑ อ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณเป็น
 - ๒.๒. ช่วงชั้นที่ ๒ ค้นพบความถนัด (พหุปัญญา)
 - ๒.๓. ช่วงชั้นที่ ๓ เกิดแรงบันดาลใจในอาชีพ

การทำให้เป้าหมายสำเร็จมีองค์ประกอบ ๔ องค์ประกอบได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ภายในชั้นเรียน กิจกรรมค่ายทักษะ กิจกรรมสัมผัสประสบการณ์จริง และกิจกรรมปล่อยของ

๓. ปัญหาของโรงเรียนคือ เด็กอยากจะเรียนอาชีพไหนแล้วเรา support ไม่ได้ เพราะมีความหลากหลายมากต้องให้ความร่วมมือจากมืออาชีพจริง ๆ เช่น สารพัดช่างเชียงใหม่ เปิดเป็นวิชาแล้วให้นักเรียนไปเรียนโดยโรงเรียนเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายการลงทะเบียน เป็นต้น

สรุปสาระสำคัญ

เวทีระดมสมอง ครั้งที่ ๑

“ปรับหลักสูตรการศึกษาอย่างไร ให้ตอบโจทย์สังคมไทย สังคมโลก”

วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๔

“เราจะร่วมกันในการเปลี่ยนผ่านการศึกษาแบบเดิมที่เต็มไปด้วยตัวชี้วัดไปสู่การมุ่งที่จะพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน เปลี่ยนห้องเรียนเป็นห้องเรียนรู้ที่ผู้เรียนเข้าใจ ทำเป็น เห็นผล และเด็กทุกคนมีโอกาสได้ค้นพบเป้าหมายของตัวเอง”

“สิ่งเดียวที่จะเตรียมให้เยาวชนของเราทุกคนของประเทศไทยของโลกมีความพร้อมที่จะท้าทายสู้กับอนาคตได้ก็คือ เป็นเรื่องของการศึกษาที่มีคุณภาพ”

“CEO ทั่วโลกกังวลกับสมรรถนะของพนักงานจำเป็นจะต้อง Upskill โดยด่วน เราจำเป็นที่จะต้องก้าวข้ามธุรกิจแบบเดิมๆ เข้าสู่ในอุตสาหกรรมและธุรกิจที่ขั้นสูง”

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาวตรีนุช เทียนทอง)

เรื่องด่วนของกระทรวงศึกษาธิการ ในนโยบายการจัดการศึกษาข้อที่ ๑ ก็คือการปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการการเรียนรู้ให้ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ ๒๑ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกระดับการศึกษาให้มีความรู้ทักษะและลักษณะที่เหมาะสมกับบริบทสังคมไทย วาระเร่งด่วนที่สองก็คือการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะที่มุ่งเน้นในเรื่องของการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยยึดความสามารถของผู้เรียนเป็นหลักและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะที่ต้องการ จึงเป็นที่มาของกิจกรรมเวทีระดมความคิดกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในวันนี้ ที่ผ่านมามีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรได้จัดทำกรอบแนวคิดพัฒนาหลักสูตรสมรรถนะร่วมกับคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเปิดรับสมัครให้โรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาที่มีความสมัครใจเพื่อดำเนินการทดลองใช้กรอบหลักสูตรใหม่ ปรากฏว่ามีโรงเรียนที่สนใจสมัครเข้าร่วมการทดลองในหลักสูตรทั้งสิ้น ๒๖๗ โรงเรียนใน ๘ จังหวัดและครอบคลุมทุกโรงเรียนในสังกัดต่างๆ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมครูผู้สอน ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ปกครอง นักเรียน และประชาชนในการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ให้มีความชัดเจน เหมาะสม และพัฒนาผู้เรียนให้มีความศักยภาพสูงสุด และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ ๒๑ จึงได้กำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนใน ๓ ทางได้แก่

๑ ได้มีการจัดเวทีระดมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจำนวน ๗ ครั้งจากกลุ่มที่เกี่ยวข้องก็ได้แก่กลุ่มองค์กรทางด้านการศึกษากลุ่มผู้ปกครองนักเรียนครูเยาวชนและกลุ่มอาจารย์ครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์และผู้ประกอบการเอกชน

๒ รวบรวมแนวคิดและข้อเสนอแนะจากผู้ร่วมในการทดลองหลักสูตรในพื้นที่นำร่องจำนวน ๒๖๗ โรงเรียน

๓ รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามทางเว็บไซต์และแพลตฟอร์ม Social Media ของกระทรวงศึกษาธิการ

เวทีระดมสมองเพื่อรับฟังความคิดเห็นในวันนี้ จึงเป็นเวทีแรกในการเปิดรับฟังความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาหลักสูตร ดิฉันหวังว่าทุกท่านที่เข้าร่วมเวทีครั้งนี้จะร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่เพื่อให้ทีมพัฒนาหลักสูตรได้นำแนวคิดดีๆ ไปพัฒนาหลักสูตรให้ตอบโจทย์ความต้องการต่อการพัฒนาสังคมไทย ดิฉันขอขอบคุณเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรแกนกลางกลุ่มต่างๆ และผู้มีเกียรติทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่าเข้าร่วมระดมสมองและร่วมฟังความคิดเห็น ดิฉันตระหนักดีว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานคือภารกิจยิ่งของกระทรวงศึกษาธิการ เราจะร่วมกันในการเปลี่ยนผ่านการศึกษาแบบเดิมที่เต็มไปด้วยตัวชี้วัดไปสู่การมุ่งที่จะพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเปลี่ยนห้องเรียนเป็นห้องเรียนรู้ที่ผู้เรียนเข้าใจ ทำเป็นเห็นผล และเด็กทุกคนมีโอกาสดำเนินการได้ค้นพบเป้าหมายของตัวเอง และในการดำเนินการครั้งนี้จำต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกท่านและมีความเชื่อมั่นไว้วางใจจากทุกภาคส่วนของสังคมต่อกระทรวงศึกษาธิการ

สุดท้ายนี้ขอให้การจัดงานในครั้งนี้ให้บรรลุวัตถุประสงค์และขอขอบคุณแขกผู้มีเกียรติทุกท่านที่ได้เป็นส่วนร่วมในการดำเนินงานในวันนี้ค่ะขอบคุณค่ะ

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (นายอำพร พินะสา)

๑. ถ้าเราอยากเห็นคนไทยที่มีสมรรถนะสูง หลักสูตรมีความจำเป็นเราจะต้องปรับ เราอยากเห็นคนไทยเป็นอย่างไรเห็นเด็กไทยเป็นอย่างไรหัวใจสำคัญเราต้องมาปรับที่ตัวหลักสูตรเพื่อที่จะเอาไปพัฒนาเขาสร้างเขาให้เป็น เช่นนั้นอันนี้คือความท้าทายที่สำคัญ

๒. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่โดยตรงในการที่จะพัฒนาหรือเปลี่ยนหรือปรับหลักสูตรซึ่งเป็นนโยบายของรัฐมนตรี เป็นสิ่งที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และเป็นสิ่งที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติที่สังคมไทยปัจจุบันนี้ต้องการสร้างเด็กไทยให้มีคุณลักษณะที่ตอบโจทย์หรือความต้องการของการตลาดหรือแรงงานหรือต้องการคนไทยในยุคใหม่หรือเป็นคนไทยที่เป็นตัวแทนของประชากรโลก ผมคิดว่าสิ่งที่ท้าทายหรือไม่อย่างไรหรือการเปลี่ยนแปลงจากคาดหวังอยากเห็นสิ่งใดนั้นผมคิดว่าวันนี้ทุกคนคงเห็นเป้าหมายเดียวกันคือเราอยากเห็นคนไทยที่มีสมรรถนะสูงเพราะพูดถึงสมรรถนะและหลักสูตรความจำเป็นเราจะต้องปรับเพราะเราอยากเห็นคนไทยเป็นอย่างไรเห็นเด็กไทยเป็นอย่างไรหัวใจสำคัญที่เราต้องมาปรับที่ตัวหลักสูตรที่จะเอาไปพัฒนาเขาสร้างเขาให้เป็น เช่นนั้นอันนี้คือความท้าทายที่ผมคิดว่าเป็นเรื่องสำคัญแต่อย่างไรก็ตาม พอพูดถึงเรื่องสมรรถนะหลายคนวันนี้เราพยายามช่วยกันทำนสริกรเองท่านก็มีความคาดหวังที่อยากเห็นหลักสูตรนี้เกิดขึ้นโดยเร็วเพราะเข้าไปกว่านี้เราจะทำให้ออกาสของคนไทยไม่เข้าไปด้วยแต่อย่างไรก็ตามอยากเรียนว่าในอดีตนะครับถ้าเราไม่ศึกษาอดีตเราไม่เห็นปัจจุบันแล้วเราก็มองอนาคตไม่ได้

๓. ในหลักสูตร ๒๕๐๓ ยุคนั้นต้องการให้นักเรียนรู้นะครับเนื้อหาสาระวิชาในส่วนได้อันนี้ก็ยังรู้อันนี้ก็ยังไม่ได้เรียนจึงมีความจำเป็นต้องกำหนดหลักสูตรในตอนนั้นเรียกว่าหลักสูตรอิงเนื้อหา นะครับเพราะหลักสูตร ๒๕๐๓ เอามาใช้ อันนี้เราก้เรียน มาถึงประมาณปี ๒๕๒๑ สังคมก็เลยบอกว่าถ้าเรียนเนื้อหาวิชาอย่างเดียวมันคงไม่พอสำหรับที่จะตอบโจทย์คนไทยเรามั่นน่าจะจะมีมาตรฐานขั้นต่ำของแต่ละสิ่งที่เรียนนะว่าสิ่งไหนที่เขาคือความต้องการที่จะเรียนบ้างที่จะรู้บ้างอันนี้ของประมณก็มีการปรับเป็นทักษะคือเรียนเนื้อหาอย่างเดียวไม่พอต้องมีทักษะปี ๒๕๒๑ ก็มีการปรับเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้แล้วก็เน้นทักษะเรียกว่ากลุ่มแรกเลยก็คือกลุ่มที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ในปี ๒๕๓๓ ในสายมัธยมก็มาปรับในส่วนที่เป็นหลักสูตรหรือว่าหลักสูตรอิงมาตรฐานจะตอบโจทย์สิ่งที่นักเรียนได้เรียนแล้ว มีสิ่งไหนที่นักเรียนต้องรู้ ควรรู้ หรือน่าจะรู้ มีมาตรฐานมีตัวชี้วัดเต็มไปหมดเพื่อต้องการวัดว่าเขาจะมีมาตรฐานขั้นต่ำเรื่องอะไร แต่พอวันนี้ผมคิดว่าสังคมโลกสังคมไทยไม่ต้องการแค่ความรู้ ในปัจจุบันมีอาชีพทุกอย่างต้องการคนเข้ามาสู่การทำงานคืออยากให้คนทุกคนทำงานได้ทำงานเต็มและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นถ้าเราอยากให้คนไทยทุกคนเป็นเช่นนี้เราก็ต้องหาวิธีการที่จะทำให้เขาไปสู่จุดนั้นให้ได้ก็คือความเป็นไปเป็นมาคิดว่าวันนี้มันเป็นโอกาสอันดีที่เราจะเปลี่ยนแปลงคนไทยอย่างไรในความคาดหวังก็คือเราอยากเห็นหลักสูตรตรงนี้เป็นหลักสูตรที่เกิดขึ้นมาเพื่อต่อยอดหลักสูตรในอดีตเพื่อเพิ่มสิ่งที่สามารถทำได้ ทำเป็น และทำอย่างไร เหล่านี้คือสิ่งที่อยากเห็นในหลักสูตรฐานสมรรถนะ

ประธานกรรมการอำนวยการในคณะกรรมการจัดทำและพัฒนา (ร่าง) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช (หลักสูตรฐานสมรรถนะ) (ดร. สิริกร มณีรินทร์)

๑. กิจกรรมปฏิรูปประเทศ ๕ ด้านที่จะส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของประชาชนอย่างมีนัยยะสำคัญซึ่งหนึ่งในกิจกรรมนั้นก็คือการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งอยู่ในแผนปฏิรูปประเทศ ถือว่าเป็นกฎหมาย

๒. ถ้าอยู่เฉยๆก็เท่ากับเราถอยหลัง ประเทศเบลเยียม เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ได้มีการปรับมาใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะมาแล้ว มาในปี ๒๕๕๙ IMD จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของเราอยู่ที่ ๑๐ ที่สุดท้ายลำดับที่ ๕๖ จาก ๖๔ ประเทศทั่วโลก ดังนั้นการปรับหลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อพัฒนาให้เด็กไทยให้ทำงานเป็นอยู่ร่วมกับสังคม เพราะขาดการฝึกคิด ฝึกวิเคราะห์ ฝึกทำ ที่ผ่านมากลุ่มมีการะยะเยอะจริงๆ ต้องทำงานอะไรต่ออะไรมาก แทบจะไม่มีเวลา บางโรงเรียนก็มีครูจำนวนน้อย ภาวะการขาดแคลนครูก็ยังเป็นอยู่ซึ่งเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้การปฏิรูปไม่สามารถจะเกิดขึ้นที่ห้องเรียนแล้วก็ทำให้เด็กขาดแรงจูงใจในการเรียน ประเทศอื่นๆ เขาปรับกันแล้วจะเกิดอะไรขึ้นถ้าเราไม่ขยับ

๓. แผนการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้

๓.๑. พุทธศักราช ๒๕๖๔ - มกราคม ๒๕๖๕ รับสมัครโรงเรียนที่มีความพร้อมใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ

๓.๒. ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ประกาศรายชื่อโรงเรียนที่จะใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๕

๓.๓. มีนาคม ๒๕๖๕ สรุปผลวิจัยและการรับฟังความคิดเห็น และนำไปรับเอกสารหลักสูตร

๓.๔. พฤษภาคม ๒๕๖๕ ใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะในโรงเรียนที่มีความพร้อมระดับประถม

๓.๕. พฤษภาคม ๒๕๖๖ ใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะในโรงเรียนที่มีความพร้อมระดับมัธยมและโรงเรียนประถมที่เหลือ

๓.๖. พฤษภาคม ๒๕๖๗ ใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะทุกโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการจัดทำระบบสนับสนุน ตัวอย่างการจัดหลักสูตรสถานศึกษา การวัดและประเมินผล การอบรม

๔. ภายในเดือน พุทธศักราช ถึง เดือนมกราคมจะรับสมัครโรงเรียนที่มีความพร้อมที่จะใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะที่เราต้องรอบคอบเพราะเราเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ covid ก็เราก็มั่นใจว่าโรงเรียนบางโรงเรียนในเขตพื้นที่สีแดงเขาอาจจะชีวิตก็ยังคงต้องเอาไม่รอดเลยต้องดูแลหวังทั้งชีวิตครูชีวิตเด็กต่างๆเราก็คงอยากรับสมัครโรงเรียนที่เขามั่นใจว่าเขาพร้อมทุกอย่างจะทำซึ่งเราจะประกาศชื่อโรงเรียนที่ใช้หลักสูตร แล้วก็เดือนมีนาคมปีหน้าเราจะส่งผลวิจัยแล้วก็การรับฟังความคิดเห็นแล้วนำไปปรับเอกสารหลักสูตรเพราะฉะนั้นสิ่งที่

ท่านส่งเข้ามาแสดงความคิดเห็นเป็นสิ่งที่มีความเป็นอยู่อย่างยิ่ง ปีหน้าจะใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะในโรงเรียนระดับประถมที่มีความพร้อมในเดือนพฤษภาคมปีถัดไปเราก็ใช้ในระดับมัธยมที่มีความพร้อมแล้วก็โรงเรียนประถมที่เหลือปี ๒๕๖๗ จะใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะครบทุกโรงเรียน

๕. หลักสูตรฐานสมรรถนะไม่ใช่ปีศาจ แต่เป็นผู้ช่วยของครูหากเราพบกับสถานการณ์ covid ระลอกที่ ๕ ที่ ๖ เราจะอยู่ร่วมกับโควิดให้ได้ด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครูเราจะออกแบบระบบการเรียนรู้ที่บ้านบนฐานสมรรถนะ แต่เราจะฝึกคนเดียวก็คงจะเป็นไปไม่ได้ ต้องเชิญคุณพ่อคุณแม่เข้ามาช่วยกันให้เด็กเป็นผู้จัดการเรียนรู้ด้วยตนเองเราจะต้องแปลงวิกฤติเป็นโอกาส ๖ สมรรถนะมีอะไร การจัดการตนเอง การคิดขั้นสูง การสื่อสาร การรวมพลังทำงานเป็นทีม การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง การอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน เมื่อเป็นเช่นนี้เด็กของเราจะคิดได้ทำเป็นเห็นคุณค่า เราพยายามจะเติมเต็มให้เด็ก เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกสิทธิเสรีภาพของตนเอง แล้วก็มีส่วนร่วมในสังคมอย่างมีวิจารณญาณ เติบโตในประเด็นการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ในประเด็นของการรู้คุณค่าของประวัติศาสตร์ รู้คุณค่าของประวัติศาสตร์ควรยึดมั่นความเป็นไทยความเท่าเทียมและเป็นธรรมนิยมสันติวิธี เราจะแก้ไขปัญหาค่าความขัดแย้งอย่างนี้ได้ก็คือเด็กจะรู้คุณค่าของอดีตปัจจุบันและอนาคต แต่ว่าแค่นั้นไม่พอเราเผชิญกับปัญหาโลกร้อนในการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืนคือเป็นสมรรถนะใหม่ที่มีความสำคัญของเรามีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับปรากฏการณ์ของโลกและเอกภพ

๖. มีอะไรเปลี่ยนแปลงบ้างในหลักสูตรฐานสมรรถนะ คือเราจะปลดล็อคตัวชี้วัดเพื่อให้เกิดความมั่นใจจากข้อท้วงติงประการหนึ่งว่าทำไมเด็กชั้นประถมต้นเรียนสาระเท่ากับเด็กมัธยมปลาย อันนี้เราฟันธงแล้วว่าเด็กชั้นประถมจะเรียนปีละ ๘๐๐ ชั่วโมง แทน ๑๐๐๐ ชั่วโมงเราจะใช้วิธีการบูรณาการหลักสูตรมาทำร่วมกัน ๗ สาระ แทน ๘ สาระ เราจะลดความซ้ำซ้อนจะเป็นข้อที่เด็กๆเขาท้วงติงเรามากเราจะสอนอิงสมรรถนะมากกว่าเนื้อหา เน้นกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกจริงๆเชื่อมโยงกับสถานการณ์ความเป็นความเป็นจริงในชีวิตต้องประเมินอิงสมรรถนะด้วย หลักสูตรก็มีความยืดหยุ่นขึ้น เอาใจใส่เด็กเป็นรายบุคคลไม่ว่าเด็กนั้นจะเป็นเด็กอัจฉริยะหรือเด็กเรียนหลังห้องแล้วก็ตามถึงสภาพแวดล้อมก็คือสิ่งที่เราประสงค์จะให้เกิดความเปลี่ยนแปลง

ประธานคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาหอการค้าไทย (นายสรายุทธ อยู่วิทยา)

๑. การทำงานในอนาคตจะหายากขึ้นเพราะว่ามีเรื่องของดิจิทัลเทคโนโลยีเข้ามาทดแทนงาน สภาพแวดล้อมการทำงานยุคในอนาคตก็จะแย่งกว่ายุคปัจจุบันปัจจุบัน สุดท้ายต้องกลับไปหาอยู่กับคุณพ่อคุณแม่ เพราะว่าไม่มีโอกาสที่จะมีแม้แต่ซื้อบ้านที่อาศัยเป็นของตนเองค่าแรงที่ได้มันไม่เพียงพอ
๒. สิ่งเดียวที่จะเตรียมให้เยาวชนของเราทุกคนของประเทศไทยของโลกมีความพร้อมที่จะท้าทายสู้กับอนาคตได้ก็คงเป็นเรื่องของการศึกษาที่มีคุณภาพในมุมของภาคเอกชน หอการค้าเองแล้วก็มองครุฑที่เขาไปช่วยเรื่องการศึกษาให้เห็นภาพปัจจุบันอนาคตที่ดีมาเรื่อยๆนะครับที่ทุกภาคส่วนร่วมกันเพื่อจะปรับรูปแบบหลักสูตรของประเทศไทยในมุมมองภาคเอกชนจินตนาการการศึกษาที่ดีในอนาคตของเรามันคืออะไร ควรจะเป็นการศึกษา

ที่สามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกัน คนไทยทุกคนควรจะเข้าถึงและเท่าเทียมกันในการเตรียม
เยาวชนสำหรับโลกในอนาคตไม่ใช่รูปปัจจุบันด้วยซ้ำนะครับทั้งเรื่องของความรู้เรื่องทักษะเรื่องของเขาเป็นคน
ที่มีคุณค่าต่อสังคม อยากได้ หลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติ เน้นการวิเคราะห์มากกว่าการท่องจำ

๓. งานในยุคปัจจุบันต้องบอกว่าถ้าเป็นเรื่องของการท่องจำเรื่องอะไรที่มันเป็น labor-intensive ขึ้นจากหุ่นยนต์
ระบบ AI ระบบ Smart intelligent ทั้งหลายได้หมดทดแทนได้จริงๆ เราอยากได้เยาวชนยุคใหม่ที่สามารถมี
ความสามารถในการวิเคราะห์ในการแก้ปัญหาที่ลึกซึ้งๆมากกว่า
๔. ทุกวันนี้ในการทำงานมันมีเรื่องใหม่ๆเข้ามาตลอดเวลา ในอนาคตคนที่สามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้ต้อง
เป็นเด็กที่รักที่จะเรียนรู้ หลักสูตรที่ให้ครูมีเวลากับเด็กนักเรียนมากที่สุด อยากได้หลักสูตรการศึกษาที่มัน
สามารถทำให้เกิดขึ้นได้จริง เราจะเขียนหลักสูตรแบบไหนก็ได้ในกระดาษอ่านแล้วดูดีขนาดไหนก็ได้แต่ถ้า
นำไปใช้จริงในแต่ละพื้นที่ในโรงเรียนแต่ละจังหวัดแล้วมันไม่สามารถทำได้แปลว่าเราคงต้องมีการปรับปรุงให้
มันดีขึ้น

รองประธาน บริษัทเวสเทิร์น ดิจิตอลสตอเรจเทคโนโลยี ประเทศไทย จำกัด (ดร. สัมพันธ์ ศิลปะนาฏ)

จากการสัมภาษณ์ CEO ทั่วโลกมากกว่า ๑,๐๐๐ คน ๖๐-๗๐ เปอร์เซ็นต์ของ CEO ความกังวลกับสมรรถนะของ
พนักงานจำเป็นจะต้อง Upskill โดยตัวประเทศไทยเมื่อ ๑๕ ปีที่แล้วปรากฏว่าค่าแรงของประเทศจีนถูกกว่าเรา
แต่เวลาผ่านไป ๑๕ ปีวันนี้จีนแพงกว่าเรา ๗๐ เปอร์เซ็นต์ดินตะอุตสาหกรรม ๑.๐ ๒.๐ ยกกระตือรือร้นทักษะ
ของอุตสาหกรรมของธุรกิจขึ้นไปสู่ ๓ กว่าๆหรือ ๔.๐ เกือบหมดนี่คือความเป็นจริงที่เกิดขึ้นบนโลกใบนี้แล้วถ้าเรา
จะอยู่ในค่าแรงขั้นต่ำ ๓๐๐ กว่าบาทจะขยับปีนึงก็ได้ ๑๐ บาทเราจะอยู่ท่ามกลางความเหลื่อมล้ำแบบนี้ไปอีก
ต่อไปไม่ได้และถ้าเราต้องการเห็นการแรงเป็น ๕๐๐ ๘๐๐ เราจำเป็นที่จะต้องก้าวข้ามธุรกิจแบบเดิมๆเข้าสู่ใน
อุตสาหกรรมและธุรกิจที่ขั้นสูง

ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตบางนา (นาย ภาคินัย สุนทรวิภาต)

ในระดับปฐมวัยเด็กเล็กเราต้องจัดการเรียนรู้แบบสนุกสนาน ให้เด็กเข้ามาเรียนอย่างสนุกสนานเข้ามาบอกแม่รีบไป
โรงเรียน เด็กอนุบาลประสบความสำเร็จในการเรียนการสอนเมื่อลูกอยากเรียนเขาอยากเรียนอย่างสนุกสนานแล้ว
เขาก็จะเริ่มรู้เลยว่าเขาจะสามารถหาที่เขาสนุก มีวิชาใดมีประเด็นใดบ้างที่ต้องสนุกเขาก็เริ่มค้นหาตัวเอง
ระดับประถมขึ้นมาระดับประถมปลายก็จะเริ่มโฟกัสว่าสิ่งชอบ สิ่งที่เขาอยากเรียนนั้นมันมีอาชีพอะไรบ้างหรือโตขึ้นไป
อยากจะเป็นอะไรก็เด็กๆทุกคนคงจะมีคำถามที่น่าเบื่อมากกว่าลูกโตขึ้นอยากเป็นอะไรไม่รู้ว่าจะถามทำไมก็ถาม
ประจำและสิ่งเหล่านี้ครับเขาจะเริ่มโฟกัสว่ามีอาชีพอะไรหรือมันต้องมีอะไรที่จะเรียนต่อไปแล้วหลังจากนั้นก็ขึ้นไป

ระดับมัธยมเขาก็จะเริ่มหาตัวเองพบกับตัวเองไปในสายรายวิชาที่เขาต้องการเรียนแล้วก็ไปถึงเป้าหมายระดับอุดมศึกษาว่าสิ่งที่เขาต้องการอาชีพที่ต้องการ

นายปรานนท์ โชติสิน นักเรียนโรงเรียนจิ้วรายบุญมีรังสฤษฎ์

หลักสูตรควรจะสนับสนุนความหลากหลายของเด็กครับเพราะเด็กแต่ละคนมีความถนัดไม่เหมือนกันแล้วก็หวังว่าตัวนักเรียนเองจะได้คบกับสิ่งที่ตัวเองชอบตัวเองสนใจครับเพื่อที่จะได้นำไปตัดสินใจในการเลือกเส้นทางของชีวิตครับแล้วก็หวังว่าจะได้รับการเรียนการสอนอย่างสนุกสนานมีความสุขในการเรียนรู้

นางสาวทัศนารีย์ วิเศษรจนา นักศึกษาชั้นปีที่ ๑ คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิจัยสังคมวิทยาเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คนที่จบปริญญาตรีทำงานหลายแสน น่าจะเกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการเข้ามามีบทบาทของเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดการจ้างงานน้อยลงราคาและที่สำคัญที่สุดและค่ะก็คือหลักสูตรการศึกษาที่ไม่ได้ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันแล้วก็ตัวผู้เรียน

เวทีระดมสมองครั้งที่ ๕

““หลักสูตรฐานสมรรถนะระดับมัธยมศึกษาออกแบบอย่างไรให้โดนใจ
เยาวชน”

วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๔

“การออกแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการในห้องเรียน ครูต้อง เอ๊ะ (สงสัย) จนเป็นนิสัย ผูกโยงไปกับชีวิตประจำวัน
เท่าทันเหตุการณ์ และผลานกับสิ่งที่นักเรียนสนใจ “

“การเรียนรู้ที่มีความหมายสำหรับนักเรียนแล้วคือ เรียนแล้วเขาได้นำไปใช้ได้เห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนเห็น
ความสัมพันธ์ระหว่างอดีตปัจจุบันอนาคตก็คือทำไมต้องเรียนเรื่องนี้ “

.”ถ้านักเรียนเป็นเจ้าเข้า เจ้าของการเรียนรู้ของตนเองแล้วการเรียนรู้มันมันจะมีความหมายมากๆเขาจะรับผิดชอบ
เขาจะเอาเขาจะลุยกับมันอย่างเต็มที่”

ครูลัดดา เลิศศรี โรงเรียนก้นถرارมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

๑. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้ถูกใจนักเรียน มีประสบการณ์จาก research-based Learning ปี ๒๕๕๗ การสอนก็จะเป็นลักษณะครูต้องฝึกตั้งคำถาม ชวนผู้เรียนคุย ชวนคิด ชวนวิเคราะห์ แล้วก็สุดท้ายเลยอยากเห็นว่าเด็กมีความรู้หรือว่าเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหนจะต้องเขียนรายงานวิจัย ๕ บทเรียกว่าเขียนรายงานทางวิชาการ แล้วก็เขียนเรื่องเล่าการเปลี่ยนแปลงของตัวเองว่า ในปีการศึกษาที่ได้มีโอกาสลงมือทำ เขาเกิดการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง อันนี้ก็ยกตัวอย่างให้เห็นว่า เริ่มต้นจากการเรียนรู้ของนักเรียน ตอนนั้นได้ชั่วโมงมา ๑ ชั่วโมง แล้วก็ไม่ไหวก็ขอขยับเป็น ๒ ชั่วโมงแต่เป็น ๒ ชั่วโมงแบบคนละช่วงไม่ต่อเนื่องกันก็เลยพยายามพูดคุยกับทางโรงเรียนเขาเห็นความสำคัญในปีถัดมาเราก็เลยได้ครึ่งวันบ่ายครึ่งก็ได้วิชาเป็นวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แล้วก็มีการตัดสินผลการเรียนเด็กด้วยรู้สึกว่าการเรียนในปีที่ ๒ ทำได้ราบรื่นมากขึ้นเริ่มต้นจากเนื้อหาที่เรียนก็ยังเป็นบูรณาการ มีทีมเพื่อนครูที่สอนเคมี ชีวะ แล้วก็ศิลปะ มีสังคมเข้ามาช่วยกันทำงานเป็นทีมคุณครูก็ออกแบบการเรียนรู้ ดังนี้
 - ๑.๑. เริ่มต้นจากการเลือกโจทย์ปัญหาแล้วก็สถานการณ์ปัญหาขึ้นมาว่าเด็กสนใจอะไรแล้วก็ใช้แค่ประเด็นหลักประเด็นเดียวแล้วให้เด็กๆเขาแบ่งกลุ่มกันแล้วก็ลองเลือกประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหลักประเด็นก็ไปศึกษาซึ่งกระบวนการเลือกโจทย์ก็ไม่ใช่ว่าวันเดียวเสร็จหรือ ๒ วันเสร็จใช้เวลานาน ตอนเลือกโจทย์ไม่ใช่มานั่งคุยกันในห้องก็ต้องลงชุมชนชุมชนที่อยู่ข้างเคียงเป็นอย่างไรบ้าง มีที่ชุมชน มีอะไรบ้างลงเสร็จก็กลับมาคุยกันว่าพบประเด็นไหนน่าสนใจบ้าง เวลาที่เราลงชุมชนไม่เพียงพอเด็กต้องใช้เวลาของเขาเองที่เขาู้สึกว่าประเด็นที่พบมันยังไม่พอก็ต้องไปลงอีก อันนี้ใช้เวลาน่าจะประมาณเกือบเดือนที่จะกลับเข้ามาถกเถียงกันในห้องเรียน พอได้โครงงานหรือประเด็นก็จะนำไปสู่การทดลอง
 - ๑.๒. จัดกระบวนการในห้องเรียนที่หลากหลายมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นทดลอง การสำรวจ เเท่าที่จะทำได้
 - ๑.๓. รายงานความก้าวหน้าการเรียนรู้ร่วมกันแล้วก็กลับมาที่ห้อง นักเรียนจะต้องนำเสนอความก้าวหน้าของงานด้วยตัวเอง ทั้งจัดบอร์ด เป็นพิธีกรเตรียมงานทุกอย่าง ด้วยตัวเอง ครูมีหน้าที่ช่วยให้คำปรึกษา มีครูจากศูนย์ที่เลี้ยงมาให้คำแนะนำโครงงานเป็นอย่างไร ชักถามเพื่อที่จะพัฒนาต่อ
 - ๑.๔. เมื่อจบปีการศึกษาเด็กก็จะต้องมีการเขียนรายงานวิจัย ๕ บทอันนี้คือคุณครูก็จะเหมือนกับต้องคอยช่วยคำแนะนำในการเขียนเอง

เด็กที่เราเลือกให้เขาได้เรียนรู้ตัวนี้ก็คือเด็ก ม ๒ จากนั้นก็เอาสิ่งที่เราได้มาปรับและพัฒนาต่อปีใหม่ก็เลือกโรงเรียนเราเป็นโรงเรียนประมาณนี้ไม่สามารถที่จะมีครูที่ทำต่อเนื่องได้ทุกระดับเราก็เลยต้องมีคือชุดเดิมชุดเดียวแล้วก็จะทำกับเด็กรุ่นเดิมก็ต้องทำซ้ำซึ่งมันมีเงื่อนไขของโครงการที่บอกว่าต้องเป็นจบ ม ๒ ขึ้น ม ๓ เราก็ทำต่อได้ประมาณนี้ หลังจากนั้นทำไม่ได้เพราะครูไม่พอ โครงการนี้ทำได้แค่ ๓ ปีพอเปลี่ยนแปลงผู้บริหารนโยบายใหม่โดยเปลี่ยนเป็น Thinking School ก็กำลังขยับใหม่
๒. จุดยากในการทำงานประการหนึ่ง คือ กรอบโครงสร้างเวลาเรียน มันบีบรัดเวลา มีเวลาให้แค่ สัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง ทำให้ครู และนักเรียนต้องใช้เวลาเสาร์ อาทิตย์ ในการเรียนรู้ นอกจากนี้ เนื้อหาที่เราสอนมันไม่ค่อยเชื่อมโยงกับชีวิตจริงเท่าไร แต่เวลาที่เรามาทำโครงงานแล้วรู้สึกว่าเราได้สัมผัสกับตรงนั้นจริงๆเด็กก็รู้สึกว่าเขาได้เข้าไปเห็นปัญหาของคุณพ่อคุณแม่เขาในชุมชนของเขาเป็นอย่างไร จะพอเราเห็นเด็กเวลาเราสอน

คณิตศาสตร์ทำให้เห็นความต่างกันมาก การทำงานแบบแบบที่เราทำโครงการก่อนข้างจะเหมือนกับเปลี่ยนแนวคิดไปเลย แต่ก็เหนื่อยแล้วก็หนักมาก

๓. มีความคิดความขัดแย้งบางอย่างในองค์กรว่าทำไมต้องพาเด็กไปทำขนาดนั้น ทำไมเน้นวิชาการมันจะมีแนวคิดแบบนี้ที่มันจะไม่สอดคล้องกันในองค์กร ว่าจะทำให้เวลาที่เด็กทำงานเหนื่อยมากกลับมา งานไม่เสร็จหรือว่าอยากไปเล่าให้ครูที่ไม่ใช่ในทีมฟัง ครูคนนั้นบอกว่าอย่าไปทำมันยาก จะมีความขัดแย้งเกิดขึ้นในองค์กร แต่ถ้า Mind set ของคนในองค์กรไปในทิศทางเดียวกันมันก็จะช่วยได้มาก
๔. การเรียนแบบที่เราให้คะแนนมากเกินไปโดยไม่สนใจกระบวนการทำได้จริงหรือไม่จริงเกิดปัญหาเหมือนกัน ครูขาดอิสระในเรื่องการออกแบบ คือ เมื่อไปเห็นนวัตกรรมที่อื่นน่าสนใจแต่พอเรากลับมาทำที่โรงเรียนเราก็เหมือนกับเราต้องทำ Pattern ของเราไม่ค่อยได้มีอิสระมาก เพราะเรามีความกลัวบางอย่างว่ามันจะไปไม่ได้พอครูขาดอิสระก็เลยเหมือนกับคุณครูทำงานแต่ไม่อินกับเรื่องที่ตัวทำมันก็ไปไม่สุดเหมือนกัน
๕. โอกาสในการพัฒนาตนเองของครูด้วยคือเวลาที่เราไปอบรมส่วนใหญ่จะเป็นการนั่งฟังหลักการ ทางวิชาการ กระบวนการพัฒนาที่แตกต่างจากนี้ครูจะไม่ค่อยได้รับการพัฒนา เช่น สนใจเรื่องงานชุมชนอยากไปเรียนรู้เรื่องแผนที่ชุมชนว่าจะมีองค์กรอย่างที่เขาจัดการเรียนรู้เรื่องแผนที่เดินดินที่ชุมชนเครื่องมือที่ใช้สำหรับการสำรวจชุมชนแต่ถ้าผู้บริหารจะบอกว่า ครูสอนคณิตมันไม่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ซึ่งก็ต้องขออนุญาตและใช้ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เหมือนกับไม่ Support เป็นจุดยากในการทำงาน
๖. รูปแบบการประเมิน เพื่อ เอาคะแนน ตรงนั้นมันไม่ถูกเอามาทำให้รู้สึกว่ามันเป็นจุดยากในการทำงานที่เราจะพัฒนาหลักสูตรที่มันจะเกิดขึ้น
๗. การบริหารจัดการหลักสูตรในโรงเรียนก็สำคัญ ถ้ามีการสนับสนุนอย่างรอบด้านเพื่อที่จะให้มันเกิดสมรรถนะกับเด็ก จริง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอาคาร สถานที่ ควรจะมีมีสถานที่เพื่อให้เด็กได้ทำการทดลอง ด้านการเงินพัสดุค่อนข้างลำบากเรื่องระเบียบ ส่วนการนิเทศก็จะมีเกณฑ์ที่เป็นลักษณะว่าแต่งตัวเรียบร้อยไหมตรงเวลาไหมมันเกณฑ์การนิเทศมันไม่นำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะเด็ก การหาทีมครูต้องจัดคนเข้าออกเข้าใจกันแล้วก็ต้องพยายามมีกำลังใจให้กัน ส่วนผู้ปกครอง ชุมชนถ้าเขาเข้าใจแล้วก็ support เรามันจะช่วยเราได้เยอะเลย เพราะว่าโรงเรียนขายขอบ เราใช้เครือข่ายตรงนี้เข้ามาช่วยเยอะไม่ว่าจะเป็นเยาวชนหรือว่าผู้ปกครอง ผู้ปกครองก็จะเป็นเพื่อนรุ่นเดียวกันเพราะว่าสอนลูกเขามาช่วยหน่อยตอนนี้จะให้เด็กไม่มีคนทำกับข้าวให้จะมีงบให้ช่วยได้ไหมแต่ก็จะมีผู้ปกครองบางท่านอาจจะยังไม่เข้าใจในสิ่งที่เราทำเขาก็ไม่เห็นด้วยว่าอยากจะให้มันเกิดการตรงนี้แบบ ๓๖๐ องศาเพื่อให้ครูสามารถที่จะเดินหน้ากันบ้าง

นางฉามรา พรหมหอม โรงเรียน มอ. วิทยานุสรณ์

๑. โรงเรียน มอ. วิทยานุสรณ์ เป็นโรงเรียนเอกชนอยู่ภายใต้มูลนิธิพุทธธานุสรณ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป้าหมายการพัฒนาหลักสูตรคือ ผลิตความรู้ควบคู่ทักษะ ถึงพร้อมด้วยสมรรถนะ แล้วก็พัฒนาสู่ชีวิตที่ยั่งยืน วิสัยทัศน์ของหลักสูตร เป็นคนดี มีวินัย ถึงพร้อมด้วยสมรรถนะ เรามีการพัฒนาสมรรถนะตั้งแต่หลักสูตร ๕๑ แล้วมาเน้นย้ำมากขึ้นในหลักสูตร ๖๔ ที่เราปรับแล้วก็เรามุ่งไปสู่ความเป็น World Class learner และการมีทักษะในศตวรรษที่ ๒๑
๒. การออกแบบการเรียนรู้ทำอย่างไร
 - ๒.๑. ขอผู้เรียนเป็นสำคัญก่อน
 - ๒.๒. เรื่องของ Active Learning และการบูรณาการ
๓. เราขับเคลื่อนกันด้วยวงจรเขียว ๔ ขา มีเพื่อนช่วยคิดช่วยทำ ถามว่าบทเรียนหรือว่านวัตกรรมเป็นเรื่องของความรู้สึกว่ามันเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ นวัตกรรมชุดนี้จึงเกิดขึ้นเนื่องจากตัวเองเดินไปสอนสอนอย่างไรเด็กต้องเขียนสูตรแบบจุด และแบบเส้นใยเคมีไม่ได้สักทีก็เลยคิดแก้ปัญหา อุปกรณ์ที่มีเราก็ตัดแปลงแล้วก็ทำยี่ห้อที่สุดก็สร้างเป็นนวัตกรรม
๔. เมื่อได้ก็ตามที่เด็กเขาได้ลงมือปฏิบัติเขาก็จะสามารถแปลงจากสิ่งที่เขาเห็นเป็น Concept ได้ เพราะฉะนั้นถามว่าการออกแบบนวัตกรรมขั้นนี้ ผู้เรียนได้อะไรบ้าง ถ้าสังเกตจากภาพกิจกรรม พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้เรียนมีความสุขที่ได้ทำงานร่วมกัน มีการร่วมคิด และมีการร่วมทำ
๕. ครุยังได้มีโอกาสที่เผยแพร่นวัตกรรมตัวนี้ไปยังผู้เรียนทางไกล ถ่ายทอดไปโรงเรียนที่พังงา นราธิวาส ยะลา ไม่ว่าโรงเรียนจะอยู่ที่ไหนเราก็สามารถทำกิจกรรมเหล่านี้ได้เพราะนั่นก็คือในเรื่องของรีโมท Learning เราแค่ทำความเข้าใจกับคุณครูปลายทาง และนำเขามาพัฒนาที่สุดเราก็จะสามารถส่งต่อเรื่องราวเหล่านี้ได้
๖. นวัตกรรมในห้องเรียนตัวอย่างง่ายๆเช่น อะตอมเป็นสิ่งที่มองไม่ทำอะไรให้เด็กรู้สึกว่าจะตอมมันจับต้องได้ อะตอมมันกินได้ การออกแบบบทเรียนของครูดาว คือ Food and Fruit Atomic Model นักเรียนจะออกแบบโดยใช้ผักผลไม้หรือของจริงที่ครูหามาให้ แล้วตั้งเป็นอะตอมโมเดล ทำยี่ห้อที่สุดเขาจะต้องสามารถนำเสนอ วิเคราะห์ และเชื่อมโยงไปสู่ทฤษฎีให้ได้ เรื่องราวเหล่านี้มันเกิดก่อนที่จะมีคำว่าหลักสูตรฐานสมรรถนะแต่เราทำภายใต้ฐานที่เรายึดคำว่าเรื่องของ Active Learning integrate อันนี้คือรูปแบบกิจกรรมที่เราใช้ในกรณีที่เป็น Onsite แต่พอเราเจอสถานการณ์ covid กลายเป็น Online พอเป็น online ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มโดยให้แต่ละกลุ่มเขาหาสิ่งของในบ้านเอาสิ่งของในบ้านทั้งหลายเอามาแทนอะตอมแบบต่างๆ โดยนักเรียนทุกคนก็คือนักเรียนมีการทำงานร่วมกัน แต่การทำงานร่วมกันแบบออนไลน์ โดยใช้ Google slide โดยให้ทุกคนมารุมที่สไลด์เดียวกัน แต่ละคนก็ต้องมานึกว่าอุปกรณ์ที่เขามีในบ้านจะแทนอะตอมมิก ด้วยโมเดลแต่ละชนิด เขาจะต้องมีความคิดขั้นสูงและเขาต้องรวบยอดและสื่อสารออกมาได้ และสื่อสารออกมาได้ ในขณะที่เดียวกันการทำงานเป็นทีมของเขาก็เกิดขึ้นได้แม้โควิดมันก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคเป็นความท้าทายมากกว่า เด็กเขาสามารถเชื่อมโยงคอนเซ็ปต์ในห้องเรียนไปสู่แบบจำลองที่สามารถจับต้องได้จริงและนอกเหนือจากนี้ครูต้องส่งเสริมให้เคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ครูดาวเปิดโอกาสให้เด็กเขามีการประเมินเขามีการให้ข้อคิดเห็นเขามีการให้ comment นั่นก็คือสิ่งต่างๆเหล่านี้มันสะท้อนให้เห็นว่าเป็นการฝึกเขาให้ด้วยว่าในการ

อยู่ร่วมกันมันจะต้องมีการแสดงความคิดเห็นเราต้องยอมรับ ยอมรับแล้วก็เอาไปปรับปรุงงานของเรา นอกจากนี้ยังมีการออกแบบการเรียนรู้ เกี่ยวกับ การทำชาบู การทำไอติม และโคโรนาไวรัส

๗. สรุป การออกแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการในห้องเรียน ครูต้อง เอ๊ะ (สงสัย) จนเป็นนิสัย ผูกโยงไปกับชีวิตประจำวัน เท่าทันเหตุการณ์ และผสมผสานกับสิ่งที่นักเรียนสนใจ

นาย ศุภวัจน์ พรหมตัน โรงเรียนนครวิทยาคม จังหวัดเชียงราย

๑. ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนคือ เรากำลังใช้ตัวชีวิตเดียวกันกับบริบทที่แตกต่างกันทั้งประเทศซึ่งในปีที่ผ่านมาหลังจากที่เราได้แลกเปลี่ยนกันแล้วจะรู้ว่าในแต่ละบริบทแต่ละพื้นที่ก็จะมีมีความแตกต่างกันมีความคาดหวังที่ไม่ตรงกันกับก็อาจจะเป็นปัญหาของแต่ละพื้นที่ก็ได้
๒. การปรับเปลี่ยนการสอนของตัวเองมันเป็นอย่างไร ผมเจอนักเรียนครั้งแรกที่มาสอนมัธยมหรือเมื่อประมาณ ๑๐ ปีเคยสอนประถมมาก่อน และสอนมัธยม ประถมเป็นเด็กดีเชื่อฟังครูให้ทำอะไรก็ทำพอมมาถึงมัธยมปุ๊บเราก็คงจะเริ่มมีปัญหาการสอนนักเรียนไม่ตั้งใจเรียนน้อยก็ตั้งคำถามกันก็ถามว่านักเรียนตั้งใจเรียนน้อยจะได้สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ก็เป็นประโยชน์ที่เราที่ถูกปลูกฝังมาตั้งนานแล้วก่อนที่จะมาเป็นครูก่อนที่จะมาสอบเข้ามหาวิทยาลัยแล้วพอเราโยนคำถามนี้ไป ก็ยังเป็นความว่างเปล่าอยู่ที่คือเหมือนกับนักเรียนเขาก็ไม่ได้อินกับการที่จะสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่เราใช้ mind set เดิมของเรากับบริบทที่เรามาสอน เด็กในชุมชนก็ไม่ได้คาดหวังกับการเรียนเท่าไร พอตั้งคำถามมีไปปุ๊บก็ไม่พฤติกรรมที่เราต้องการให้เปลี่ยนแปลงก็กลับมาย้อนคิดว่ามันเกิดอะไรขึ้นดูวิธีการสอนตัวเองก็รู้สึกว่ามันน่าเบื่อขนาดครูสอนยังน่าเบื่อเลย ดังนั้นตัวนักเรียนเองที่เรียนกับเราก็คงจะเบื่อก็ได้พอไปเยี่ยมบ้านนักเรียนกับก็ไปเจอได้เห็นอะไรต่างๆ แล้วก็รู้ข้อมูลต่างๆว่า ด้วยความที่เขาต้องดิ้นรนหลายอย่างทำให้เรื่องเรียนเป็นเรื่องรองจากสิ่งที่เขาต้องเอาตัวรอดในแต่ละวัน รวมไปถึงความคาดหวังของที่บ้านคุยกับผู้ปกครองแล้วก็พบว่า ถ้าเราจะบ๊วนักเรียนด้วยการเอาเนื้อหามาแล้วก็บอกว่าให้ตั้งใจเรียนเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัยมันอาจจะเกิดประโยชน์กับเด็กที่เราอยู่ตอนนี้แล้ว ข้อดีอย่างหนึ่งผมก็คิดว่าผมสอน ๒ ห้องแต่มีครูคนเดียวในการสอน ดังนั้นเวลาจะออกแบบกระบวนการต่างๆสามารถทำได้เลยโดยที่ไม่ต้องอาจจะไม่ต้องไปปรึกษากับครูอีกท่านหนึ่งว่าเราจะสอนแบบนี้เราจะเรียนแบบนี้ เป็นข้อได้เปรียบของผม รวมถึงผู้บริหารก็ให้อิสระในการจัดการเรียนรู้ก็เลยมีวิธีการที่ค่อนข้างหลากหลายแล้วก็เอามาทดลองใช้ในการสอนในการเรียนได้เรื่อยๆ พอเจอคำตอบแล้วว่าความรู้อาจจะไม่ใช่ทั้งหมดของนักเรียน ก็เริ่มมองหากิจกรรมที่ให้นักเรียนสนุกขึ้นเพื่อที่เขาจะได้เข้ามาเรียนกับเรา
- ๒.๑. เริ่มเอาเกมเริ่มเอาสิ่งที่เป็นชีวิตประจำวันของเรียนมาประยุกต์ในการจัดการเรียนรู้นี้ก็จะเป็นเกมที่นักเรียนเล่นกันหรือออกแบบกิจกรรมให้เป็นขั้นตอนที่ย้อนกลับผิดจากที่เราเคยใช้ เมื่อก่อนเราจะแบ่งวรรคทองหรือว่าแบ่งวรรคในวรรณคดีให้กับนักเรียนไปก่อนแล้วก็ให้นักเรียนไปวาดภาพที่เกี่ยวกับพวกนั้นซึ่งค่อนข้างเก่าโบราณเลยย้อนไปดูตัวเองสมัยก่อนที่มีพอมีวิธีการมีการปรับนิดหนึ่งคือให้นักเรียนวาดภาพก่อน เรายังไม่บอกให้ทำอะไรให้นักเรียนวาด วงกลมไปแล้วก็เติมไปรูปภาพต่างๆจากนั้นเราก็ออให้เขากลับไปที่วรรณคดีตอนนั้นสอนเรื่องอิศราญาณภาษิตก็จะมีสุภาษิตที่มันเป็นบทต่าง ๆ นักเรียนก็จะอ่านทุกบท เพื่อหาบทที่ตรงกับภาพนักเรียนมากที่สุด คนที่วาดออกมาเป็นพัฒมเขาก็ไปหาพัฒมเขาก็

ไปเปรียบเทียบว่าพัฒมก็เหมือนกันเสาที่ผลักไปบ่อยๆเขาก็งงไหว พัฒมพัฒบ่อยก็เย็น นักเรียนก็ได้ฝึกวิเคราะห์

- ๒.๒. เริ่มมองหาวิธีการใหม่ๆไปเรื่อยๆต่อจากห้องเรียนที่นักเรียนนำเสนอแบบง่ายๆยืนอยู่หน้าฉันก็อธิบายแล้วก็นึกว่ามันค่อนข้างจะแห้งแล้งแล้วก็ไม่มีความเป็นชีวิตชีวาที่มีไปยิ้มของเล่นมาเป็นอุปกรณ์ประกอบการนำเสนอนักเรียนจะอธิบายเป็นจุดต่างๆในการมาร์คจุดต่างๆเพื่อช่วยในการประกอบคำอธิบายก็ได้ผลเริ่มเห็นแล้วว่าถ้าเราปรับเปลี่ยนวิธีการสอนนักเรียนก็จะมีความสุขในห้องเรียน
๓. การเรียนรู้ที่มีความหมายสำหรับนักเรียนแล้วคือ เรียนแล้วเขาได้นำไปใช้ได้เห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างอดีตปัจจุบันอนาคตก็คือทำไมต้องเรียนเรื่องนี้ เพราะอดีตมันเคยเป็นแบบนี้ปัจจุบันเป็นแบบนี้แล้วมันสามารถเอาไปใช้ในอนาคตอย่างไร รวมถึงได้เข้าไปมองปัญหาที่เกิดขึ้นอาจจะเป็นปัญหาที่เราเจอในชีวิตประจำวันหรือปัญหาที่เราเจอในอินเทอร์เน็ตเราต้องมาพูดคุยกันกับประเด็นที่เรา กำลังเรียนอยู่ก็เริ่มทำให้ชัดเจนขึ้นด้วยการพยายามหาความหมายของสิ่งที่เรากำลังเรียนอยู่
๔. ก่อนที่จะให้นักเรียนทำกิจกรรมอะไรต่างๆหรือให้ทำงานที่อยู่ในตามตัวชี้วัดการเขียนเล่าเรื่องอัตชีวประวัติก็จะให้เขาทบทวนตัวเองโดยการสร้างงานศิลปะที่เป็นแบบง่ายๆเพราะมันต้องใช้เวลาที่ค่อนข้างจำกัดคือหยิบเอาใบไม้ที่อยู่ตามหน้าห้องมาทำให้รูปภาพก่อนเพื่อจะให้รูปภาพเล่าถึงชีวิตของเขาแล้วก็แชร์ให้เพื่อนฟังมันก็จะเกิดบรรยากาศในห้องเรียนที่ดีขึ้น เป็นพื้นที่นักเรียนได้เล่าชีวิตของตัวเองให้กับเพื่อนๆฟัง มันมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างห้องเรียน
๕. การวิเคราะห์ภาษาไทยกับการวิเคราะห์วรรณคดี นักเรียนไม่ค่อยชอบอ่านแล้วก็ไม่ยากวิเคราะห์ที่ไม่อ่านเลยก็จะรู้สึกว่ามันวิเคราะห์ ดังนั้นเราก็ฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์ก่อนให้เขาชินกับการคิดตาม คิดโต้แย้ง คิดเถียงอะไรกันไปก่อนก็เอาเพลงให้นักเรียนเป็นคนเลือกเพลงมาแล้วเราก็มานั่งวิเคราะห์เพลงกันว่างานในเนื้อเพลงนี้มันสื่อถึงอะไรได้บ้าง มีอะไรเกิดขึ้นบ้างแล้วก็ทำมาถึงต้องมีเรื่องนั้นเรื่องนี้เหมือนที่คุณครูดาบอกว่าต้องครูต้องรู้จักเอ๊ะก่อนแล้วก็ชวนนักเรียนมาเอ๊ะตามเพลง เราเชื่อตามเพลงนี้ไหมหรือว่าทำไมเพลงถึงคิดอย่างนี้ก็คือทำให้นักเรียนรู้สึกชินกับการคิดก่อนแล้วพอเราเข้าไปสู่วรรณคดีก็จะง่ายขึ้นเพราะว่าเพลงก็คือชีวิตจริงและวรรณคดีก็คือชีวิตจริงที่สร้างขึ้นมามาเพื่อให้เรามาอ่าน แล้วค่อยๆตะล่อมเข้าไปที่เนื้อหาวิชาของเรา
๖. เทคนิคการให้คุณค่ากับงานโดยการให้งานที่ให้นักเรียนทำเมื่อครูตรวจแล้วมีการปรับปรุงแก้ไขงานแล้วนักเรียนจะได้ทำงานไปติดไว้ตามที่ต่างๆเป็นการปล่อยของให้คนทั่วไปได้เห็น ดึงง่าย ๆ ไว้ตามผนังห้องนักเรียนเดินผ่านไปมาตรงนี้เขาจะต้องทำงานให้ดีขึ้นเราเมื่อเขาคิดว่าเขาต้องทำงานนี้ให้ดีขึ้นเขาก็จะต้องพัฒนาตัวเองเพื่อให้งานมันพัฒนาขึ้น
๗. เมื่อให้งานแล้วนักเรียนก็จะมาสร้างเป็นนิทรรศการ อันนี้ก็ช่วยแก้ปัญหาเรื่องของการตามงานด้วยรู้สึกว่าจะไม่ค่อยได้ตามงานเท่าไรเพราะว่านักเรียนจะช่วยกันตามงานเพราะว่าถ้าเพื่อนส่งไม่ครบก็จะไม่มีงานมาจัดนิทรรศการมันก็จะดูโล่ง ๆ นักเรียนจะช่วยกันตามงาน ทำงาน ช่วยกันหาโอเคเลย เมื่อจัดงานแล้วก็ประเมินซึ่งนักเรียนก็ต้องมีไปสเตอร์ประชาสัมพันธ์งาน ซึ่งตรงนี้ก็จะเป็นอีกหนึ่งที่เราให้นักเรียนได้ลงมือทำจริงพอเขาลงมือทำจริงมันจะต้องใส่ใจมากกว่าที่จะทำมาส่งครู ทำให้นักเรียนก็ต้องไปหาวิธีการว่าจะทำอย่างไรให้ภาพมันน่าสนใจ ทำอย่างไรให้ข้อความมันเหมาะสม ก็จะเป็นการประเมินประชาสัมพันธ์

นายศราวุธ จอมนำ โรงเรียนสาธิตแห่งธรรมศาสตร์

๑. โรงเรียนสาธิตแห่งธรรมศาสตร์ เป็นโรงเรียนน้องใหม่เปิดขึ้นมาได้ ๕ ปี สโลแกน ม ต้นหลากหลาย ม ปลาย ลงลึก หลักการสำคัญของโรงเรียน ผู้เรียนแต่ละคนต่างกัน การเรียนรู้ของแต่ละคนธรรมชาติของแต่ละคนไม่เหมือนกัน แต่ละคนต่างก็มีเป้าหมาย และความต้องการพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรฐานสมรรถนะ มีหลักการ ๓ ข้อที่สำคัญคือ
 - ๑.๑. การเรียนรู้ที่มันเป็นจำเพาะแต่ละบุคคลเชื่อว่าแต่ละคนต่างกันเพราะฉะนั้นทำไมเราถึงทุกคนมาเรียนรู้ด้วยวิธีการเดียวกันทั้งหมดมีการตั้งคำถามเกิดขึ้นเรื่อย ๆ ในระหว่างที่เราค่อยๆพัฒนาโรงเรียนและพัฒนาหลักสูตรมา หรือแม้แต่การใช้หลักสูตรหรือว่าการใช้หลักสูตร ณ ปัจจุบันตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องนี้ อยู่เรื่อย ๆ ค่อย ๆ ปรับ
 - ๑.๒. ถ้านักเรียนเป็นเจ้าของ เจ้าของการเรียนรู้ของตนเองแล้วการเรียนรู้มันมันจะมีความหมายมากมายเขาจะรับผิดชอบเขาจะเอาเขาจะลุยกับมันอย่างเต็มที่นี้เป็นเรื่อง Owner Ship
 - ๑.๓. เด็กทุกคนจะมี Pathway เป็นของตัวเองเราใช้คำว่าโดยภาพรวม เรียกว่า Personal Pathway

หลักการ ๓ ข้อข้างบนมันเป็นวิธีคิดที่ตอบโจทย์เด็กแต่ละคนตอบโจทย์ศักยภาพของแต่ละคนเพราะฉะนั้นเราจะไม่สามารถใช้วิธีการจัดการศึกษาแบบเดิมได้ เพราะเป็นการศึกษาในยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมที่เอาเวลาเป็นตัวตั้งอะไรทุกคนต้องเดินบนสายพานเดียวกัน แต่มันขัดแย้งกับ ๓ ข้อ ก็เลยพยายามไปค้นหาว่ามันมีระบบการจัดการระบบบริหารการจัดการศึกษาแบบไหนบ้างที่มันตอบโจทย์ความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งหลายพวกนี้ไปเจออันหนึ่งก็คือการศึกษาฐานสมรรถนะในการศึกษาค้นคว้านำมาใช้อย่างเข้มข้นเลยใน ม ปลาย ลงลึกแล้ว สี่หัวข้อนี้ ก็จะค่อยๆเข้มข้นขึ้นไปเรื่อยๆเพราะ ม ต้นก็ระดับนี้ ม ปลายก็ เข้มข้นขึ้น
๒. ในระดับ ม ต้น เราจะมีสิ่งที่ควบคุมพื้นฐานการเรียนรู้ของเด็กทุกคนจะต้องผ่านเหมือนกัน และต้องเข้าเรียนรู้กลุ่มเฉพาะทางซึ่งแต่ละกลุ่มเขาสามารถผสมผสานแต่ละกลุ่มได้ โครงสร้างหลักสูตรแบ่งเป็น กลุ่มพื้นฐานการเรียนรู้บังคับ ๘๐ หน่วยกิต กลุ่มการเรียนรู้เฉพาะทางต้องเรียนอย่างน้อย ๔๐ หน่วยกิต รวมอย่างน้อย ๑๒๐ หน่วยกิต เราจัดกลุ่มไว้เพื่อให้เห็นว่ามันมีศาสตร์อะไรบ้าง แต่ไม่ได้หมายความว่ามันจะต้องเรียนเฉพาะศาสตร์เฉพาะด้านเท่านั้น วิชาต่างๆในสามารถเชื่อมโยงกันได้
 - ๒.๑. วิชาพื้นฐานเป็นวิชาที่เด็กทุกคนต้องเรียน เนื่องจากว่าทุกคนต้องเรียนเพราะฉะนั้นวิชาต่างๆนานาจะต้องไม่ยากเกินไปจะต้องคำนึงถึงเด็กทุกคนถ้าจะออกแบบวิชาวิทยาศาสตร์สำหรับเป็นวิชาพื้นฐานจะต้องนึกถึงว่านักเรียนที่เป็นแบบสายArtist สุด ๆ ต้องเรียนวิชานี้ได้เขาต้องอินกับวิทยาศาสตร์ในรูปแบบนี้ได้ด้วย ถ้าเกิดเราออกแบบวิชาศิลปะต้องนึกถึง เด็กที่ไม่ชอบศิลปะเขาต้องเรียนได้อย่างนั้นแสดงว่าถ้าเขาเรียนได้ทุกคนไม่ว่าเขาจะชอบหรือไม่ชอบแล้วมันเป็นประโยชน์กับเขาเห็นความเชื่อมโยงกับชีวิตเขาอันนั้นเรียกว่าวิชาพื้นฐาน
 - ๒.๒. วิชาเฉพาะทางกลุ่มแบ่ง ๖ แห่ง แต่ละแห่งไม่ใช่วิชาเอกไม่ใช่สายการเรียนเพราะว่าเด็กสามารถเลือกได้ว่าเขาจะเอาวิชาสี่เขียว ๓ วิชาเขาจะเอาวิชาสี่เหลือง ๗ วิชาเลยแล้วนอกนั้นไม่เรียนก็ได้เพราะว่าอย่างน้อยที่สุดเขามีพื้นฐานเรียบร้อยแล้ว
 - ๒.๓. เกณฑ์การจบการศึกษา คือ หน่วยกิตและสมรรถนะ เป็นสมรรถนะทางวิชาการ ทุกๆตัวจะมีการติดตาม แล้วก็ค่อยๆสอดแทรกไปในกิจกรรมต่างๆและวิชาการต่างๆ แล้วก็ทำให้นักเรียนต้องมีสมรรถนะในทุกๆ

ด้านอย่างน้อยๆ ระดับมาตรฐานตามที่กำหนดโรงเรียนกำหนดสมรรถนะแบ่งเป็น ๔ ระดับ มีสมรรถนะย่อย และมี rubric กำกับ คำสุดท้ายคือ Beginning Developing Potential และ advanced ทุกคนอย่างน้อยที่สุด ถ้าจบจากเรียน ม ปลาย แล้วเขาสามารถใช้ชีวิตในอนาคตได้โดยไม่ต้องห่วงเลยว่าอนาคตมันจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรอนาคตมันจะเกิดอะไรขึ้นบ้างถ้าเขามีลักษณะเหล่านี้เขาจะเอาตัวรอดได้เขาจะปรับตัวได้ค่อยเรียนรู้ได้พัฒนาตัวเองได้ เขาจะต้องมีภาษาอังกฤษที่โรงเรียนใช้ใช้ระดับ cefr ของ кемบริจส์ นักเรียน ม ปลาย ต้องได้ B๑ เป็นขั้นต่ำ ทักษะภาษาไทยก็ต้องมีระดับมาตรฐานที่สื่อสารแล้วก็ทำให้อันอื่นเข้าใจได้ ฟัง พูด อ่าน เขียนได้อย่างคล่องแคล่ว และ สุขภาพ สุขภาวะ สุขภาพใจของเขาจะต้องแข็งแรงทั้งกายและใจ จะสามารถจบจากโรงเรียนไปได้ ตัวอย่างวิชาของ กลุ่มการเรียนรู้เฉพาะทาง เด็กๆกำลังเริ่มเริ่มเลือกตั้งแต่ที่แบบมีสล็อตแบบบังคับให้เลือกเลยตั้งแต่ ม ๔/๒ ให้เลือกอยู่ที่ ๔-๖ หน่วยกิตก็เลือกได้เลยบังคับอย่างน้อยต้องมีหน่วยแต่จะเกินได้มากกว่านี้ไม่ได้แล้วเพราะมีวิชาบังคับแล้ว ม ๕ เทอม ๑ ก็เลือกได้เยอะขึ้น ม ๖ เทอม ๑ ประมาณ ๘๐% ของวิชาที่เรียน วิชาพื้นฐานจะเหลือแค่ ภาษาไทย อังกฤษ พละ สามตัวนอกนั้นก็มีเฉพาะทางล้วนๆ

๓. นักเรียนตั้งแต่ ม. ต้นได้ค้นหาตัวเองสะท้อนตัวเองความรู้สึกนึกคิดของตัวเองเป็นแบบไหนเขาอยากจะใช้ชีวิตแบบไหนในอนาคตแล้วเงื่อนไขของการพิสูจน์ชีวิตอนาคตคืออะไรบ้างอย่างนั้นเขาต้องเรียนรู้เรื่องอะไรบ้างละเขาถึงจะมีคุณสมบัติแบบนั้นแล้วค่อยมาเลือกวิชานี้ต่อ ซึ่งมีหลายอย่างเลยมีตั้งแต่เมื่อน้องมีอาชีพโตว์ ที่เด็กจะต้องเข้าไปพูดคุยแล้วก็ค้นหาไปสัมภาษณ์อาชีพต่างๆ ที่เขาสนใจอีกไปดูชีวะอาชีพนี้ ภาพในฝันเขาคิดไว้แบบนี้แล้วเอาจริงๆคนที่ทำงานจริงเป็นอย่างไร เราแบ่งเป็น ๒ Part หลักๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้
 - ๓.๑. แนะนำ อาชีพ จะเชิญชวนตัวจริงเสียงจริงที่อยู่ในอาชีพต่างๆ มาเล่าให้เด็กฟังก็จะมืออาชีพตามกลุ่มต่างๆ อาชีพกระแสหลักอาชีพที่เด็กไม่เคยรู้จักมาบ้าง จะค่อยๆค่อยๆสะสมมุมมองต่างๆเกี่ยวกับอาชีพ
 - ๓.๒. เปิดโลกการศึกษาก็ประมาณว่าจบแล้วไปไหน จบม ๖ แล้วไปไหนก็ไปมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมีกี่แบบกันมีคณะอะไรบ้าง สาขาอะไรบ้าง ในประเทศ ต่างประเทศเป็นอย่างไร การรับเข้าเรียนเป็นอย่างไรบ้าง มีทุนอะไร ที่ไหน ค่อยๆ ให้เขาได้เปิดมุมมองเกี่ยวกับเรื่องนี้เราก็จะมีกิจกรรมอย่างเช่น แอดไวเซอร์ เด็กๆ ม ปลายจะต้องเลือกครูที่ปรึกษาเอง แต่ว่าไม่ได้บอกว่าจะเอาคุณครูคนไหน คนนั้น มาเป็นหรือเปล่าไม่ใช่อย่างนั้น เรามีขั้นตอนการเลือกครูที่ปรึกษา ครูทุกคนที่มาเป็นครูที่ปรึกษาจะต้องเขียนรายละเอียดของตัวเอง เช่น ชอบอะไร หนังสือที่ดู หนังสือที่ชอบ ความฝันในวัยเด็กคืออะไร เขียนอะไรก็ได้แล้วแต่ที่เป็นไลฟ์สไตล์ของตัวเอง แล้วเด็กๆแต่ละคนจะเลือกว่าครูคนไหน ซึ่งเด็ก จะเลือกตามลักษณะแบบนั้นว่าครูคนไหนเขาต้องดูแลเราได้แน่ๆเลย Matching กันหลังจากนั้นก็เข้ามาเลือกครู ครู ๑ คน ดูแลเด็ก ๑๕ คน มีการจัดเวลาพบกันสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง
๔. การจัดเวลาเรียนในระดับ ม ปลาย เรียนตาม Section เลยต้องมีช่วงสำหรับการจัดตารางเรียนแบบนี้การลงทะเบียนเรียนแบบนี้ แต่ละช่วงของการเรียนใน มปลายเราจะแบ่งเป็นรอบเหมือนกันแหละเพียงแต่ว่าการเลื่อนระดับชั้นม ๓ ม ๔ ม ๕ ไม่ได้หมายความว่าเอาตัวเองมาอยู่ในโรงเรียนใช้ชีวิตครบ ๑ ปีกลายเป็น ม ๕ โดย อัตโนมัตินั่นไม่ใช่แบบนั้น แต่เขาจะต้องมีเกณฑ์จะต้องมีคุณสมบัติครบแล้ว ชั้น ม ๕ ได้
๕. โรงเรียนค่อนข้างยืดหยุ่นกับเรื่องเวลาเรียนไม่ใช่แบบเอาตัวมาอยู่ในโรงเรียน แล้วขึ้นม ๕ อัตโนมัติ บางคนเขาสามารถมี status ได้เร็วกว่านั้นก็ได้อาจจะบางคนเวลา ๑ ปีก็ยังไม่เพียงพอเพื่อที่จะมีคุณสมบัติตามนี้แล้วถ้า

เกิดจู่ๆเขาโดนบังคับขึ้นมาเลยแล้วก็ต้องไปเรียนบางอย่างที่มันลึกซึ้งเขาไม่พร้อมเพราะฉะนั้นการเลื่อนระดับ
จะขึ้นอยู่กับความพร้อมของเขา

สรุปสาระสำคัญ
เวทีระดมสมองครั้งที่ ๖
“ผลิตและพัฒนาครูอย่างไรให้พร้อมสำหรับหลักสูตรฐานสมรรถนะ”

วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๔

“การเอาครูมานั่งอบรมกันเป็นคอร์ส มาเสียเวลาในการที่จะออกนอกโรงเรียน ไม่ใช่วิธีการพัฒนาครูที่ได้ผล วิธีการพัฒนาครูที่ได้ผลคือ การเปิดห้องเรียนให้คนอื่นไปแชร์ไปดูแล้วก็มาร่วมกันพูดคุยกัน”

“เราอยากให้เขาไปพัฒนาเมื่อตอนไปอยู่โรงเรียนแบบไหน เราก็จะมาผลิตแบบนั้น ไม่ใช่ผลิตเสร็จแล้วก็ไปสอบบรรจุแล้วก็บ้ายบายชาโยนาระ ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตไม่เอาแบบนี้”

“หลักสูตรผลิตครูก็ต้องสร้างสมรรถนะเรามีให้เกิดขึ้นแก่ตัวนิสิต นักศึกษาครูด้วย เราไม่เคยได้สนใจเรื่องแบบนี้ มาก่อนเพราะเราคิดว่าเป็นเรื่องส่วนตัวที่แต่ละคนก็ไปสร้างสรรค์สมรรถนะให้เกิดขึ้นในตัวเอง ต่อไปไม่ได้แล้ว ถ้าครูไม่มีสมรรถนะทั้ง ๖ ด้านแล้วจะสอนให้นักเรียนให้มีได้อย่างไร”

เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (รศ.ดร.ประวิตร์ เอราวรรณ์)

๑. มีการระดมความคิดเห็นกันในกลุ่มของคณะกรรมการก็ได้สรุปแนวทางออกมาว่าเราต้องยกระดับความคิดจากเดิมที่เน้นการพัฒนาครูรายบุคคลเป็นการพัฒนาครูโดยใช้ฐานของโรงเรียนหรือที่เรียกว่า school-based โปรแกรมซึ่งแนวคิดที่เราจะใช้เราเรียกว่าแนวคิด INN

I หมายถึง individual ความหมายคำว่าโรงเรียนจะต้องมีการพัฒนาตนเองในลักษณะที่เป็นกระบวนการในการที่จะร่วมมือในการร่วมคิดร่วมทำร่วมกันคุณครูทุกคนในโรงเรียนก็ต้องมีกระบวนการในการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาขึ้นมาได้

N หมายถึง Node หรือ หน่วยของโรงเรียนที่สามารถที่จะพัฒนาตัวเองขึ้นมาจนเป็นตัวอย่างหรือว่ามีแนวทางที่จะให้โรงเรียนอื่นเข้ามาเรียนรู้ได้เราก็จะมีการคัดเลือกและพัฒนาโรงเรียนแบบนี้ขึ้นมาเพื่อที่จะให้เป็นต้นแบบเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียนโดยใช้ระบบเครือข่าย

N หมายถึง Network หมายถึงว่าตรงส่วนกลางก็จะมีแพลตฟอร์มที่รวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ต่างๆที่จะมาใช้ในการแลกเปลี่ยนให้คุณครูเข้ามาเรียนรู้ร่วมกันซึ่งตัว CBE Thailand ที่เป็นเว็บไซต์ก็เป็นตัวหนึ่งในแพลตฟอร์มที่เราอยู่ในกระบวนการที่ใช้ในการพัฒนา

จุดสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือว่าตัว INN Model นี้เราต้องการที่จะทำให้เกิดกระบวนการขับเคลื่อนในการทำงานทั่วประเทศไปพร้อมกันเพื่อที่จะให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายในการทำงานตัวตัวแนวคิดนี้จะใช้ในการที่จะใช้ในการพัฒนาครูในการขยายผลหลังจากที่มีผลที่เกิดขึ้นจากการทดลองนำร่องในพื้นที่นวัตกรรมซึ่งในกระบวนการที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่นวัตกรรมคือเราจะสร้างสิ่งที่เรียกว่าเป็น invested Practice ที่ถือว่าเป็นโรงเรียนที่สามารถที่จะพัฒนาเป็นต้นแบบหรือเป็นกรณีศึกษาขึ้นมาใช้กระบวนการจัดการความรู้แล้วก็มีพี่เลี้ยงทางวิชาการลงไปให้การสนับสนุนเพื่อที่จะให้เห็นว่าตัวหลักสูตรฐานสมรรถนะนี้ทำอะไรอย่างไรได้บ้าง ขณะเดียวกันโรงเรียนที่จะอยู่ในกระบวนการที่จะนำหลักสูตรไปใช้กลับก็จะเริ่มเรียนรู้ไปกับโรงเรียนนำร่องในพื้นที่นั้นผ่าน CBE Thailand ซึ่งเราจะเห็นว่าแนวคิดของการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่รองรับหลักสูตรจะไม่ใช้ลักษณะของการทำเป็นหลักสูตรแล้วก็เชิญคุณครูเป็นกลุ่มสาระมานั่งอบรมเป็นรายบุคคลแบบเดิม แต่เราจะใช้ลักษณะที่เป็นกระบวนการทำงานแบบเครือข่ายแล้วก็กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในระหว่างฐานการเรียนรู้และที่สำคัญก็คือใช้การเชื่อมโยงใช้สื่อเทคโนโลยีใหม่ที่เป็นแพลตฟอร์มที่สำคัญเข้ามาเป็นสิ่งที่ให้อำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้

๒. การพัฒนาให้ครูเพื่อรองรับหลักสูตรฐานสมรรถนะครู เราได้ออกแบบระบบการประเมินวิทยฐานะที่ได้ว่าเกณฑ์ PA รองรับไปแล้ว เราต้องการที่จะมุ่งพัฒนาให้คุณครูจัดการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ที่ตัวผู้เรียนไม่ใช่

แค่สอนให้เด็กรู้อะไร แต่อยากให้ไปถึงเด็กรู้อะไรและทำอะไรได้ ซึ่งเรียกว่าตัวสมรรถนะจริงๆ เพราะในการวัดผลหรือประเมินตัวสิ่งๆ ที่เรียกว่าผลงานปฏิบัติงานของครู ข้อตกลงในการพัฒนางานครู คือเราจะดูที่ผลลัพธ์ที่ตัวเด็กที่เป็นฐานสมรรถนะ ตัวครูก็สามารถที่จะไปถึงจุดนั้นได้ต้องผ่านกระบวนการที่เรียกว่าการจัดการเรียนการสอนผ่านการพัฒนาตนเอง ซึ่งจะรองรับด้วยกันอยู่แล้ว ทั้งระบบการจัดการเรียนการสอนของครูและระบบการประเมินคุณครู ประกาศใช้ไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ที่ผ่านมา

๓. การพัฒนาครูเพื่อรองรับหลักสูตรฐานสมรรถนะ หลักสูตรเองเป็นเครื่องมือหนึ่งในการที่จะนำทางในการจัดการเรียนรู้ แต่ว่าหัวใจสำคัญอยู่ที่ตัวครูซึ่งเป็นคนที่นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจะเปลี่ยนไปอย่างไรก็ตามถ้าคุณครูยังปฏิบัติหรือว่ายังอยู่ใน mind Set ในการที่จะจัดการเรียนการสอนแบบเดิมก็มันก็จะเปลี่ยนแปลงยาก ครูที่จะสามารถที่จะพัฒนาการสอนที่มีความหมายให้กับเด็กได้ในอนาคตสำคัญอยู่ที่ครูเองต้องเรียนรู้และปรับตัวตลอดเวลาและก็เท่าทันเทคโนโลยีที่มันเปลี่ยนแปลง เราคงไม่สามารถอยู่ในกระบวนการเรียนรู้แบบเดิม
๔. การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฐานสมรรถนะหัวใจสำคัญมันอยู่ที่การเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้จริงๆ จากเดิมที่ครูเป็นสำคัญ เป็นผู้นำในการจัดการเรียนรู้ แต่ว่าตัวหลักสูตรฐานสมรรถนะย้ายไปอยู่ที่ตัวผู้เรียนต้องทำให้ผู้เรียนเข้าเป็น Actor ในการเรียนเขาต้องเป็นเจ้าของการเรียน ก็คือเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ที่เอาตำราเอาหนังสือเป็นตัวตั้งไปสู่การปฏิบัติจริงให้เด็กได้ลงมือทำจริงๆ
๕. กระบวนการพัฒนาครูก็คงไม่ใช้การฝึกอบรม ที่ทำให้ครูต้องมีทักษะอะไรใหม่ขึ้นมา แต่ต้องกล้าลงมือปฏิบัติให้คุณครูมีความมั่นใจที่จะจัดการเรียนการสอนแบบใหม่
๖. การวัดการประเมินผลคือสิ่งที่คุณครูกังวลว่าถ้าสอนในเชิงที่เน้นสมรรถนะแล้วอาจจะมีปัญหาในการผ่านการประเมินส่วนกลางเองก็ต้องมีนโยบายที่มันชัดเจนเรื่องพวกนี้ อย่างเช่น เกณฑ์วิทยฐานะใหม่แล้วไม่ได้ไปดูเอกสารเราไม่ได้ไปดูเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นเชิงวิชาการแต่เราดูสิ่งที่มีเป็นสมรรถนะที่เกิดขึ้นจริงในตัวในตัวของเด็กจริงๆ
๗. กระบวนการพัฒนาครูในอนาคต คือ สิ่งที่ต้องพยายามสร้างแพลตฟอร์มสร้างเวทีให้คุณครูนำกระบวนการต่างๆ ที่ครูได้ทดลองปฏิบัติมาแชร์กันมาแลกเปลี่ยนกันได้เห็นการปฏิบัติและก็ไปปรับปรุงตัวเองโรงเรียนเองก็ต้องมีกระบวนการที่ทำให้คุณครูได้มีโอกาสเอาผลการปฏิบัติในห้องเรียนมาแชร์มาเรียนรู้กันโดยมีท่านผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นคนนำ
๘. กระบวนการการพัฒนาครูที่ดีที่สุดก็ต้องเป็นโปรแกรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในโรงเรียนเป็นกระบวนการแบบรวมกลุ่มเพื่อการเรียนรู้มากกว่าที่จะเป็นการเรียนรู้ที่มานั่งอบรมเชิงวิชาการนับชั่วโมงซึ่งเป็นกระบวนการที่แบบเดิมซึ่งล้าสมัยไปแล้ว การเอาครูนั่งอบรมกันเป็นคอร์ส มาเสียเวลาในการที่จะออกนอกโรงเรียนไม่ใช่วิธีการพัฒนาครูที่ได้ผล วิธีการพัฒนาครูที่ได้ผลคือการเปิดห้องเรียนให้คนอื่นไปแชร์ไปดูแล้วก็มาร่วมกันพูดคุยกัน แล้วก็สิ่งสนับสนุนที่จะให้เขาสามารถที่จะนำเรื่องเหล่านั้นมาแลกเปลี่ยนกันก็ต้องฝากท่านรองเขตพื้นที่ ในกระบวนการพัฒนาครูในกระบวนการที่จะรองรับต้อง

พยายามเชื่อมประสานกัน สนับสนุนให้ให้ทางโรงเรียนสามารถที่จะลุกขึ้นมาพัฒนาตัวเองให้ได้ตรงนั้นแหละคือความเข้มแข็งและความยั่งยืนในการพัฒนาครูจริงๆ อย่าให้เขามารอว่าเราจะจัดอบรมอะไรให้หรือว่าเขาจะต้องมาจากการบวนการในการพัฒนาครูและให้ความรู้ที่แท้จริงความรู้ที่ที่มันเรียกว่าเป็นความรู้ที่คุณครูจะอยู่ติดกับตัวเขามากที่สุดคือก็ได้ว่าเป็น Interactive Learning Action คือกระบวนการที่เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงที่หน้างาน ถึงจะทำให้การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรฐานสมรรถนะมันก้าวข้ามสิ่งที่เป็นเหมือนกับกับดักเดิมที่พวกเราคุ้นเคยกันดีเวลาพูดถึงการพัฒนาครูแล้วก็พยายามจะเอาครูออกมานอกห้องเรียนเอาครูมาอบรมเป็นหลักสูตรเป็นคอร์สรับมาแล้วก็เป็นแม่ไก่ลูกไก่ไอนั้นมันค่อนข้างล้าสมัยไปแล้ว

ดร เกศทิพย์ ศุภวานิช รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. หลักสูตรของปี ๒๕๕๑ จริงๆแล้วก็มีส่วนของสมรรถนะอยู่ สิ่งที่เราอยากให้การผลิตและพัฒนาครูแต่อยากให้อาชีพครูแล้วก็พร้อมที่จะแก้ไขปัญหา รวมทั้งสามารถที่จะระบุความแตกต่างของนักเรียนเป็นรายบุคคลและเตรียมจนสามารถที่จะทำให้นักเรียนได้มีโอกาสที่จะเต็มแล้วก็ความแตกต่างในแต่ละคนได้ อยากให้คุณครูสามารถปรับตัวเข้ากับชุมชนได้เราเชื่อมั่นว่าคุณครูจะสามารถนำชุมชนทำประโยชน์แล้วก็ช่วยพัฒนาชุมชนได้สิ่งที่เราอยากให้เกิดกับนักเรียน
๒. สิ่งที่ผ่านมาของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ เราจะพบว่า หลักสูตรเดิมของปี ๒๕๕๑ มีคำว่าสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ซึ่งทั้ง ๕ สมรรถนะนี้ปรากฏว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมาเราไม่ได้รับการดึงออกมาเป็นจุดเน้นที่สำคัญเรามองที่มาตรฐานตัวกำหนดของหลักสูตรเดิมและเราก็ไปกำหนดตัวชี้วัดชั้นปี ช่วงชั้นรวมทั้งตัวชี้วัดที่คุณครูปี ๒๕๖๐ จะต้องดำเนินการจะต้องเก็บทุกตัวชี้วัด ๒๐๕๖ ตัว การที่ส่วนกลางอาจจะไม่อยากให้ต้องเก็บทุกตัวแต่ส่วนกลางว่ามี ๒๐ กว่าตัวเป็นตัวอย่างแต่เมื่อไปอยู่ในระดับของพื้นที่คุณครูก็เก็บทุกตัวเพื่อจะได้ให้นักเรียนได้เรียนทุกอย่างแล้วยังมีตัวสาระเป็นตัว fix it ว่าจะต้องมีเรียนแบบนั้นแบบนี้จนกระทั่งทำให้ความยืดหยุ่นของการดำเนินการเรื่องของสมรรถนะของผู้เรียนไม่ได้ถูกเน้นย้ำ
๓. Competency based Learning สิ่งที่สำคัญคือสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนจะถูกเน้นย้ำขึ้นมาและปัจจุบันยังมีสมรรถนะหลัก Core competency เทียบเคียงกันกับ ๒๕๕๑ ก็จะอยู่ในลักษณะเดียวกันแต่เพิ่มเติมในสิ่งที่เรามีการคิดว่ามีเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันแล้วก็มีสมรรถนะเฉพาะซึ่งเป็นเรื่องของตัววิชา ส่วนการวัดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ เมื่อจบช่วงชั้นจำนวน ๗๐ ผลลัพธ์ก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้ถ้าตามหลักสูตรจริงๆอาจจะมี ๓ ระดับมีหลักสูตรระดับชาติ ที่ต้องตอบโจทย์ของแผนการศึกษาชาติประเทศ หลักสูตรของโรงเรียน หลักสูตรของรายวิชา ที่จะเอามาเข้าสู่ชั้นเรียน ถ้าบูรณาการเข้าลักษณะ

เป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ในลักษณะ Active Learning แล้วให้เชื่อมโยงกับสิ่งที่ปัจจุบันแล้วตอบโจทย์ในเรื่องของท้องถิ่นได้ด้วยอันนี้ก็คือแนวทางที่เกิดขึ้น

๔. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์แล้วก็มีมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งครบทุกอย่างทั้ง ๓ องค์ความรู้ มีลักษณะสำคัญและคุณลักษณะตัวนี้ก็คือสมรรถนะ เราอยากได้คืออยากให้คุณครูก็สามารถที่จะสร้างสมรรถนะที่ออกมาเป็นพฤติกรรมบ่งชี้ได้โดยประกอบด้วยความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะ แล้วออกมาเป็นการแก้ปัญหาหรือความท้าทายซึ่งบูรณาการของหลายๆวิชา

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น (รองศาสตราจารย์ ดร. ไมตรี อินทร์ ประสิทธิ์)

๑. เราไม่ได้ไม่ได้กำลังพูดเรื่องใหม่ในหลักสูตร ๒๕๔๔ เรากำหนดเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ โรงเรียนส่วนใหญ่ก็ปรับตัวกันไปเยอะแล้วพอมารอบนี้ผมคิดว่าทางกระทรวงต้องการส่งสัญญาณชัดๆเลยว่า ครูต้องไปทำอย่างไรจะให้ได้มีสมรรถนะตรงนี้ รวมทั้งตัวโรงเรียนนาร่องในพื้นที่นวัตกรรม ที่ทำมาตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ เราทำมาก็เป็นเรื่องที่หน่วยงานต่างๆทั้ง สถาบันผลิตครู รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆซึ่งทำเรื่องสมรรถนะเข้าไปทำงานกับโรงเรียนอีกมิติหนึ่ง ไม่ใช่ผลิตแบบเดิมแบบที่ผลิตแล้วแล้วก็ไปพัฒนา
๒. เราไม่อยากแยกคำว่าผลิตกับการพัฒนาอีกแล้วคุยกันหลายครั้งว่าเราน่าจะมองภาพใหญ่เรื่องระบบมาตรฐานวิชาชีพว่ามันต้องเชื่อมตั้งแต่เริ่มผลิต แล้วก็ส่งครูใหม่เข้าประจำการอย่างไร เวลาประจำการเราจะพัฒนาอย่างไร ไม่ใช่ผลิตและพัฒนาแยกกันซึ่งเราก็นำร่องมาแล้วว่า กรณีที่เราไปช่วยในพื้นที่นวัตกรรมเราต้องไปทำงานสร้างความสัมพันธ์กับโรงเรียนอีกแบบหนึ่งเป็นเครือข่ายเพราะว่าการที่จะส่งสัญญาณรอบนี้ว่าครูทำงานแล้วก็ได้รับการโปรโมท ในส่วนของสถาบันผลิตครูจะเข้าไปช่วยผมคิดว่าครั้งนี้มันต้องมีตัวนวัตกรรมเข้าไป สถาบันการผลิตครูบางที่ยังไม่ปรับตัว ไม่มีนวัตกรรม ใครมีนวัตกรรมที่จะเข้าไปช่วยโรงเรียนที่จะขับเคลื่อนเรื่องสมรรถนะก็มาช่วยกันทำ
๓. เราอยากมองภาพใหญ่เรื่องระบบมาตรฐานวิชาชีพแล้วก็มีตัวที่จะลากผ่านเชื่อมตัวที่จะไปช่วยครูว่าตัวนวัตกรรมที่จะเอาเข้าไปเป็นไรเพราะว่าในมาตรฐานวิชาชีพเองที่เราเขียนกันไว้ตัวสถาบันผลิตเองอาจจะไม่ได้มีเป้าหมายนวัตกรรมเข้าไปช่วยโรงเรียนอย่างอย่างแท้จริง
๔. การพัฒนาครูเอง หรือว่าเราต้องทำกันเป็นชุมชนการเรียนรู้เป็น PLC เป็นอะไรต่ออะไร ต้องมีนวัตกรรมและผมคิดว่าเราใช้คำว่าหลักสูตรฐานสมรรถนะครั้งนี้เราแค่จัดส่งสัญญาณให้มันแรงขึ้นหลังจากที่เรา warm up มา ๒๐ ปีว่าทิศทางของโลกจะอย่างไรเมื่อมันเป็นแบบนี้แล้ว ตัวสถาบันผลิตครูจะต้อง Balance ระหว่างปฏิบัติกับภาควิชาการ เราจะแค่ส่งไปแล้วก็ไปฝึกสอนแล้วก็ประเมินแล้วกลับมาอย่างนั้นไม่ได้แล้ว

๕. เราอยากให้เขาไปพัฒนาเมื่อตอนไปอยู่โรงเรียนแบบไหน เราก็จะมาผลิตแบบนั้น ไม่ใช่ผลิตเสร็จแล้วก็ไปสอบบรรจุแล้วก็บ้ายบายชาโยนาระ ไม่เกี่ยวกับการผลิตไม่เอาแบบนั้น สถาบันผลิตครูต้องคิดว่าเขาไปอยู่ในโรงเรียนเขาต้องการพัฒนาแบบไหนเขาต้องมีนวัตกรรมเพื่อจะไปทำให้เด็กเขาเรียนรู้แบบที่จะอยู่ในศตวรรษที่ ๒๑ เขาต้องการที่จะไปอยู่ในพื้นที่นั้นแบบนั้นเราก็ต้องผลิตออกมาแบบนั้น
๖. หลักสูตรฐานสมรรถนะมันเป็นคำที่เราใช้สื่อสารมาเรื่อยๆ เพียงแต่ว่าคำค่อยๆถูกพัฒนามาหลังจากที่เราเข้าสู่ศตวรรษที่ ๑๑ คำว่าสมรรถนะที่เราพูดถึง คือการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นำสมรรถนะของผู้เรียนมาเป็นตัวตั้ง หลักสูตรฐานสมรรถนะเน้นว่าเราจะต้องทำอะไรได้จากการคิดของเอาเอง คำว่าฐานสมรรถนะผู้เรียนเป็นตัวตั้งไม่ใช่มารับของครูไปแล้วก็จำเทคนิคไปแล้วก็โตขึ้นก็ลืมหมดไม่เอาแบบนั้นซึ่งทั่วโลกก็ทำกันมาตั้งแต่เข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ชื่อตอนนั้นเราบอกว่าเราใช้หลักสูตรคือเอามาตรฐานขั้นต่ำก่อน แต่อย่างที่เราทำของเราเรื่อยๆ พอเราส่งสัญญาณว่า ทิศทางของโลกมันจะไปแบบนี้เราก็ขยับมาจนกระทั่งบอกว่าถ้าเด็กจะคิดเป็น แล้วก็ไปทำอะไรได้ที่เราเรียกว่าสมรรถนะ ศัพท์ที่เขาใช้กันทั้งโลกนี้เป็น competency-based อะไรก็ว่าไปก็แล้วจะเรียกตาม แต่หัวใจอยู่เอาผู้เรียนเป็นตัวตั้งเขาต้องคิดได้แล้วก็ทำอะไรได้ที่ตัวเอง
๗. ทีมหลักขออนแก่น เราทำหลักสูตรครูแบบที่เราอยากให้สถาบันผลิตที่สามารถเข้าถึงผู้เรียนได้ตัวโมเดลผมก็เลียนแบบของญี่ปุ่นของสิงคโปร์ว่าเราผลิตครูโดยเอาตัวค่านิยมหลักมา Drive (ขับเคลื่อน) ไม่ได้เรียนรายวิชานั้นมีครบแล้วก็ให้ปริญญาไปแต่เอามา Set แล้วว่าทำงานนิดนึงต้องทำงานร่วมกับคนอื่น เป็นครูต้องมีจิตสาธารณะ ทำงานเพื่อการเปลี่ยนแปลงความเจริญของคนอื่น ถ้าครูไม่มีจิตสาธารณะก็เป็นครูไม่ได้อยู่แล้วทุกคนต้องภูมิใจว่าเป็นครู เขาไม่ได้ให้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตัวเองเท่านั้น เรามีหน้าที่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตคนอื่น ครูต้องมีจิตสาธารณะ ต้องให้อภัย เรานั่นแหละว่า ในห้องเรียนคุณต้องเน้นกระบวนการในศตวรรษที่ ๒๑ ใครที่ไม่เน้นกระบวนการเขาก็คิดไม่เป็นเพราะตอนนี้กระบวนการมันทำให้เขามีโอกาสที่จะสะท้อนเข้าไปแก้ปัญหา อะไรต่ออะไร ถ้าเอาแต่ผลลัพธ์มันก็ไม่รู้ใครถูกใครผิดจริงแต่ถ้าเน้นกระบวนการนักเรียนคนนี้เขาคิดได้แบบนี้ เรามีแนวคิดแบบนี้ เราก็จะฝึกครูของเรา ต้องการแบบนี้ก็พูดแบบนี้เลย
๘. ถ้าครูไม่รู้นักเรียนคิดอะไรได้ก็ไม่สามารถเอาไปพัฒนาต่อยอดการคิดของเขาแล้วเขามีสมรรถนะจากตรงไหน ดังนั้นเราจึงออกสตาร์ทจากการคิดขั้นสูง หมายความว่าเริ่มต้นจากแนวคิดเขาจากการคิดขั้นสูง ถ้าเริ่มต้นด้วยการเอาของคนอื่นมาทำเป็นการคิดขั้นต่ำ ซึ่งหมดไปแล้วในศตวรรษที่ ๑๙-๒๐ การคิดขั้นสูงเป็นการคิดเพื่อตัวเอง หมายความว่าไม่ได้คิดเพื่อให้ครูตรวจแต่เข้าไปแก้ปัญหาสถานการณ์ต่างๆให้แล้วเสร็จแล้ว เราก็มีแนวคิดหลากหลายครูจึงต้องถูกฝึกมาเพื่อการนี้ ครูต้องยอมรับแนวคิดของนักเรียนทั้งหมด ต้องเปิดกว้าง ครูยังไม่ต้องยอมรับแนวคิดทั้งหมดแล้วก็ตามว่าแนวคิดแต่ละแนวคิดจะได้รับการพัฒนาต่อยอดอย่างไรนี่คือฐานสมรรถนะ

๙. หลักสูตรฐานสมรรถนะเราต้องไปทางนี้ถ้าเราไม่ไปทางนี้จะไปทางไหนก็ทั่วโลกเขาไปทางนี้กัน และเราคงไม่ต้องมาตั้งข้อสงสัยว่าจะใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ มันต้องใช้อยู่แล้วเพียงแต่ว่าตัวระดับชาติกำลังจะปล่อยให้กรอบอันนี้ไปสถาบันผลิตครู ผมทำล่วงหน้ามาก่อน ๑๕-๒๐ ปีผมก็ไม่เคียดร้อนอะไรลูกศิษย์ผมออกไปประมาณ ๑๓ รุ่น ๒๕๔๗ ตอนนี้เป็นครู ๕ ปี ๗ ปีสะท้อนกลับมาบอกว่าตอนนี้เข้าใจแล้วทำไมอาจารย์เคยเชิญไม่ให้จำเทคนิค แต่มาฝึกดูแนวคิดของนักเรียนแล้วก็ดูว่าแนวคิดนี้จะได้รับการพัฒนาต่อยอดอย่างไร

๑๐. Active Learning ไม่ใช่สนุกสนานอย่างเดียว Active Learning ของญี่ปุ่นหมายความว่าต้องออกสตาร์ท ด้วยการแก้ปัญหาของตัวเอง แก้ปัญหาตัวเองก็มีแนวคิดหลากหลายจากนั้นเอาแนวคิดหลักหลายแนะนำมาแชร์กันในชั้นเรียน เริ่มแรกนำเสนอสถานการณ์ปัญหาให้นักเรียนเข้ามาเกี่ยวข้องไม่ใช่จะไปบอกที่ของครูและนักเรียนมีเข้ามาแก้ปัญหาแนวคิดของเขานะ Step ที่ ๓ ที่ ๔ ที่สำคัญมากที่เป็นหัวใจของ Active Learning คือช่วยกันอภิปรายแลกเปลี่ยน เพราะแต่ละคนมีความคิดมันต่างกันพอนักเรียนแต่ละคนตระหนักมันก็จะกลายเป็น How to ของเขา คือ Active Learning เป็น Deep Learning สพรูเองก็พยายามที่จะให้ครูพัฒนาโดยใช้ชั้นเรียนใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อจะเข้าถึงสมรรถนะของนักเรียนให้ได้ ถ้าสถาบันผลิตครูช่วยการผลิตครูแบบนี้เอาไปคือมองภาพว่าเขาจะต้องไปอยู่ในโรงเรียนเพื่อจะมีนวัตกรรมอะไรที่จะพัฒนาการที่จะเข้าถึงสมรรถนะของผู้เรียนให้ได้ แปลว่า อยู่ในฐานการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะแล้ว หลายโรงก็ทำอยู่แล้วทำในเครือข่ายที่ผมทำอยู่เรียกว่าทำหลักสูตรฐานสมรรถนะมาตั้งนานแล้วย่ำมากนะ คำว่าฐานสมรรถนะไม่ใช่คำหุรหระอะไรขนาดนั้น เป็นการใช้สมรรถนะของนักเรียนเป็นตัวตั้ง เพราะหวังว่าถ้าเรียนแบบนี้เขามี How to learn หรือวิธีการเรียนรู้จากแนวคิดเอาเองมันจะกลายเป็น Live ling Learning คือสิ่งที่ทั่วโลกต้องการเพราะตอนนี้มันเปลี่ยนไปเรื่อยๆเดี๋ยวก็ไปโน่นไปนั่นไปนี่ถ้าไม่มี How to Learn ของตัวเองหรือไม่มีสมรรถนะที่มันมาจากแนวคิดของตัวเองมันไปต่อไม่ได้แล้วผมคิดว่าเราคิดว่าเราไม่น่าจะต้องมีข้อสงสัยว่าทำไมเราจะต้องใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ ไม่ใช่หลักสูตรฐานสมรรถนะแล้วมันจะอยู่ได้ไหมในโลกปัจจุบันมันอยู่ไม่ได้และเพียงแต่ว่าทุกองคาพยพสถาบันผลิตครูหน่วยงานที่ช่วยในการพัฒนาครูตอนนี้เราก็ไปใน Direction เดียวกันแล้วเพียงแต่ว่าแง่มุมในการช่วยกันพัฒนาเพื่อจะให้ใช้สมรรถนะของเด็กมามันอาจจะยังไม่เท่ากัน สถาบันผลิตครูเป็นองคาพยพใหญ่จะปรับตัวกันได้บ้างไม่ได้บ้าง ผมอยู่ในสภาพคนบตีมา ๘ ปีก็คุ้ยกันอยู่บ่อยๆแต่ก็บางทีก็ไม่ได้ก็ค่อยๆปรับตัวกัน

คณบดี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (รองศาสตราจารย์ ดร ศิริเดช สุชีวะ)

๑. ครูสร้างคน คนสร้างนวัตกรรม และนักเรียนจะต้องเป็นผู้ที่เรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การมองแบบแยกส่วนได้ ๓ ส่วนคือ วัยเด็กเป็นเรื่องของ การเรียนรู้อย่างเดียว วัยทำงานคือเรื่องของการทำงาน และการใช้ชีวิต กล่าวคือตอนเป็นนักเรียนหน้าที่คือเรียนให้ดีที่สุดให้บรรลุเป้าหมายเพื่อจะได้ก้าวไปสู่ชีวิตการทำงานที่ดี แต่หลักสูตรฐานสมรรถนะนี้คือการมองชีวิตนักเรียนแบบองค์รวม ครบชีวิตคนมันจะเกี่ยวข้องทั้ง ๓ อย่าง มันจะอยู่ด้วยกันก็คือ Learning Working Living เป็นสิ่งที่เกี่ยวเนื่องกันตลอดเวลา ตอนนี้นั้นจะมีสมรรถนะอยู่หลายตัวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของ Working เช่นการทำงานเป็นทีม การรู้จักสร้างสรรค์นวัตกรรม การจัดการตนเอง การสื่อสาร เป็นต้น จะเห็นได้ว่าหลักสูตรนี้ไม่เน้นเฉพาะเรื่องของวิชาการ ในกลุ่มสาระ ๗ หรือ ๘ กลุ่ม แต่ตอนนี้คือการมองภาพรวมสร้างนักเรียนให้สามารถที่จะเป็นบุคคลที่เรียนรู้ได้ตลอดชีวิตเป็นบุคคลที่บูรณาการทั้งการเรียนรู้การทำงานและการใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันตลอดเวลา และนวัตกรรมมันสำคัญ อย่างไรก็ตามเมื่อเรามองว่าการศึกษาในต้องตอบโจทย์ทำให้คนทำงานได้ ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ ดูแลตนเอง ดูแลประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน
๒. นวัตกรรมเป็นสิ่งที่จำเป็น แต่ไม่เคยพูดคำว่าเป็นกระแสความจริงครับทุกวันนี้ได้ก็จะประกอบอาชีพถ้าจะไปขายของเหมือนเดิมอย่างที่คุณอื่นเขาขายกันมันก็คงอยู่ได้ยากจะไปประกอบกิจกรรมกิจการอะไรก็ตาม ถ้าคิดอะไรเหมือนเดิมกับที่เขาทำกันอยู่ก็อาจจะไปได้ยาก ในโลกยุคใหม่มีมันต้องการความคิดใหม่ๆ ความคิดใหม่นั้นไม่ใช่แค่เรื่องของเครื่องยนต์กลไกแต่มันคือวิธีแก้ปัญหาใหม่ๆวิธีทำงานใหม่ๆหรือ จนกระทั่งนวัตกรรมทางสังคมใหม่ๆที่เราเรียกว่าการผูกกับ Learning working แล้วก็ริบวิ่งมาอยู่ด้วยกัน ในหลักสูตรนี้ทำให้เรามั่นใจได้ว่าเด็กที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐานไปไม่ใช่แค่กลายเป็น unskill Labor เฉยๆ แต่เขาคือคนที่จะเป็นผู้สร้างนวัตกรรมต่อไปได้เป็นคนที่มีความคิดในเชิงการดูแลตัวเองได้ ดูแลสังคมได้ และสร้างสรรค์งานโดยใหม่การเป็นผู้ประกอบการที่ดีให้กับสังคมได้
๓. คำถามคือ ผลิตรู้อย่างไรให้ตอบโจทย์หลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ นี่กำลังถือว่าเป็นเรื่องใหม่ ที่มันไม่ได้เกิดขึ้นโดยบอกว่าให้ครูบอกวิธีสอนและครูไปสอนได้ ผมยังเชื่อในการที่จะสร้างครูที่จะสามารถที่จะไปผลิตผู้เรียนฐานสมรรถนะเพื่อให้เกิดกลายเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมให้กับสังคมได้นี้แหละมันน่าจะทำเป็น ๒ ส่วน

ส่วนแรกก็ต้องทำให้นิสิตนักศึกษาครูเคยชินกับการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะ ต้องรู้ว่าการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะหมายถึงอะไรและก่อน การเรียนรู้คือเน้นเน้นความรู้ความเข้าใจในการเรียนรู้ แต่ก่อนที่เราเรียกว่ามีความรู้เรียนจบปริญญาก็มีความรู้ แต่การเรียนรู้แบบเน้นสมรรถนะก็คือเรียนเสร็จแล้วสามารถทำอะไรได้ เป็นครูทุกคนต้องเคยเรียนวิชาจิตวิทยาสำหรับครูเรียนไปทำไมสิ่งที่เรียนคืออะไรและ

วัดผลอย่างไรเราก็จะเรียนมากมาย เวลาสอบเป็นการวัดว่าเราได้เข้าใจมากน้อยแค่ไหน แต่เมื่อไปฝึกสอนอยู่หน้าชั้นเรียนตอนเป็นนิสิตปี ๔ ปีที่ ๕ ณ ที่ที่เราต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์ปัญหาหลายๆ อย่างในเชิงพฤติกรรมของผู้เรียนในการเรียนรู้ของผู้เรียนเนี่ยมันคงมีน้อยคนที่จะนึกถึงทฤษฎีต่างๆ ทางจิตวิทยาที่เคยเรียนมาแล้วและสามารถที่จะเรียกคืนมาจากหัวคิดที่จำไว้นานมาแล้วนำมาประยุกต์ใช้จนกระทั่งเกิดเป็นวิธีการใหม่ๆ ในการที่จะติดกับผู้เรียนได้ผมว่าเป็นไปได้ยากมากนั่นคือวิธีการเรียนรู้แบบเดิมที่เน้นความรู้แต่พอเปลี่ยนมุมมองเป็นเน้นสมรรถนะก็คือการตั้งเป้าว่าเรียนจิตวิทยาเสร็จแล้วสามารถจะทำอะไรได้บ้างเช่นนักศึกษาครูต้องสามารถที่จะบริหารจัดการชั้นเรียนได้ต้องสามารถจูงใจผู้เรียนได้ต้องสามารถที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้เรียนและพฤติกรรมที่มีปัญหาได้ต้องสามารถที่จะสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้อื่นได้ เป็นต้น ส่วนจะเรียนทฤษฎีอะไรมาบ้างก็เป็นเรื่องของแต่ละสถาบันที่จะคิดดูก็ต้องรับประกันให้ได้ว่านิสิตนักศึกษาครูของท่านมีความสามารถที่ผ่านวิชาจิตวิทยา ที่กล่าวมาแล้ว

ส่วนที่ ๒ นั่นคือการจะต้องสร้างสมรรถนะที่จำเป็นที่บอกว่าต้องไปสอนนักเรียนนี้ให้เกิดขึ้นที่ตัวครูก่อน เช่น การสื่อสาร การจัดการตนเอง ตอนนี้อยู่มีสมรรถนะหลักนี้น้อยแค่นี้ครูมีความสามารถในการสื่อสาร เช่น การสื่อสารในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งการศึกษาในสถานการณ์ที่ต้องใช้ความคิดวิเคราะห์สูงครูทำได้ดีแค่ไหน ครูดูแลตัวเองได้ดีแค่ไหน ดูแลชีวิตดูแลบริหารการเงิน งานของตัวเองได้ดีแค่ไหน ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ในหลักสูตรผลิตครูก็จะต้องสร้างสมรรถนะเรามีให้เกิดขึ้นแก่ตัวนิสิตนักศึกษาครูด้วยเราไม่เคยได้สนใจเรื่องแบบนี้มาก่อนเพราะเราคิดว่าเป็นเรื่องส่วนตัวที่แต่ละคนก็ไปสร้างสรรค์สมรรถนะให้เกิดขึ้นในตัวเอง ต่อไปนี้ไม่ได้แล้ว ถ้าครูไม่มีสมรรถนะทั้ง ๖ ด้านแล้วจะสอนให้นักเรียนให้มีได้อย่างไรมันก็จะไปสอนลูกไปเท่านั้นเองเพราะฉะนั้นการผลิตครู ในสมัยนี้อาตมัยหนึ่งก็คือทำให้คุณเคยกับการเรียนรู้ฐานสมรรถนะในทุกวิชาของวิชาครูและประการที่สองก็ต้องสร้างสมรรถนะที่จำเป็นที่ครูจะไปสร้างนักเรียนต่อให้ได้

๔. ต่อไปเราไม่ได้สอนเฉพาะวิชาการแต่มันจะสอนวิชาชีวิต สอนวิชาการทำงานด้วยซึ่งครูไม่ค่อยคุ้นชินกับบทบาทนี้ส่วนใหญ่จะเน้นวิชาการครูหลายคนสำเร็จในการที่ทำให้บรรลุเป้าหมายทางวิชาการมันคือการโค้ชชีวิตทั้งชีวิตทำให้เขาเรียนรู้ที่จะ working อะไร Living อย่างไรแนะนำการทำงาน เช่น การเรียนรู้เป็นมิติใหม่ที่ครูจะต้องพิเศษกว่าเดิมเยอะเลยครูคือเหมือนกับไลฟ์โค้ช คนหนึ่งที่เดียว
๕. สิ่งที่เราพูดกันในหลักการดูดีมากแต่เรื่องของการปฏิบัติที่ผมอยากให้เราได้เห็นภาพตรงกันเพื่อให้มีกำลังใจในการผลักดัน เรามีสิ่งจะใช้แล้วแต่ไม่ได้เรียน อันที่สองก็คือเราต้องเรียนทุกคนเหมือนกันหมดเลยโดยที่ไม่สนใจว่าแต่ละคนจะมีพื้นฐานความคิดอย่างไร หลักสูตรนี้คือหลักสูตรที่จะมาตอบโจทย์ทั้ง ๒ ข้อนี้เลยตั้งแต่ข้อแรกก็คือเรียนในสิ่งที่ใช้และวันหน้าจะได้ใช้ในสิ่งที่เรียน นั่นก็แปลว่าการคัดเลือกเนื้อหาที่เราเรียกว่าสมรรถนะเฉพาะของแต่ละรายวิชา จะเป็นสมรรถนะที่ถูกคัดสรรมาเป็นอย่างดีว่า เช่น วิชาภาษาไทยนักเรียนเรียนแล้วควรจะเกิดสมรรถนะอะไรบ้างที่มันมีความหมายกับชีวิตจริงๆ ของเขา เรื่องนี้อาจจะยังควรรู้หรือนำรู้อาจจะต้องทบทวนไว้ก่อน สิ่งนี้นักเรียนจะได้เรียนรู้ สิ่งทีครูจะสอนก็คือสิ่งที่ต้องรู้ มี

ตั้งแต่สมรรถนะรายวิชาจนถึงสมรรถนะกลาง คือสิ่งที่เราบังคับให้เรียน การบังคับนี้เป็นสิ่งที่จำเป็นจริงๆ เท่านั้นภาษาไทยควรเรียนอะไร คณิตศาสตร์ควร มีสมรรถนะอะไร วิทยาศาสตร์ควรมีอะไร สังคมศึกษาควรมีอะไร นี่คือการศึกษามีความหมายต่อทางการเรียนรู้การใช้ชีวิตและการทำงานของเขาในอนาคต อันที่ ๒ ที่บอกว่าทุกคนจะต้องเรียนเหมือนกันหมดอันนี้ก็จะแก้ปัญหาเรื่องนี้ได้ว่าในเมื่อเราเรียนตัวที่เป็นเนื้อหาสาระน้อยลงสมรรถนะที่จำเป็นและถูกสร้างขึ้นพร้อมๆ กับการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ เราก็จะมีพื้นที่เหลือให้ผู้เรียนได้เรียนตามความถนัด และความสนใจของตัวเองได้ เวลาเราพูดถึงเด็กๆ เขาทำตั้งแต่เป็นนักเรียนก็สามารถมีรายได้มีอาชีพ โลกทุกวันนี้ เป็นโลกที่คนเลือกมากขึ้นที่เขาจะเลือกในสิ่งที่มีคุณค่าแห่งชีวิตจริงๆ อะไรที่มีประโยชน์เขาจะเลือกที่จะรับรู้ ไม่ใช่เรื่องของการฝืนใจ บังคับจิตใจที่ต้องเรียนในสิ่งเดียวกัน จนไม่รู้ว่าจะใช้เมื่อไรในชีวิตประจำวันของแต่ละคนหรือกระทั่งการทำงานในอนาคต

๖. เราตั้งต้นได้ถูกที่เลือกก็คือการพยายามที่จะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริงๆ หวังว่าการทดลองในพื้นที่นวัตกรรมที่จะสะท้อนภาพความจริงออกมาจากแนวคิดดีๆ สู่อการปฏิบัติจริง ยังมีช่องว่างอะไรอีกบ้าง มีเรื่องอะไรที่ต้องปรับจูนกันอยู่บ้างช่วยครูและนักเรียนเดินไปในทิศทางเดียวกันได้ ไม่ใช่แค่ครู นักเรียน แต่มีทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนที่ต้องร่วมเป็นหุ้นส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กของเราทั้งชีวิต ต่อไปนี้ครูจะไม่ใช้ทำหน้าที่ดูแลเฉพาะมิติทางวิชาการของเด็ก แต่ครูจะย้อนยุคกลับไปทำหน้าที่ในการสร้างความจริง สร้างคนทั้งมิติของวิชาการ การใช้ชีวิต และการสร้างสรรค์ การประกอบการ ที่จะทำงานในอนาคตต่อไป จะเรียกว่าครูเป็น Life Coach เป็นพ่อ คุณแม่คนที่ ๒ หรือเป็นแม่แบบในเรื่องของสมรรถนะที่จำเป็น
๗. ครูก็กังวลกับการวัดผลทางวิชาการน้อยลง ประเมินผลของหลักสูตรฐานสมรรถนะนี้จะไม่นับเรื่องของการจำแนกผู้เรียนตามระดับความสามารถเป็นเกรดเหมือนแต่ก่อนที่จะเป็น ๐ ๑ ๒ ๓ ๔ หรือไม่คิดเกรดเฉลี่ยทั้งนั้น แต่เป็นการปึกหมุดมาสมรรถนะขั้นต่างๆที่เราคาดหวังไว้ เช่นคาดหวังว่าเด็ก ป ๑ คุณจะทำอะไรได้ จบ ป ๒ ทำอะไรได้ แล้วก็บอกว่าเขาทำได้หรือยังต้องปรับปรุงในจุดไหน มากกว่าที่จะเน้นเรื่องการให้คะแนน แต่ว่ามันต้องเชื่อมโยงกับระบบการรับเข้ามหาวิทยาลัยจะเชื่อมโยงกันให้ชัดขึ้นเพราะว่าในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยมีรอบที่ ๑ เรื่อง Portfolio ซึ่งนักเรียนสามารถแสดงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ความถนัดและความสนใจของตัวเองเพื่อให้มหาวิทยาลัยพิจารณารับเข้าเรียนได้ เรื่องนี้มีอนาคตที่สดใสที่จะเดินต่อไปได้ทุกอย่างเราเข้าใจตรงกัน

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี (นายศุภโชค ปิยะสันต์)

ฝากไปถึงพี่น้องเพื่อนผู้บริหารด้วยกันว่า ทิศทางใหม่มันเกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาและกวีวิธีการจัดการเรียนรู้มันวิ่งเข้าไปหาเรื่องของความเป็นผู้นำทางวิชาการมากขึ้นก็อยากจะบอกกล่าวสิ่งที่ส่งไปหาคุณครูในช่วง ๒ สัปดาห์ที่ผ่านมาว่าเราส่ง LINE สิ่งที่เราส่งไปนั้น มันเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้หรือว่างานวิชาการมากน้อยเท่าไร พบว่ามีไม่น้อยเลยที่เขาไม่ได้พูดถึงเรื่องนี้ตลอด ๒ สัปดาห์ที่ผ่านมาเขาเพียงแค่จัดการโรงเรียนให้เรียบร้อย ทำอย่างไรก็ได้ให้มันมีน้ำไหลไฟมา มีครูสอนครบ ประสานชุมชนได้ เราเรียกว่าเป็นได้เพียงแค่ผู้จัดการรวมเป็น Manager ได้เฉยๆ การปฏิรูปการศึกษาผู้บริหารต้องเปลี่ยนบทบาทอย่างยิ่งต้องหันกลับมาสนใจห้องเรียนแต่ละห้องว่าเกิดอะไรขึ้นบ้างในห้องเรียน ครูก็สอนกันเขา Teaching หรือว่าเด็กๆ กำลัง Learning ถ้าเราจำแนกออกได้ว่าห้องนี้เป็นห้องที่ teaching passive มากๆ เป็นวิธีการแบบเก่าต้องรับช่วยกันปรับเปลี่ยนปรับปรุงให้ดีขึ้น ถ้าห้องใดมีการสอนแบบ Active Learning ครูพาเด็กคิดพาไปถึงฐานสมรรถนะได้ก็ต้องรับนำห้อง เป็นห้องที่จะต้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพราะฉะนั้นก็อยากจะกลับไปยังท่านผู้บริหารว่าให้หันกลับมาดูที่ห้องเรียนของตัวเองผมเห็นงานวิจัยของ Asia Foundation ที่เขาบอกว่าบทบาทของผู้บริหารในประเทศไทยทำงานวิชาการเพียงแค่ร้อยละ ๓๐ ส่วนใหญ่เราจะไปสนใจเรื่องของการบริหารชุมชน ความเจริญก้าวหน้าของตนเอง ไม่ค่อยจะผูกตัวเองไว้กับนักเรียนเท่าไร มันทำให้พวกเราหลายคน Miss Concept เลยทำให้แล้วไม่ได้สนใจห้องเรียนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนสักเท่าไร จะมีคนบอกว่าอยากเห็นประเทศไทยในอนาคตอีก ๑๐ ปีข้างหน้าเป็นอย่างไรให้ดูห้องเรียนวันนี้ ถ้าห้องเรียนเราเป็นห้องเรียนที่ยังบอกให้จำให้ สอนให้ Copy ๑๐ ปีข้างหน้าเราก็คงเป็นอย่างนั้น ถ้าอยากให้ดีขึ้นผมอยากวิงวอนให้ท่านผู้บริหารได้หันกลับไปสนใจการจัดการเรียนรู้ของห้องเรียนเวลาเราเข้าไปห้องเรียนก็พยายามบอกคุณครูว่ามาดูการจัดการเรียนรู้ แค่พูดเปลี่ยนคำครูก็เปลี่ยนพฤติกรรม เมื่อก่อนผมบอกว่ามาสังเกตการสอนครูก็ตั้งใจสอนกันเต็มทีก็คือทำเป็นแผนเสร็จแล้วนั่ง ๕๐ นาทีมีภาษาที่ครูพูดอยู่ประมาณ ๕๕ บาทประมาณ ๔๕ นาทีเด็กได้พูดแค่ ๕ นาทีถ้าแบบนี้ไม่เรียกว่า Active Learning ครบต้องเปลี่ยนคำพูดใหม่ว่าขอไปดูการจัดการเรียนรู้ ผมดู Learning ไม่ได้โฟกัสที่ teaching เพียงเท่านั้นก็จะช่วยเปลี่ยนพฤติกรรมบางอย่างของคุณครูในชั้นเรียนได้เช่นเดียวกัน

สรุปสาระสำคัญ
เวทีระดมสมอง ครั้งที่ ๓

“หลักสูตรฐานสมรรถนะตอบโจทย์อนาคตเด็กไทยได้อย่างไร”

วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔

“การจัดการกับสมรรถนะได้ก็คือการที่เราสามารถที่จะดึงความรู้ทักษะและประมวลความคิดทัศนคติในตัวที่ครู
ปลูกฝังหรือพ่อแม่ช่วยกันเพื่อให้บรรลุสถานการณ์ต่าง ๆ ได้สำเร็จ”

“เราประเมินผลเด็กที่มีความคิด ในการคิดวิเคราะห์ว่าเร็วกว่าชาวบ้าน เร็วกว่าเพื่อนๆ นี่แหละครับคือ สิ่งที่เป็น
การเปลี่ยนแปลงที่น่าจะยึดกันได้”

“ขอร้องอย่าสอนให้เด็กไทยก้าวทันโลก วันนี้ทุกประเทศต้องสอนให้เรียนรู้พัฒนาตัวเองไปด้กทางโลกแล้วให้โลกวิ่ง
มาชนเรา”

“สังคมไทยจมปลักกับคำว่าจงทำดีแต่อย่าเด่นจะเป็นภัย ก็ไม่มีใครอยากเห็นเราเด่นเกิน จำอยู่ในสุภาษิตอันนี้
คนทำดีคนเก่งมันก็ต้องเด่น มันควรจะเปลี่ยนใหม่ว่าจงทำดีทำให้เด่นให้คนเห็นแล้วทำตาม”

ประธานกรรมการอำนวยการในคณะกรรมการจัดทำและพัฒนา (ร่าง) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช (หลักสูตรฐานสมรรถนะ)

(ดร. สิริกร มณีรินทร์)

๑. สมรรถนะเป็นภาพรวม ๓ สิ่ง คือ **ความรู้** เป็นสิ่งที่ได้รับการสอนแล้วก็การกระตุ้นความคิด **ทักษะ** **ทัศนคติ เจตคติ** รวมถึงคุณค่าในชีวิต การเฝ้าหาความจริง ความอยากรู้ อยากเห็น และที่สำคัญคือความคิดสร้างสรรค์ เดิมหลักสูตรที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันเน้นที่ความรู้ ไม่ได้หมายรวมถึง ทักษะ ไม่ได้เน้นการฝึกปฏิบัติมากเพียงพอ แล้วก็จะไม่ได้เน้นที่เรื่องของ เจตคติเพียงพอจึงทำให้เด็กของเราไม่สามารถที่จะทำงานได้ดี เมื่อเวลาที่เขาจบจากระบบการศึกษาออกมาซึ่งเป็นที่ยอมรับในวงโลกของการทำงานผู้ประกอบการไปบ่อยๆ การจัดการกับสมรรถนะได้ก็คือการที่เขาสามารถที่จะดึงความรู้ทักษะและประมวลความคิดทัศนคติในตัวที่ครูปลูกฝังหรือพ่อแม่ช่วยกันเพื่อให้บรรลุสถานการณ์ต่าง ๆ ได้สำเร็จ คือ หลักสูตรฐานสมรรถนะ
๒. หลักสูตรฐานสมรรถนะที่จะนำมาใช้ก็จะปลดล็อคตัวชีวิต ลดจำนวนตัวชีวิต ลดจำนวนชั่วโมงเรียน ลดจำนวนสาระ ในช่วงชั้นแรกเรียน ๗ สาระ สอนอิงสมรรถนะมากกว่าเนื้อหา เน้นกิจกรรมเชิงรุก เน้นการปฏิบัติบนพื้นฐานของการเชื่อมโยงกับชีวิตจริง มีการบูรณาการมากขึ้น หลักสูตรก็就会有ความยืดหยุ่นขึ้นให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลไม่ว่าจะเป็นเด็กอัจฉริยะหรือไม่อัจฉริยะก็ตาม
๓. สิ่งที่ดีที่สุดก็คือให้เด็กได้มีเครื่องมือที่จะไปปรับใช้ในสถานการณ์ไม่ว่าโลกจะมาแบบไหน อินเทอร์เน็ตจะเป็นเรื่องของมือถือใช้เป็น ๖G ไปถึง ๑๐ G เน้นเด็กให้ทำเป็น มีพฤติกรรมทางอารมณ์ที่เหมาะสม มีความคิดริเริ่ม ความคิดสร้างสรรค์มากกว่ากำหนดว่าจะเรียนอะไร แล้วก็ทำให้การเรียนนี้มีคุณค่าและมีความหมายจริง ครูจะทำ ๓ เรื่องคือ สอนความรู้ สอนทักษะ และพัฒนาอุปนิสัย ผ่านกิจกรรม PLC
๔. เราเน้นสิ่งที่เด็กจะทำได้เป็นมีพฤติกรรมทางอารมณ์ที่เหมาะสมความคิดริเริ่มความคิดสร้างสรรค์มากกว่ากำหนดว่าจะเรียนอะไร ทำให้การเรียนนี้มีคุณค่าและมีความหมายจริง
๕. ชั้นป ๔ ถึงป ๖ ก็น่าจะกลายเป็น ๘-๙ สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษยังคงเป็นวิชาที่สำคัญยังคงใช้เวลาเรียนมากกว่าอื่นๆคณิตศาสตร์ ยังต้องไปบูรณาการข้ามศาสตร์ก็คือ ๒๕ ถึง ๕๕ เปอร์เซนต์ที่เหลือก็คือศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา ประวัติศาสตร์หน้าที่พลเมืองและศีลธรรมและภาษาอังกฤษ สำหรับ วิทยาศาสตร์และระบบธรรมชาติเพื่อที่จะให้เด็กเข้าเรียนรู้ที่จะรักษาโลกรักษาธรรมชาติให้อยู่กับเราได้อย่างยั่งยืนอันนี้เรามนุษย์เรากำลังเผชิญกับภาวะโลกร้อน climate Change ต่างๆเยอะฉะนั้นเรื่องนี้ต้องปลูกฝังเรื่องของการดูแลโลกแล้วก็เรื่องของการกำจัดขยะอย่างเหมาะสมในช่วงนี้เทคโนโลยีที่จะเข้าเข้ามาเป็นเด่นชัดขึ้นก่อนหน้านี้จะยังบูรณาการอยู่ในวิทยาศาสตร์และระบบธรรมชาติแล้วก็สังคมศึกษาในนี้ก็จะมีการเงินและการประกอบการกิจกรรมจะเพิ่มตามจุดเด่น

และประโยชน์ของโรงเรียนรวมเวลาเรียนทั้งหมดจะเพิ่มขึ้นมาจาก ๘๐๐ ชั่วโมงในช่วงชั้นต้นเป็น ๙๐๐ ชั่วโมง ก่อนหน้านี้นี้คือ ๑๐๐๐ ชั่วโมง

๖. ช่วงชั้นที่ ๒ โรงเรียนจะปรับเวลาเรียนตามความเหมาะสมโดยคำนึงถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้ ๙ สาระ ความร่วมมือกันในโรงเรียนจะต้องมีมากขึ้นตามหลัก PLC ครูจะช่วยกันออกแบบบูรณาการข้ามศาสตร์ คำนึงถึงเด็กเป็นรายบุคคล การประเมินก็จะเน้นการรวบรวมหลักฐานการเรียนรู้ มากกว่าที่จะเรียนให้เด็กแข่งขันกันเอาเป็นเอาตาย เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา ประเมินเพื่อสรุปผลด้วยวิธีการหลากหลายและสอดคล้องกับช่วงวัย เน้นให้เด็กได้พัฒนามากกว่าที่จะเน้นให้ครูรอกเอกสารมากมายเพื่อรายงานหน่วยเหนือ การประเมินก็จะไปตามระดับความสามารถซึ่งสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้ออกแบบ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.วิริยะ ฤาชัยพานิชย์)

๑. เมื่อไหร่ก็ตามที่ครูยังสอนความรู้ ทักษะ และเจตคติ อาจารย์มหาลัยยัง Lecture ทั้ง ๓ สมรรถนะไม่เกิด เราต้องเลิกสอน เลิกสอนแบบเล่าเรื่องให้ฟัง คำถามคือ ถ้าไม่สอนแล้วทำอะไร สิ่งที่ต้องทำคือ ทำกิจกรรมก็ได้ หรือเอาปัญหาที่ได้เอามาตั้งไว้เสร็จแล้ว นักเรียนและครูช่วยกันค้นหาปัญหา ซึ่งต้องเป็นปัญหาที่มันไม่ได้มีคำตอบแบบถาวร แน่นนอน แต่เป็นปัญหาในชีวิตจริง ปัญหาในสังคมจริงๆ ครูต้องมาคุยกันในโรงเรียน ว่าวันนี้เอาปัญหาอะไรมาตั้ง เราพูดถึงความปลอดภัยเราไม่ต้องสอนวิชาความปลอดภัย เพราะเราไม่รู้ว่าความปลอดภัยของเด็กแต่ละคน คืออะไร เราพูดถึงความยากจนเราไม่ต้องสอนความรู้รายแต่เราเอาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมมาแก้ปัญหาความยากจนของเด็กๆ คนนี้ได้ไหม ของครอบครัวได้ไหม วันนี้เราทะเลาะกันเราเถียงกันเพราะอะไร เราปวดหัวมันเพราะอะไร เราไม่สบายใจเรื่องอะไรเรื่องต่างๆ เหล่านี้คือเรียกว่าเป็นการสร้างความรู้ร่วมกัน
๒. ทุกวันนี้เปลี่ยนจากเวลาสอน เป็นเวลาเรียน ที่เราเป็นทุกข์กันอยู่มาจนปัจจุบันเพราะมันนั่งฟังคนสอนแล้วสอนเรื่องไม่เกี่ยวกับชีวิตรากแก้วรากฝอยเรียนแล้วไม่รู้เอาไปทำอะไร คือส่วนที่ครูต้องเปลี่ยน แล้วครูจะเปลี่ยนได้ไหม นี่คือน้ำที่ของเขต น้ำที่ของกระทรวงที่ต้องทำเครื่องมือทำโจทย์ต่างๆ ทำสื่อต่างๆ แล้วก็ส่งออกไปสนับสนุนให้ครูด้วยความเชื่อมั่นว่าครูก็อยากมองตาเด็ก อยากหัวเราะ อยากยิ้ม อยากมีความสุขในห้องเรียนนั่นคือคีย์ตัวที่ ๑
๓. สำหรับคีย์ตัวที่ ๒ คือประเมินผลเมื่อก่อนแล้วคนเล่าเรื่องเล่าเรื่องเสร็จ หนังสือ ๕ เล่มมีอยู่ ๑๐ บท แล้วก็มาวัดว่าเด็กรู้กี่บท รู้กี่เรื่อง จำได้กี่อย่าง การสอบก็ห้ามเอาเครื่องคิดเลขเข้า ห้ามเอาหนังสือเข้า ห้ามพูด ห้ามคุย ห้ามถาม เป็นการสอบที่โหด การสอบปัจจุบันควรจะนำหนังสือ เครื่องคิดเลข โทรศัพท์เข้าไปได้ แม้กระทั่งถามคุยกันมันก็ต้องสามารถที่ประเมินได้เพราะอะไรเพราะมันคือสมรรถนะ คือทำได้หรือเปล่านั้นที่ผลสุดท้าย ว่าคิดเป็นหรือเปล่า ปัจจุบันคือคุณจะใช้เครื่องมือแก้ปัญหาอย่างไร อันนี้แหละครับคือ Learning

๔. วันนี้การหาคำตอบ AI มันทำได้เก่งกว่าเรา ไม่เบื่อ ไม่ว่าง ไม่บ่นทำอะไรซ้ำๆ จงคิดว่าจะทำอย่างไรมันถึงจะออกคำตอบมา ทำอย่างไรมันถึงจะได้ แล้วเราก็จะวัดที่สมรรถนะ วัดว่าเขาคิดเป็นหรือเปล่า เพราะฉะนั้นเกรดมันจะหายไป เพราะเกรดเป็นการวัดแค่ความจำไม่ได้เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาตนเอง เราประเมินผลเด็กที่มีความคิด ในการคิดวิเคราะห์ในระดับนี้ พอใจมากเลยหรือว่าเร็วกว่าชาวบ้าน เร็วกว่าเพื่อนๆนี้แหละครับคือ สิ่งที่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่น่าจะยิ้มกันได้

ผู้แทนองค์การยูนิเซฟแห่งประเทศไทย (ดร.รังสรรค์ วิบูลอุปถัมภ์)

๑. UNICEF สังเกตเด็กๆในประเทศไทยเราก็ดูตั้งแต่ทางเหนือภาคใต้ภาคอีสาน พบว่า ในครอบครัวมีความแตกต่างกัน ความรู้ ทักษะ ทักษะ มีลูก ๔ คน เป็น ๔ * ๓ มาร่วมคิดกันเรื่องหลักสูตรฐานสมรรถนะ การจัดการตนเอง การสื่อสาร การคิดขั้นสูง การรวมพลังและการทำงานเป็นจริงพลเมืองที่เข้มแข็ง และการอยู่ร่วมกับธรรมชาติวิทยา มันตอบโจทย์ได้ดีทีเดียว กรณีเรื่องของเด็กที่จะต้องใช้ภาษาแม่ ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดการเป็นมิตรในห้องเรียน โรงเรียนชายขอบ เขามีอัตลักษณ์พิเศษ เปิดโอกาสให้เด็กๆแสดงความเห็นจัดหลากหลายจากกลุ่มชาติพันธุ์หรือว่าเด็กต่างถิ่นเราจะพบว่า เด็กภาคเหนือต้องการเร่งพัฒนาความรู้ในหลากหลายสาขาวิชา เด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องการเร่งพัฒนาความสามารถในการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเอง คล้ายกันกับภาคตะวันออก ภาคกลาง ภาคเหนือ ส่วนภาคใต้กับภาคตะวันตกเด็กต้องการเร่งพัฒนาการคิดและการแก้ปัญหาเรื่องเพศนะ เพศชายและเพศหญิง เห็นร่วมกันคือเร่งพัฒนาความสามารถในการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีกับตนเอง ส่วนเพศชายคิดว่าอุปสรรคที่ทำให้เขาไม่ประสบความสำเร็จในอนาคตคืออุปสรรคด้านการเงิน เพศหญิงมองว่าอุปสรรคจะเป็นด้านความเก่งและบุคลิก
๒. การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งตรงที่เห็นได้ชัดว่าสอดคล้องในระดับโลกเพราะว่าเราดึงเอาตัว Global citizen ได้มาวางเอาไว้และความทันสมัยคือการอยู่ร่วมกับธรรมชาติแบบยั่งยืนตรงนั้นเพราะระยะหลังเราก็จะเห็นว่ามีความเสี่ยงภัยพิบัติธรรมชาติเกิดขึ้นภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ นานาโลกเราเปลี่ยนแปลงไปอะไรต่างๆ เหล่านี้ก็คิดว่าเราเป็นหลักสูตรที่ทัดเทียมกับนานาชาติอารยประเทศ

นางสาว ชลิพา ดุลยากร ผู้ก่อตั้ง เว็บไซต์เว็บไซต์ insKru

๑. หลักสูตรฐานสมรรถนะครูจะถ่ายทอดอย่างเดียวยังไม่ได้แล้วเพราะว่าเด็กต้องร่วมกันคิด ครูแนะแนวใหม่ต้องปรับการเรียนรู้ให้เข้ากับหลักสูตร การเรียนรู้แบบนี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อมีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นความสัมพันธ์ที่เท่ากันและเรามาเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้การเรียนรู้มันขยับได้ดีขึ้น ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นมากขึ้น ความรู้มันไม่ใช่มาจากหนังสือมาจากการที่เราสรุปร่วมกัน เป็นแบบมุมมองมุมมองที่เปลี่ยนไป
๒. มุมมองต่อการเรียนรู้ เมื่อก่อนมันก็จะดูแค่ตัวชีวิตในหนังสือหนังสือ ตอนนี้เราก็เห็นเริ่มเห็นว่าคุณครูเริ่มปรับการสอนให้เปิดก็เปิดกว้างมากขึ้นแม้กระทั่งการทำให้ออกแบบให้มีความหลากหลาย หลายเพื่อให้เข้าถึงกับผู้เรียนหลายระดับ
๓. การประเมินจากการสอบให้เป็นไปเพื่อพัฒนามากขึ้นก็คือเหมือนอย่างเช่นให้เด็กทำข้อสอบได้หลายๆรอบอะไรเพื่อจะได้เห็นพัฒนาการตัวเอง การประเมินหลายรอบก็จะมีวิธีการที่เปลี่ยนไป

อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (ศาสตราจารย์

ดร.สุวัชรวิทย์ สุวรรณสวัสดิ์)

๑. การจะสร้างอะไรที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการศึกษา กีฬา พัฒนาองค์กร มาจาก ๒ ข้อ คือ Focus และ commitment
๒. การ Focus ที่เด็กเล็กสำคัญที่สุดเราจะไปเปลี่ยนอดีตไม่ได้ แต่เราสามารถสร้างอนาคตขึ้นมาใหม่ได้ ซึ่งเป็นการลงทุนเท่าไรก็คุ้มค่ามหาศาล วันนี้ต้องให้โอกาสเรื่องของหลักสูตรต่างๆ ต้องมีความทันสมัยมากกว่าเดิม ถ้าเกิดว่าในอดีตมันทำถูกแล้วดีแล้วเราก็คงไม่มาถึงวันนี้
๓. การ commitment ถ้าเกิดเราคิดจะปฏิรูปการศึกษาและก็ปฏิรูปมาอยู่นั้นแหละเดียวๆ ก็ปฏิรูป คำว่าปฏิรูปเป็นคำที่ตอนนี้คนก็ไม่อยากจะใช้ไปแล้วเพราะว่ามันไม่มีภาพอะไรต้อง commit ว่าเด็กรุ่นใหม่ภายใน ๕๐ ปีเราจะเห็นอะไรจากเขา อีก ๑๐ ปีเราจะเห็นอะไรจากเขา อีก ๒๐ ปีเราจะได้จากเขา ตัวนี้เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่เราต้องเริ่มทำเสียที่
๔. วันนี้ถ้าจะสอนเด็กอายุ ๓ ขวบไปดาวอังคาร กว่าอายุ ๓๐ ประเทศอื่นเขาไปตั้งบ้านขายของชำที่ดาวอังคารกันแล้ว ขอร้องอย่าสอนให้เด็กไทยก้าวทันโลก วันนี้ทุกประเทศต้องสอนให้เรียนรู้พัฒนาตัวเองไปดักทางโลกแล้วให้โลกวิ่งมาชนเรา สำคัญที่สุดก็คือวันนี้ต้องเปิดโอกาสให้เด็กไทย กล้าคิด กล้าฝัน และกล้าพูดออกมา
๕. การเรียนการสอนของประเทศไทยแตกต่างจากประเทศพัฒนาแล้วเยอะ คือไม่อยากให้เด็กพูด บางคนต้องกล้าบอกว่า วันหนึ่งจะเป็นนักบินอวกาศคนแรกของประเทศไทยไปปักธงชาติไทยที่ดาวพฤหัสบดีส่วนหนึ่งจะเป็น

นักวิทยาศาสตร์ไทยคนแรกที่ได้รางวัลโนเบล วันหนึ่งฉันจะเป็นเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ วันหนึ่งจะเป็นหมอที่สามารถสร้างวัคซีนที่ดีที่สุดในโลกได้ เราไม่เห็นที่เราให้เด็กไทยที่กล้าพูดแบบนี้

๖. สังคมไทยจมปลักกับคำว่าจงทำดีแต่อย่าเด่นจะเป็นภัย ก็ไม่มีใครอยากเห็นเราเด่นเกิน จำอยู่ได้ในสุภาชิตอันนี้ คนทำดีคนเก่งมันก็ต้องเด่น มันควรจะเปลี่ยนใหม่ว่าจงทำดีทำให้เด่นให้คนเห็นแล้วทำตาม วันนี้สำหรับผมเอง แล้วอยากจะทำให้กำลังใจเด็กไทยเด็กไทย กล้าคิด กล้าพูด กล้าฝันโดยเฉพาะกล้าพูด ในระบบการเรียนการสอนของเราทำให้เขากลายเป็นเด็กขี้อายแล้วเขาก็ไปออกในรูปแบบอื่น

๗. ในอีก ๑๐ ปีเด็กควรจะเป็นอย่างไร

๗.๑. เด็กไทยต้องมีสุขภาพแข็งแรง วันนี้เด็กไทยอัตราส่วนสูง การเติบโตอย่างมากเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กจีน เด็กเกาหลี เด็กญี่ปุ่นเรียกว่าเตี้ยกว่าเยอะ ในช่วงเวลาเดียวกัน อันนี้ยอมรับไม่ได้ ดังนั้นในอีก ๑๐ ปีเด็กไทย ต้องสูงผู้ชาย ๑๘๐ ผู้หญิงต้อง ๑๗๐ ต้องมี commitment

๗.๒. ความรู้ทางด้านวิชาการต้องเข้มข้นมากขึ้นเราจะต้องสอบ Pissa score ได้อยู่ในโลกที่ ๑ จะบอกไม่วัดผลไม่ได้แล้ว

๗.๓. การสอนให้คนเป็นคนดีมันต้องถามว่าสอนอย่างไร มันจะแปลคำว่าดีเป็นดีไม่ได้ ต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้น ช่วยตัวเองมากขึ้น มีทักษะในการทำงานได้ตั้งแต่ยังไม่มีจบ ม ๖

ทั้ง ๓ ข้อคือสิ่งที่ประเทศไทยต้องโฟกัส ตั้งไว้เลยว่า ๑๐ ปีเราจะต้องไปถึงวันนั้นและสุดท้ายต้องสอนเด็กไทยให้รู้จักแข่งขันกับประเทศอื่นบ้าง อีก ๑๐ ปีเราจะชนะสิงคโปร์ อีก ๑๐ ปีเราจะชนะเด็กเกาหลี อีก ๑๐ ปีเราจะชนะเด็กญี่ปุ่นเราต้องกล้าพูด

๘. อย่าไปซีเรียกับการค้นพบตัวเองให้เจอบางที่เราทำอาชีพที่เราทำอยู่อาจจะไม่ใช่ตัวตนที่แท้จริงเราก็ได้ การค้นพบตัวเองมันเป็นเส้นทางการเดินทางของชีวิตอย่าทำให้เป็นภาระของเด็กว่าเขาจำเป็นต้องไปค้นพบตัวเอง ตั้งแต่เขาเยาว์วัยไม่ใช่หรอกครับ หลักสูตรฐานสมรรถนะที่มีความตั้งใจก็คือทำให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้ในทักษะหลากหลายมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยอาจจะเป็นประเทศสุดท้ายแล้วยังแบ่งแยกสายวิทย์ สายศิลป์หรือคนที่เก่งภาษาก็ถูกสะกดจิตตัวเองสะกดจิตตัวเองมากไม่จำเป็นต้องรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และหลักสูตรฐานสมรรถนะก็คือเขามีโอกาสได้เรียนรู้ให้มันกว้างมากขึ้นอะไรที่เขาไปแตะแล้วก็สัมผัสแล้วเขาอยากจะลงลึกก็มีโอกาสที่จะสร้างสมรรถนะที่เขาสนใจมากยิ่งขึ้นอันนี้ต่างประเทศทำมานานแล้วไม่ได้รับรู้ว่าเธอคือเด็ก สายศิลป์จะต้องไม่เก่งวิทย์เธอคือเด็กสายวิทย์จะต้องไม่เก่งภาษาไม่มีแล้ว สิ่งที่เรากำลังทำในวันนี้กำลังจะเปลี่ยนประเทศไทยอย่างสิ้นเชิง